

Gmina Trzcinica

**Program Rewitalizacji Gminy Trzcinica
na lata 2017-2023**

-PROJEKT-

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPÓLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

przygotowany przez

 REMEDIS SA

ul. Petera Mansfelda 4
60-855 Poznań
tel. +48 61 665 78 00
fax +48 61 665 78 09
remedis@remedis.eu

NIP: 781-179-27-48
REGON: 300464078
KRS: 0000270485
Kapitał zakładowy: 6.330.010,20 zł

1	WSTĘP	6
1.1	WPROWADZENIE.....	7
1.2	PODSTAWOWE POJĘCIA ZWIĄZANE Z REWITALIZACJĄ.....	9
2	ANALIZA STANU AKTUALNEGO.....	12
2.1	INFORMACJE OGÓLNE.....	13
2.2	DEMOGRAFIA	14
2.3	BEZROBOCIE	17
2.4	POMOC SPOŁECZNA	19
2.5	BEZPIECZEŃSTWO	20
2.6	EDUKACJA.....	21
2.7	GOSPODARKA.....	23
2.8	TRANSPORT	25
2.9	OPIEKA ZDROWOTNA.....	25
2.10	KULTURA I ZABYTKI	25
2.11	SPORT	27
2.12	TURYSTYKA, REKREACJA I WALORY PRZYRODNICZE	28
2.13	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	29
2.14	PODSUMOWANIE.....	31
3	DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH	33
3.1	METODYKA	34
3.1.1	CEL DIAGNOZY	34
3.1.2	PRZYJĘTA METODYKA DIAGNOZY	34
3.2	SFERA SPOŁECZNA.....	39
3.3	IDENTYFIKACJA OBSZARÓW W STANIE KRYZYSOWYM.....	47
3.4	DELIMITACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH	50
3.4.1	SFERA GOSPODARCZA	52
3.4.2	SFERA ŚRODOWISKOWA	54

3.4.3	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	57
3.4.4	SFERA TECHNICZNA	59
3.5	DELIMITACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH	60
3.6	OBSZARY REWITALIZACJI	63
3.7	POGŁĘBIONA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI	65
4	WIZJA I CELE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	70
4.1	WIZJA OBSZARU REWITALIZOWANEGO GMINY TRZCINICA PO REWITALIZACJI.....	71
4.2	CELE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI I WYZNACZONE KIERUNKI DZIAŁAŃ	71
4.3	OPIS POWIĄZAŃ LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI W TYM DOKUMENTAMI GMINY	72
4.3.1	POWIĄZANIA Z DOKUMENTAMI KRAJOWYMI	72
4.3.2	POWIĄZANIA Z DOKUMENTAMI WOJEWÓDZKIMI I POWIATOWYMI	76
4.3.3	POWIĄZANIA Z DOKUMENTAMI GMINY TRZCINICA	80
5	PRZEDSIĘWZIĘCIA	87
5.1	LISTA PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI CELÓW REWITALIZACJI	88
5.1.1	PRZEDSIĘWZIĘCIA I PROJEKTY PODSTAWOWE	88
5.1.2	PRZEDSIĘWZIĘCIA I PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE.....	95
6	MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH	96
6.1	MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI MIĘDZY POSZCZEGÓLNYMI PROJEKTAMI REWITALIZACYJNYMI ORAZ POMIĘDZY DZIAŁANAMI RÓŻNYCH PODMIOTÓW I FUNDUSZY NA OBSZARZE OBJĘTYM LOKALNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI	97
6.1.1	KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA	97
6.1.2	KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA	99
6.1.3	KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTYTUCJONALNA.....	101
6.1.4	KOMPLEMENTARTNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA.....	102

6.1.5	KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA	104
7	INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE	105
7.1	RAMY FINANSOWE	106
8	MECHANIZMY WŁĄCZENIA INTERESARIUSZY W PROCES REWITALIZACJI	108
8.1	MECHANIZMY WŁĄCZENIA INTERESARIUSZY W PROCES REWITALIZACJI	109
8.1.1	PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA ETAPIE DIAGNOZOWANIA I WYZNACZANIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI ORAZ WYZNACZANIA CELÓW REWITALIZACJI	110
8.1.2	PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA ETAPIE KONSULTACJI PROJEKTU LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	113
8.1.3	PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA ETAPIE WDRAŻANIA I MONITOROWANIA	113
9	SYSTEM REALIZACJI, W TYM MONITORING I OCENA SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ ORAZ SPOSOBY MODYFIKACJI LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	116
9.1	SYSTEM ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	117
9.1.1	STRUKTURA ZARZĄDZANIA	117
9.1.2	HARMONOGRAM REALIZACJI LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	119
9.2	SYSTEM MONITORINGU I OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ	120
9.3	SYSTEM WPROWADZANIA ZMIAN	126
10	PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO .	128
10.1	OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	129
11	ZAŁĄCZNIKI	130
12	SPISY TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW	148

1 WSTĘP

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

1.1 WPROWADZENIE

Program Rewitalizacji Gminy Trzcinica na lata 2017-2023 (dalej zwany także Lokalnym Programem Rewitalizacji lub LPR) został opracowany na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, z późn. zm.). Gmina Trzcinica przystępując do przeprowadzenia rewitalizacji, zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*, zobowiązana jest do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Proces wskazania tych terytoriów, jest obwarowany konkretnymi, opisanymi poniżej wymogami.

Obszar może zostać wskazany jako obszar zdegradowany, jeśli znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz gdy występuje na nim co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych (w szczególności niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowych (w szczególności przekroczenie standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalnych (w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych),
- technicznych (w szczególności degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niesfunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Obszar cechujący się szczególną koncentracją wyżej wymienionych zjawisk, na którym Gmina zamierza prowadzić rewitalizację z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. Może on obejmować całość lub część obszaru

zdegradowanego, ale nie może być większy niż 20 % powierzchni Gminy ani zamieszkały przez więcej niż 30 % liczby jej mieszkańców. Zarówno obszar zdegradowany, jak i obszar rewitalizacji mogą być podzielone na podobszary, które nie muszą posiadać wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z nich występowania koncentracji opisanych wyżej negatywnych zjawisk. Tak obszar zdegradowany, jak i rewitalizacji mogą stanowić to samo terytorium.

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Z tego też powodu powinna być prowadzona w sposób kompleksowy poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Rewitalizacja powinna być prowadzona na rzecz interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji. Są to w szczególności mieszkańcy rewitalizowanych terenów czy też podmioty gospodarcze prowadzące działalność na danych obszarach.

Program Rewitalizacji Gminy Trzcinica na lata 2017-2023 jest wieloletnim programem działań w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Jego celem jest wyprowadzenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenie warunków do jego rozwoju. Ponadto stanowi on narzędzie planowania i koordynowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Program Rewitalizacji Gminy Trzcinica na lata 2017-2023 skupia się na zdiagnozowaniu obszarów gminy znajdujących się w sytuacji kryzysowej o najbardziej zdegradowanej strukturze, w tym społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej oraz określeniu działań służących poprawie sytuacji tych obszarów, głównie w sferze społecznej, ale i w pozostałych sferach wyżej wymienionych. LPR został opracowany przy współudziale mieszkańców, środowisk społecznych i gospodarczych oraz szeroko prowadzonych konsultacji społecznych. Skuteczność LPR-u, w dużej mierze zależy od partycypacji społecznej stąd wyżej wymienione działania.

Przygotowanie dokumentu poprzedzono badaniami dotyczącymi rewitalizacji. W trakcie prac prowadzono moderowane warsztaty, dokonano diagnozy w oparciu o dostępne dane. Ponadto dokument był poddany procesowi konsultacji społecznych.

Dla zwiększenia obiektywności poszczególne działania badawcze wykonywano we współpracy z różnymi specjalistami zewnętrznymi, natomiast nad powstaniem całości dokumentu czuwał zespół pracowników Urzędu Gminy Trzcinica.

Wszystkie dane, które uzyskano w poniższych analizach, zgodnie z zaleceniami Urzędu Marszałkowskiego, zostały zebrane przy pomocy Urzędu Gminy w Trzcinicy, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzcinicy, szkół z terenu Gminy oraz strony internetowej Głównego Urzędu Statystycznego. Można zatem uznać, że analizowane dane są mierzalne, wiarygodne i możliwe do pozyskania w przyszłości, podczas monitoringu i oceny Programu Rewitalizacji Gminy Trzcinica na lata 2017-2023.

1.2 PODSTAWOWE POJĘCIA ZWIĄZANE Z REWITALIZACJĄ

W niniejszym dokumencie pojawia się wiele specjalistycznych terminów, które wymagają zdefiniowania:

- Bezrobocie faktyczne – zjawisko społeczne polegające na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i pragnących ją podjąć nie znajduje zatrudnienia¹,
- Bezrobocie rejestrowane – pod tym pojęciem, zgodnie z definicją prezentowaną przez Główny Urząd Statystyczny, kryją się osoby, które nie są zatrudnione i nie wykonują innej pracy zarobkowej, jednocześnie zdolne do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze godzin (gotowość do ½ etatu dotyczy osób niepełnosprawnych). Bezrobotny zarejestrowany nie uczęszcza do szkoły, jest w wieku od 18 do 60 r. życia (kobiety) lub 65 r. życia (w przypadku mężczyzn), nie ma emerytury ani renty, nie jest posiadaczem nieruchomości rolnej (powyżej 2 ha), a także nie prowadzi firmy. Jest to formalny stan wpisania kogoś do rejestru prowadzonego przez Powiatowy Urząd Pracy. Bezrobocie rejestrowane nie oddaje w pełni rzeczywistego poziomu bezrobocia w danym regionie, ponieważ uzyskane wyniki nieco go zaniżają (wynika to m.in. z tego, że nie wszystkie osoby bezrobotne rejestrują to w odpowiednim urzędzie lub w ogóle się nie rejestrują).²
- Delimitacja – wyznaczenie granic obszarów, dla których będzie prowadzona analiza,³

¹ Źródło: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Bezrobocie>

² Źródło: <http://eszkola.pl/wos/bezrobocie-rejestrowane-8169.html>

³ Źródło: <https://sjp.pwn.pl/sjp/delimitacja;2554578.html>

- Kapitał społeczny – mianem kapitału społecznego określa się wartość, na którą składają się wzajemne relacje społeczne oraz zaufanie jednostek, przy pomocy których możliwe jest pomnażanie osiąganych korzyści. Jest to termin wynikający z nauk socjologicznych oraz ekonomicznych. Składają się na niego między innymi jakość stosunków panujących między członkami społeczności, ich wzajemne relacje, stosunki oraz efekty synergii.⁴
- Obszar zdegradowany – obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych,⁵
- Obszar rewitalizacji – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w rozdziale 3 Wytycznych, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez nie więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic,⁶
- Rewitalizacja – to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone na podstawie Programu Rewitalizacji⁷,
- Ubóstwo – zjawisko społeczne polegające na braku dostatecznych środków materialnych do zaspokajania potrzeb życiowych jednostki lub rodziny, jest to stan doznawania przez kogoś przynajmniej jednego z dwóch problemów:⁸
 - głęboki niedostatek – jego dochody ekwiwalentne na członka rodziny są niższe niż 60% mediany takich dochodów w danym kraju (kryterium dochodowe),

⁴ Źródło: <http://wypracowania24.pl/wos/1941/kapital-spoeczny-definicja-charakterystyka>

⁵ Źródło: Ustawa o rewitalizacji z 9 października 2015 r.

⁶ Źródło: Ustawa o rewitalizacji z 9 października 2015 r.

⁷ Źródło: Ustawa o rewitalizacji z 9 października 2015 r.

⁸ Źródło: <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/ubostwo;3990730.html>

- głęboka deprivacja materialna – brak środków na wydatki związane z realizacją podstawowych, uzasadnionych potrzeb: opłacenia bieżących rachunków za czynsz i energię, ogrzania domu, pokrycia niespodziewanych wydatków, zjedzenia przynajmniej raz na dwa dni posiłku z odpowiednią ilością białka, spędzenia tygodnia urlopu rocznie poza miejscem zamieszkania, posiadania podstawowych udogodnień technicznych standardowych dla danego społeczeństwa (kryterium wydatkowe).
- Wykluczenie społeczne – wykluczenie z udziału w życiu społecznym jednostek, grup społecznych w stosunku do ich otoczenia społecznego. Jest rozumiane jako niemożliwość bycia uczestnikiem ważnych społecznie aspektów życia społecznego, jak gospodarcze, polityczne czy kulturowe. Wykluczona społecznie jest jednostka lub grupa, która w sensie formalnym należy do danego społeczeństwa i chce uczestniczyć w jego życiu czynnie, lecz nie może z powodów będących poza jej kontrolą.⁹
- Interesariusze rewitalizacji – to w szczególności: mieszkańcy obszaru rewitalizacji, właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą, społeczną, jednostki samorządu terytorialnego, organy władzy publicznej.¹⁰
- Stan kryzysowy – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej.¹¹

⁹ Źródło: http://www.sprawnyfachowiec.pl/artukul/1161/marginalizacja-i-wykluczenie-jako-problem-spoeczny_

¹⁰ Źródło: Ustawa o rewitalizacji z 9 października 2015 r.

¹¹ Źródło: Ustawa o rewitalizacji z 9 października 2015 r.

2 ANALIZA STANU AKTUALNEGO

2.1 INFORMACJE OGÓLNE

Gmina Trzcinica położona jest w południowej części województwa wielkopolskiego oraz w południowej części powiatu kępińskiego. Gmina Trzcinica graniczy z gminami: Baranów, Łęka Opatowska, Rychtal leżącymi w województwie wielkopolskim oraz z gminami Wołczyn i Buczyna leżącymi w granicach administracyjnych województwa opolskiego. Północno – zachodnia granica gminy przebiega wzdłuż drogi krajowej relacji Kępno-Namysłów.

Rysunek 1 Gmina Trzcinica na tle powiatu kępińskiego
(źródło: https://www.osp.org.pl/hosting/katalog.php?id_w=16&id_p=337&id_g)

Gmina Trzcinica zajmuje powierzchnię 75 km² (7.504 ha) co stanowi 12,33% powierzchni powiatu i 0,25% powierzchni województwa. W 2016 roku zamieszkała była przez 4.884 osoby.

Gmina Trzcinica leży w rejonie typowo rolniczym, w otoczeniu lasów, w obszarze kompleksu promocyjnego „Lasy Rychtaleskie”, w sąsiedztwie obszaru chronionego krajobrazu „Doliny Prosnycy” i „Kotliny Grabowskiej”. Zachodzące przemiany społeczno-gospodarcze zmieniają charakter gminy z rolniczego na rolniczo-produkcyjno-usługowy.

2.2 DEMOGRAFIA

Według danych Urzędu Gminy w Trzcinicy obszar sołectw w 2016 roku zamieszkiwały 4.884 osoby. W ostatnich latach zaobserwować można, że liczba mieszkańców gminy pozostaje na podobnym poziomie (można uznać, że trend jest rosnący). Jest to tendencja odwrotna do charakterystyki dla całego kraju. Analizując lata 2010-2016 w przypadku Polski spadek ten wyniósł 0,24%, natomiast w Gminie Trzcinica nastąpił wzrost o 0,49%. Gęstość zaludnienia w Gminie Trzcinica wynosi 65 os./km².

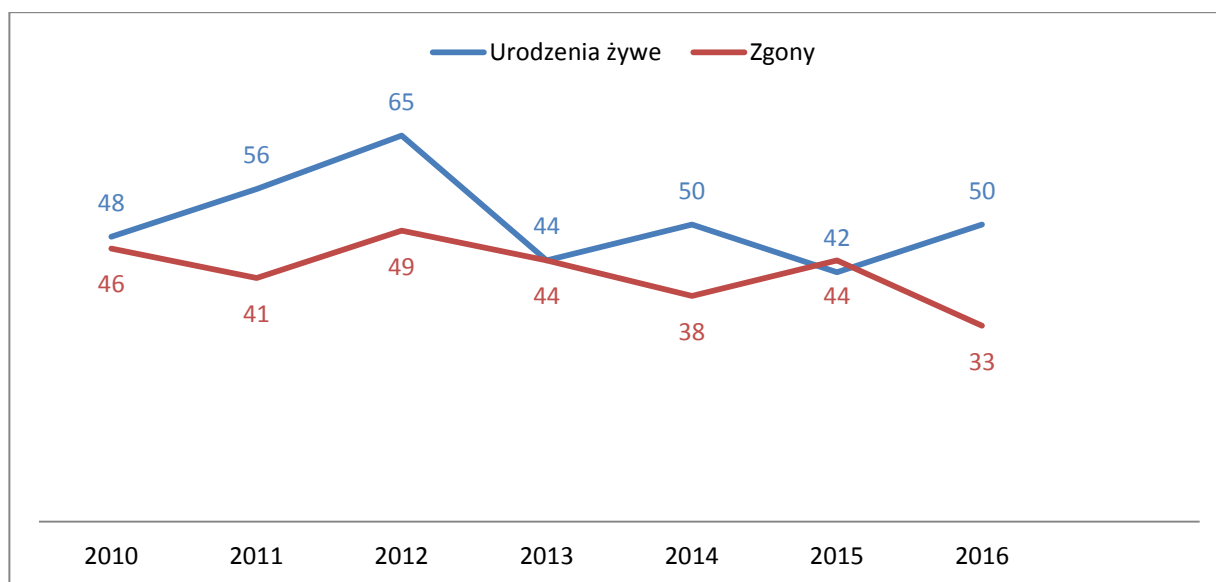
Tabela 1 Liczba ludności w gminie Trzcinica w latach 2010-2016

ROK	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba ludności	4.860	4.880	4.862	4.863	4.880	4.882	4.884

Źródło: Urząd Gminy Trzcinica

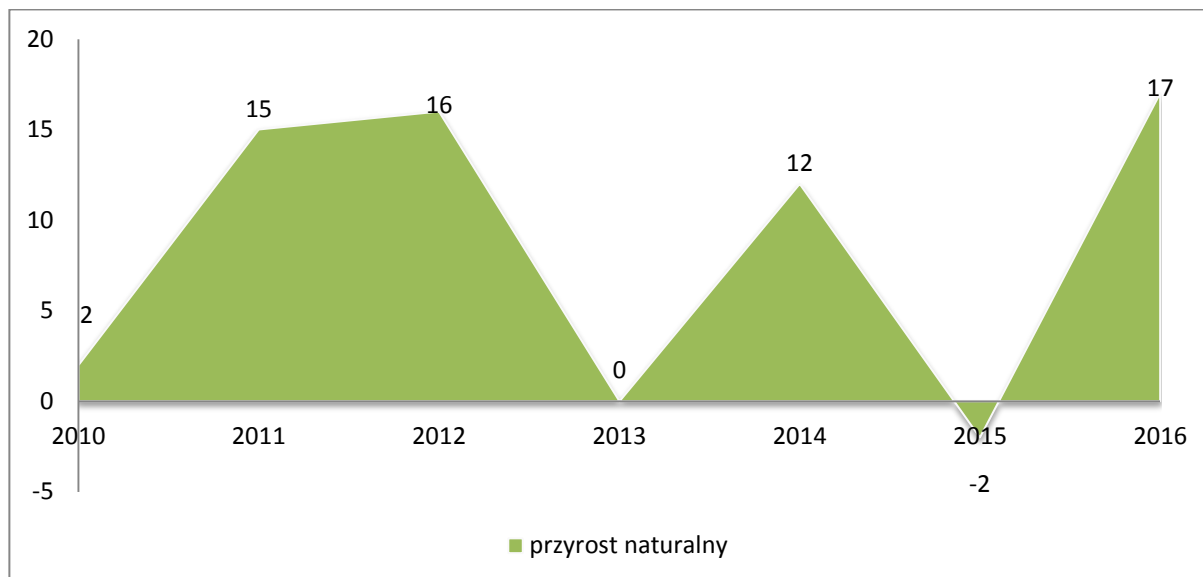
Wzrost liczby mieszkańców może być spowodowany wzrostem chęci osiedlania się zwłaszcza młodych ludzi wraz z rodzinami na terenach wiejskich w cichej i spokojnej okolicy.

Struktura ludności według wieku jest bardzo nierównomierna z uwagi na kolejne niższe i wyższe demograficzne. W ostatnich latach można zauważyć, że liczba zgonów i urodzeń utrzymuje się na podobnym poziomie (z niewielkimi wahaniami). Odnotowana liczba urodzeń żywych na terenie Gminy w roku 2016 to 50, natomiast zgonów zanotowano 33.

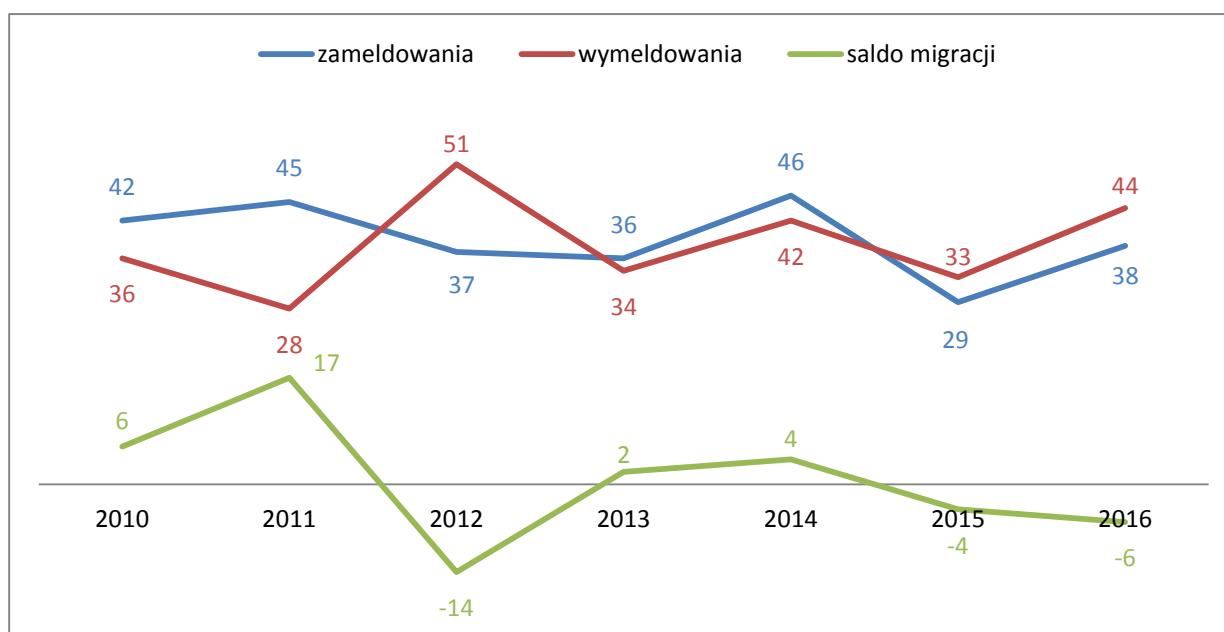
Wykres 1 Urodzenia i zgony na terenie Gminy Trzcinica w latach 2010-2016
(źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd czerwiec 2017 r.)

Utrzymywanie się liczby mieszkańców może być również spowodowane dodatnim przyrostem naturalnym. W 2016 roku wyniósł +17. Dane te prezentują się bardzo korzystnie na tle całego kraju (-25.613), województwa wielkopolskiego (+5.910) i powiatu kępińskiego (+124).

Wykres 2 Przyrost naturalny w gminie Trzcinica
(źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd czerwiec 2017 r.)

Na wykresie 3 doskonale widać, że w ostatnich latach w Gminie, utrzymuje się nadwyżka wymeldowań w stosunku do liczby zameldowań. W 2016 roku saldo migracji wynosiło -6.

Wykres 3 Migracje mieszkańców gminy Trzcinica
(źródło: Urząd Gminy w Trzciniczy)

Prezentowane dane niestety nie oddają całego rozmiaru zjawiska, ponieważ dotyczą wyłącznie osób, które zgłosiły się do urzędu i dopełniły formalności związanych z procedurą meldunkową. Stąd to zjawisko jest trudne do pełnego oszacowania.

Według Banku Danych Lokalnych w 2016 roku 9 osób wymeldowało się z Gminy Trzcinica do miast. Taki stan rzeczy spowodowany może być dobrym połączeniem komunikacyjnym i bliskością dużych ośrodków miejskich (Kępno, Wrocław, Opole), będących miejscem

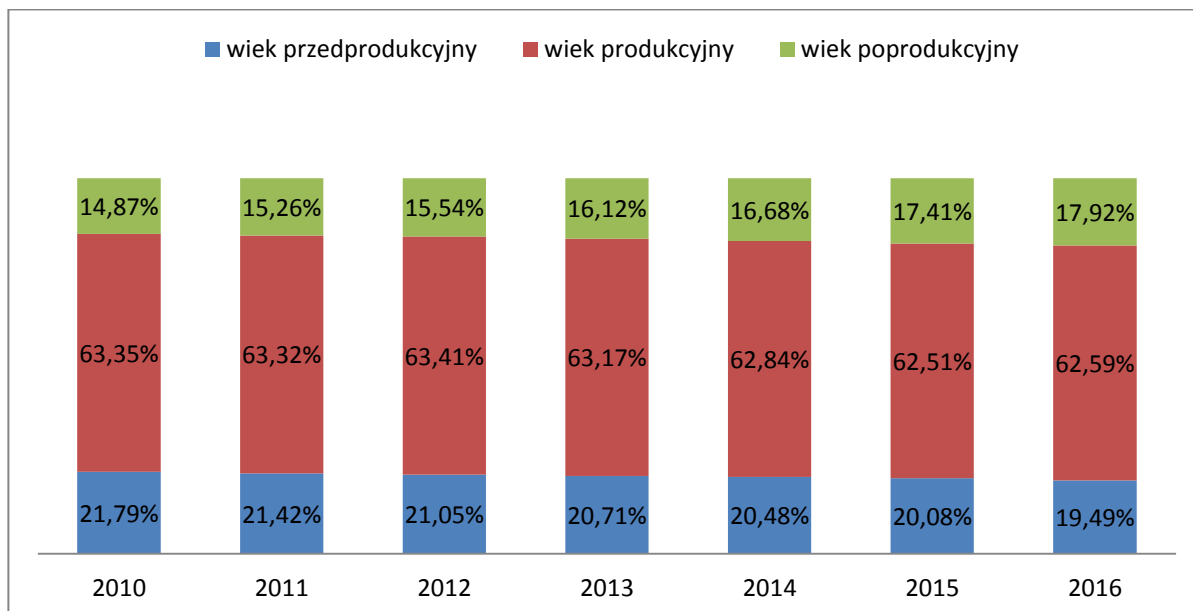
zatrudnienia i nauki mieszkańców gminy. Odływ ludności nastąpił również do innych miejscowości wiejskich (35 osób). Z miast w tym czasie odnotowano 15 zameldowań na teren gminy, oraz 21 z innych obszarów wiejskich.

W ostatnich latach w Gminie Trzcinica charakterystyczna jest regresywna struktura wieku ludności tego obszaru, cechująca się dużym udziałem osób starszych i małym udziałem dzieci i młodzieży, przy jednoczesnym utrzymaniu się udziału ludności w wieku produkcyjnym na podobnym poziomie.

Niż demograficzny związany jest z podwyższeniem średniego wieku kobiet rodzących pierwsze dziecko. Obserwowane zmiany są często efektem wyboru, jakiego dokonują ludzie młodzi decydując się najpierw na osiągnięcie określonego poziomu wykształcenia oraz stabilizacji ekonomicznej, w drugiej zaś kolejności (około 30 roku życia) na założenie rodziny oraz jej powiększanie. W strukturze wiekowej ludności gminy wyraźnie widoczny jest wyż demograficzny osób w wieku od 65 lat i więcej.

Udział procentowy oraz trend wzrostu/spadku liczby osób dla poszczególnych grup jest odzwierciedleniem sytuacji, jaka zachodzi na terenie całego województwa i kraju. Wydłużające się przeciętne trwanie życia oraz spadek liczby narodzin wpływa na funkcjonalne i trwałe zmiany struktury społecznej. Zjawisko to jest potencjalnym zagrożeniem, gdyż w dłuższej perspektywie doprowadzi ono do postępującego i pogłębiającego się starzenia społeczeństwa.

Wszystkie powyższe ustalenia stanowią przesłankę do działań o charakterze prorodzinnym oraz do inwestycji w infrastrukturę oraz usługi przeznaczone dla osób w starszym wieku. Jest to również zapowiedź rozwoju rynku produktów i usług skierowanych do osób starszych, jako docelowej grupy konsumenckiej. W przyszłości należy spodziewać się również skutków finansowych wynikających z prognozowanych zmian liczby ludności.

Wykres 4 Ludność gminy Trzcinica wg ekonomicznych grup wieku w latach 2010-2016
(źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd czerwiec 2017 r.)

2.3 BEZROBOCIE

Bezrobocie czyli zjawisko społeczne polegające na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia z różnych powodów stale towarzyszy gospodarce rynkowej. Na koniec 2016 roku w Gminie Trzcinica pozostawało zarejestrowanych 56 bezrobotnych. Wśród bezrobotnych większą liczebnie grupą były kobiety (30). Należy dodać, że poziom bezrobocia odnotowany w statystykach instytucji rynku pracy może być różny od rzeczywistej liczby informującej o osobach pozostających bez pracy.

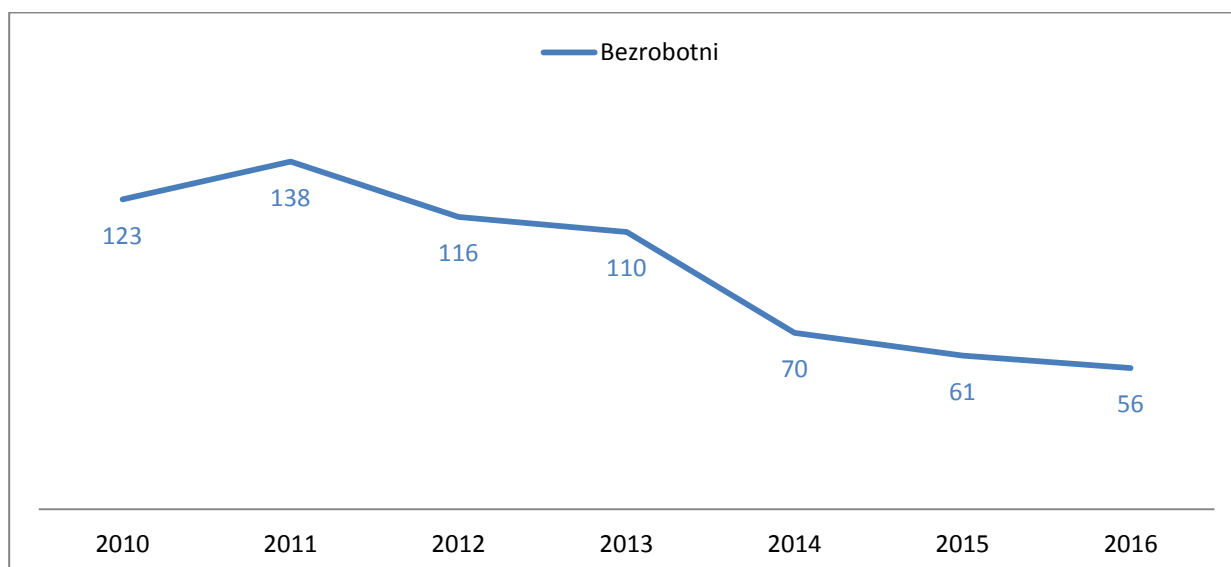
Tabela 2 Struktura i bilans bezrobotnych w gminie Trzcinica

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W GMINIE TRZCINICA	STAN NA 31.12.2015 R.		STAN NA 31.12.2016 R.	
	LICZBA OSÓB	UDZIAŁ % GMINY DO POWIATU	LICZBA OSÓB	UDZIAŁ % GMINY DO POWIATU
LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH	61	7,9%	56	8,5%
W TYM KOBIETY	38	8,2%	30	7,5%
BEZROBOTNI DO 30 ROKU ŻYCIA	26	9,9%	23	11,3%
BEZROBOTNI DO 25 ROKU ŻYCIA	17	11,7%	13	13,3%
DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI	25	7,9%	22	7,6%
BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA	16	7,0%	19	9,0%
BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH	18	10,5%	15	10,1%
POSIADAJĄCY CO NAJMNIEJ JEDNO DZIECKO DO 6 ROKU ŻYCIA	11	6,6%	8	5,3%
NIEPEŁNOSPRAWNI	8	9,5%	8	9,5%
BEZ PRAWA DO ZASIŁKU	52	8,3%	44	8,1%
ZWOLNIENIE Z PRZYCZYN ZAKŁADU PRACY	5	7,5%	3	7,3%

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kępnie

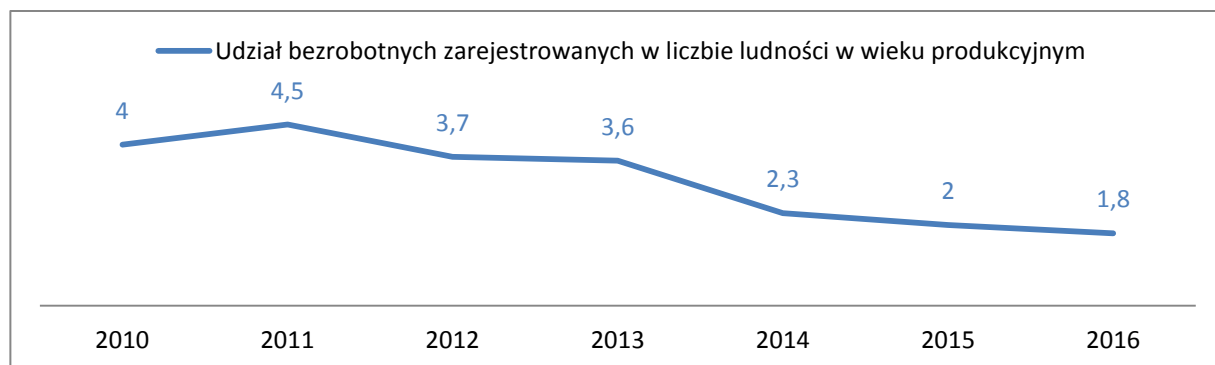
Rok 2016 przyniósł poprawę sytuacji zarówno na krajowym, wojewódzkim, jak i lokalnym rynku pracy. Z analizy danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że zapoczątkowany jesienią 2008 roku trend wzrostowy bezrobocia rejestrowanego zakończył się w roku 2013. Natomiast w trzech ostatnich latach widoczny był już trend malejący. Stopa bezrobocia w kraju spadła z 13,4% (2013) do 8,3% (2016), w województwie wielkopolskim z 9,8% (2013) do 5,0% (2016), a w powiecie kępińskim z 5,8% (2013) do 2,2% (2016). Powyższa tendencja jest potwierdzeniem ogólnej poprawy koniunktury w Polsce, tj. wzrostu liczby pracujących, wzrostu PKB, a także efektem wprowadzonych zmian w zakresie aktywnej polityki rynku pracy. Ożywienie gospodarcze sprzyjało wzrostowi konsumpcji, a dobra pogoda jesienią – pracom budowlanym oraz drogowym. Przyczyną spadku bezrobocia były również czynniki demograficzne. Na rynek pracy weszły roczniki niżu demograficznego. Znalazło to odzwierciedlenie w rejestrowanym bezrobociu osób do 25. roku życia w powiecie kępińskim (jak i samej gminie Trzcinica). Na rynku pracy duże znaczenie mają kwalifikacje zawodowe i wykształcenie przyszłych pracowników. Umiejętności zawodowe oraz czynniki osobowościowe są głównym kryterium stosowanym przy rekrutacji. Na terenie Gminy Trzcinica największy odsetek osób bezrobotnych na koniec 2016 roku stanowili mieszkańcy posiadający wykształcenie zasadnicze zawodowe, gimnazjalne i niższe oraz policealne i średnie zawodowe. Najmniejszy odsetek osób bezrobotnych stanowili mieszkańcy posiadający wykształcenie wyższe oraz średnie ogólnokształcące.

Wykres 5 pokazuje, że liczba osób bezrobotnych w ostatnim czasie systematycznie maleje.

Wykres 5 Bezrobotni w gminie Trzcinica w latach 2010-2016
(źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd czerwiec 2017 r.)

Stan ten potwierdza również analiza udziału osób bezrobotnych, względem liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym, która dla gminy Trzcinica w 2016 wyniosła 1,8% (4,5% w 2011 r.).

Wykres 6 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Trzcinica w latach 2010-2016

(źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd czerwiec 2017 r.)

2.4 POMOC SPOŁECZNA

W ostatnich latach w Gminie Trzcinica obserwuje się wzrost liczby gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej.

Wykres 7 Liczba rodzin korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Trzcinica w latach 2010-2016

(źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd czerwiec 2017 r., Urząd Gminy w Trzcinicy)

Zadania z zakresu pomocy społecznej polegające na udzielaniu świadczeń pieniężnych, pomocy rzeczowej, pomocy usługowej, pracy socjalnej i wsparcia środowiskowego realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcinicy, który jest jednostką organizacyjną Gminy. W 2016 roku 183 osoby korzystały z pomocy GOPSU w Trzcinicy. Osoby korzystały z pomocy finansowej w zakresie zasiłków: stałych, celowych, okresowych oraz pomocy niefinansowej w formie: schronienia, usługi opiekuńczej, pobytu w DPS oraz dożywiania.

Wśród słabych stron i zagrożeń w zakresie pomocy społecznej wymienia się w szczególności:

- Brak właściwej bazy lokalowej;
- Brak świetlic i klubów w niektórych miejscowościach;
- Bariery architektoniczne;
- Niska stopa życiowa mieszkańców;
- Niski poziom płac na lokalnym rynku pracy;
- Ukryte bezrobocie;
- Niskie kwalifikacje zawodowe znacznej części bezrobotnych;
- Wysoki udział młodych osób wśród bezrobotnych;
- Bierność bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- Wzrastająca liczba osób w podeszłym wieku wymagającej opieki;
- Łatwość dostępu do używek;
- Niska aktywność społeczna mieszkańców;
- Brak pomieszczeń na lokalne socjalne;
- Rozpad więzi społecznych;
- Narastanie negatywnych zjawisk i patologii.

2.5 BEZPIECZEŃSTWO

Analizując stan bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Gminy Trzcinica należy stwierdzić, liczba przestępstw w gminie w ostatnich latach wzrasta. Według danych z Komendy Powiatowej Policji w Kępnie na terenie gminy w 2016 r. stwierdzono w sumie 133 przestępstwa. W większości przypadków były przestępstwa kradzieży, uszkodzenia mienia, narkotykowe oraz prowadzenie pojazdów mechanicznych (+rowery) w stanie nietrzeźwości. Wskaźnik wykrywalności przestępstw stwierdzonych przez Policję ogółem dla powiatu kępińskiego w 2016 r. wynosił 81,1%.¹²

Tabela 3 Liczba przestępstw na terenie Gminy Trzcinica

	2014	2015	2016
Liczba przestępstw	38	62	133

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Kępnie

Jedną z form przestępczości jest przemoc w rodzinie. W gminie Trzcinica w roku 2016 zostało założonych łącznie 8 Niebieskich Kart, czyli procedury wszczynane w sytuacji, gdy zachodzi

¹² Źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd czerwiec 2017 r.

prawdopodobieństwo stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Na terenie gminy Trzcinica istnieje 8 drużyn Ochotniczej Straży Pożarnej, łącznie zrzeszającej ok 420 członków.

2.6 EDUKACJA

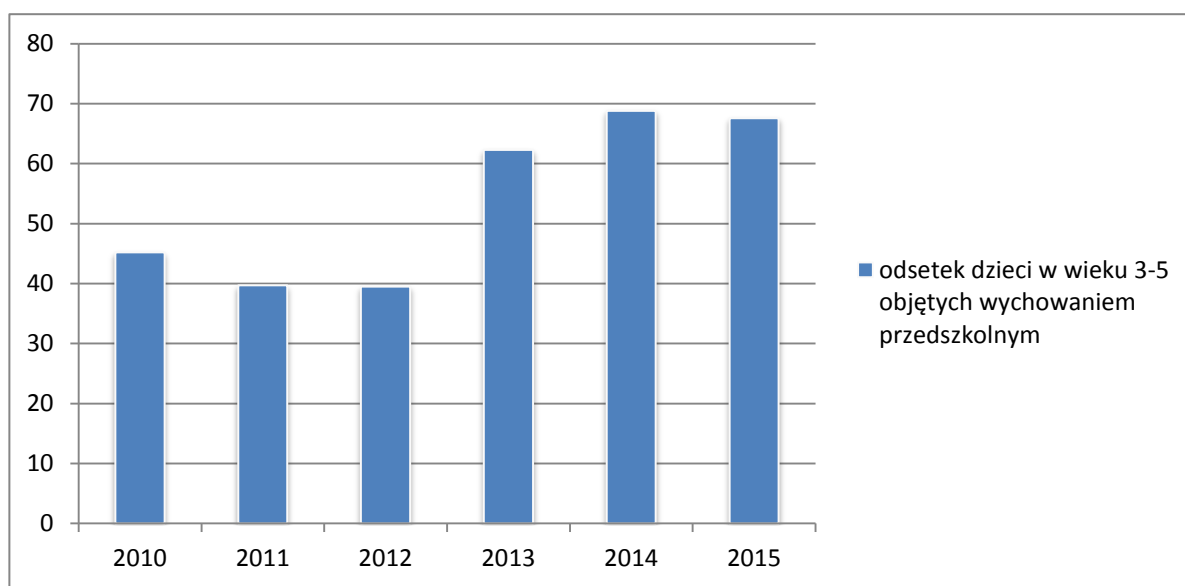
Gmina jako jednostka samorządu terytorialnego odpowiada za utrzymanie i rozwój bazy materialnej szkół i placówek oświatowych. Odpowiedzialność ta dotyczy wymiaru ekonomicznego oraz rozciąga się również na sferę zobowiązań wobec społeczności Gminy w zakresie tworzenia systemu edukacyjnego, który młodzieży stworzy szanse osobistego rozwoju, a środowisku zapewni cywilizacyjny awans. Gmina Trzcinica dąży do tworzenia takich warunków funkcjonowania szkół i placówek oświatowo-wychowawczych, które zapewniają powszechność, celowość oraz wysoką jakość systemu edukacyjnego. Aktualnie funkcjonująca sieć szkół i przedszkoli zapewnia optymalne warunki do realizacji zadań oświatowych w Gminie. Obiekty oświatowe, ich wyposażenie (pracownie komputerowe, sale gimnastyczne), a także odpowiednie kwalifikacje nauczycieli są przedmiotem dokładnej analizy władz Gminy. Wyraźnie widać także podejmowane działania wychowawcze, ukierunkowane na kształtowanie pożądaných społecznie postaw i właściwy rozwój osobowości młodego pokolenia. Strategia rozwoju systemu edukacji oparta została na próbie budowania ładu w środowisku lokalnym poprzez dialog rodziców, nauczycieli i władz Gminy, podejmowanie prawidłowych decyzji dotyczących bazy materialnej, służącej kształceniu, opiece i wychowaniu oraz racjonalnego wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na ten cel.

Samorządowe placówki oświatowe znajdujące się na terenie Gminy:

- Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Laskach:
 - Publiczne Przedszkole Samorządowe w Laskach;
 - Szkoła Podstawowa w Laskach;
 - Gimnazjum w Laskach (do roku szkolnego 2018/19 – aktualnie w stanie wygaszania z uwagi na zmianę przepisów krajowych).
- Zespół Szkół w Trzcinicy:
 - Publiczne Przedszkole Samorządowe w Trzcinicy;
 - Szkoła Podstawowa w Trzcinicy;

- Gimnazjum w Trzciniicy (do roku szkolnego 2018/19 – aktualnie w stanie wygaszania z uwagi na zmianę przepisów krajowych).

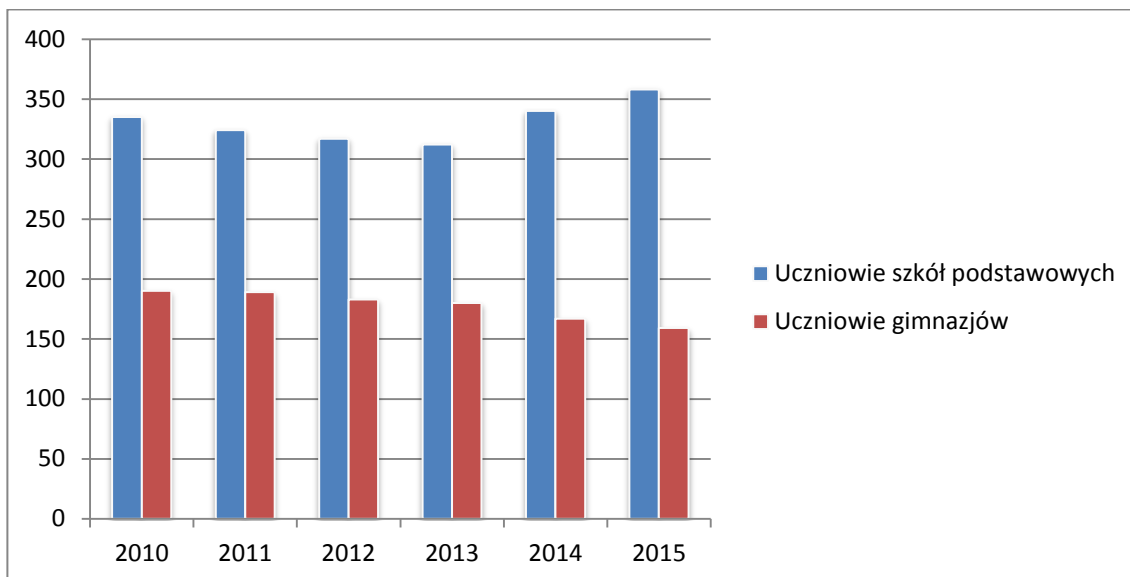
Z opieki przedszkolnej w gminie Trzciniica w 2015 r. korzystało łącznie 121 dzieci w wieku 3-5 lat, odsetek dzieci w wieku przedszkolnym wyniósł 67,6%. Dynamika zmian w gminie wykazuje pozytywny, rosnący trend. Jest to jednak gorszy wynik niż dla powiatu kępińskiego dla którego odsetek dzieci w wieku 3-5 lat wyniósł 85,0%.

Wykres 8 Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w gminie Trzciniica w latach 2010-2015

(źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd czerwiec 2017 r.)

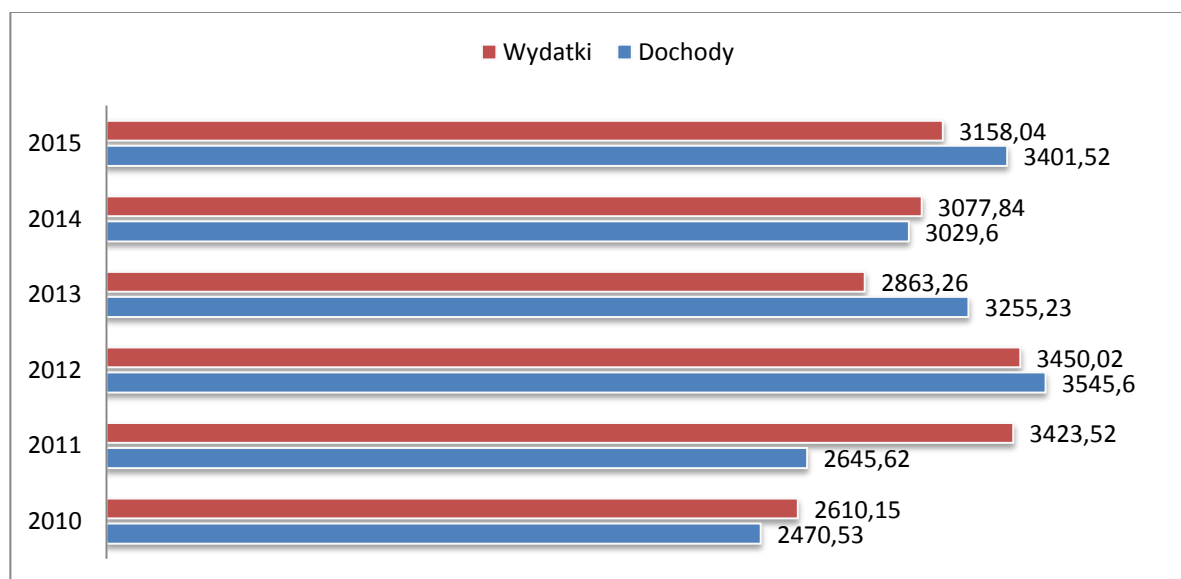
Liczba uczniów szkół podstawowych w gminie Trzciniica w ciągu 3 ostatnich lat sukcesywnie rośnie. Liczba gimnazjalistów natomiast waha się. Sytuacja ta jest ściśle związana z trendami demograficznymi. Jest to o tyle istotne, że dzisiejsi uczniowie za kilkanaście lat stanowią będą o obliczu i możliwościach rozwojowych gminy Trzciniica.

Wykres 9 Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w gminie Trzcinica w latach 2010-2015
(źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd czerwiec 2017 r.)

2.7 GOSPODARKA

Dochody gminy Trzcinica w przeliczeniu na 1 mieszkańca w średnio ostatnich sześciu latach wyniosły 3.058 zł. Analizując dochody i wydatki na 1 mieszkańca zauważamy tendencję wzrostową.

Wykres 10 Dochody i wydatki gminy Trzcinica w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2010-2015
(źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd czerwiec 2017 r.)

Aby poprawnie ocenić aktualny stan gospodarki danego obszaru kluczowa jest analiza poziomu przedsiębiorczości. Dobrze rozwinięta sfera działalności gospodarczej zależy najczęściej od kapitału ludzkiego w zakresie działalności indywidualnej, ale także od warunków danego regionu oraz od wsparcia władz gminy w sferze rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.

W Gminie Trzcinica liczba funkcjonujących podmiotów gospodarczych, na przestrzeni ostatnich lat, systematycznie wzrasta i w 2016 roku wynosiła 368. Działają one głównie w takich sekcjach, jak: handel i usługi w zakresie napraw (107), przetwórstwo przemysłowe (69) oraz budownictwo (56).

Tabela 4 Podmioty gospodarcze w gminie Trzcinica w poszczególnych sekcjach polskiej klasyfikacji działalności (PKD) w 2015 i 2016 roku

	2015		2016	
	SEKTOR PUBLICZNY	SEKTOR PRYWATNY	SEKTOR PUBLICZNY	SEKTOR PRYWATNY
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (A)	0	16	0	17
Górnictwo i wydobywanie(B)	0	0	0	0
Przetwórstwo przemysłowe (C)	0	66	0	69
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (D)	0	0	0	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (E)	0	0	0	0
Budownictwo (F)	0	54	0	56
Handel hurtowy i detaliczny: naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (G)	0	101	0	107
Transport i gospodarka magazynowa (H)	0	15	0	16
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (I)	0	5	0	5
Informacja i komunikacja (J)	0	5	0	6
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (K)	0	4	0	4
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (L)	0	3	0	4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (M)	0	18	0	17
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (N)	0	3	0	4
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (O)	2	8	2	8
Edukacja (P)	8	6	8	5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (Q)	1	10	1	10
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (R)	1	6	1	5
Pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (S,T)	0	23	0	22

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd czerwiec 2017 r.)

W Gminie Trzcinica wskaźnik podmiotów wpisanych do rejestru w roku 2016 wyniósł 75 podmiotów/1.000 ludności i wzrósł o 4 p.p. względem roku 2010. Wskaźnik przedsiębiorczości odbiega od wartości dla powiatu kępińskiego (105 podmiotów wpisanych do rejestru na 1.000 ludności) i dla województwa wielkopolskiego, który wynosi 119 podmiotów wpisanych do rejestru na 1.000 ludności.

2.8 TRANSPORT

Według obowiązującej klasyfikacji przez gminę przebiega:

- droga krajowa nr 39 Baranów – Brzeg na obszarze gminy – 5,5 km.
- drogi powiatowe:
 - nr 5692 Mroczeń -Wołczyn – granica województwa,
 - nr 5691 Mroczeń – Granice,
 - nr 5689 Piotrówka – Ignacówka,
 - nr 5690 Trzcinica – granica województwa,
 - nr 5688 Trzcinica – granica województwa,
 - nr 5694 Laski - Zmyślona.

Są to drogi w większości o niskich parametrach, wymagające w wielu przypadkach pilnych prac remontowo - modernizacyjnych. Sieć dróg powiatowych wynosi ogółem w Gminie Trzcinica 39,395 km i zabezpiecza lokalne potrzeby, w tym połączenia z Kępem. Drogi gminne o nawierzchni twardej - 40 km. Długość dróg gminnych wynosi 127,8 km., w tym o nawierzchni twardej – 40 km.

2.9 OPIEKA ZDROWOTNA

Mieszkańcy gminy Trzcinica mają zapewnioną opiekę zdrowotną w dwóch przychodniach lekarzy rodzinnych. W Trzciniczy funkcjonuje „Primus” S.C. Niepubliczny Zakład Podstawowej i Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej, a w Laskach Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska. Z porad innych specjalistów oraz badań specjalistycznych mieszkańcy gminy korzystają w placówkach położonych w Kępie i Namysłowie. Na terenie gminy funkcjonuje jedna apteka i mieści się ona w Trzciniczy.

Tabela 5 Porady lekarskie na terenie gminy Trzcinica w latach 2010-2016

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba porad lekarskich ogółem [szt.]	23.309	22.538	21.862	21.021	20.074	20.392	20.620

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd czerwiec 2017 r.)

2.10 KULTURA I ZABYTKI

Krzewieniem kultury w gminie Trzcinica zajmuje się samorządowa instytucja kultury o nazwie Gminna Biblioteka Publiczna w Trzciniczy. Działalność kulturalna prowadzona jest przy

współpracy ze szkołami, OSP, stowarzyszeniami, Kołami Gospodyń Wiejskich, czy Radami Sołeckimi.

Urząd Gminy wychodzi z licznymi inicjatywami kulturalnymi m.in. organizacją dożynek gminnych, wspieraniem inicjatyw lokalnych w sołectwach oraz dofinansowuje działalność organizacji pozarządowych.

Do najważniejszych zabytków dziedzictwa kulturalnego gminy Trzcinica należy zaliczyć zlokalizowane w poniższych miejscowościach:

- Laski:
 - kościół parafialny pw. Najświętszej Marii Panny Wniebowziętej, drewniany z 1627 r.,
 - zespół pałacowy, pocz. XX, (pałac z 1908 roku i park),
- Pomiany:
 - zespół pałacowy z końca XIX wieku,
- Trzcinica:
 - murowany kościół pw. św. Stanisława Biskupa, męczennika, 1804-6,
- Wodziczna:
 - Kościół pw. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy, 1894,
 - cmentarz kościelny.

Większość sołectw organizuje imprezy i wydarzenia kulturalne takie jak otwarcie lata, dożynki, pożegnanie lata, zabawy andrzejkowe, zabawy karnawałowe, itp. Na terenie gminy funkcjonują stowarzyszenia, które w aktywny sposób integrują lokalną społeczność i dbają o kultywowanie tradycji regionu.

Stowarzyszenie - Towarzystwo Przyjaciół Lasek „LUKUS” zajmuje się działalnością kulturalną i historyczną w Gminie. Organizuje różne konkursy, wystawy historyczne i plenery malarskie. Dwa koła Związku Emerytów i Rencistów i Inwalidów w Laskach i w Trzciniczy organizują dla swoich członków i mieszkańców Gminy spotkania z okazji Dnia Babci i Dziadka, Dnia Matki i Ojca, spotkania biesiadne, jak również wycieczki. Stałymi imprezami kulturalnymi w Gminie są dożynki gminne, organizowane corocznie przez inną wieś sołecką. W czerwcu każdego roku odbywa się turniej tańca dzieci i młodzieży przy współudziale Zespołu Szkół w Laskach i Starostwa Powiatowego w Kępnie. Każdego roku organizowane są spotkania opłatkowe, śniadania wielkanocne oraz spotkania dla seniorów przy współudziale Kół Gospodyń Wiejskich

dla mieszkańców Gminy. Gmina również uczestniczy w imprezach kulturalnych organizowanych przez Starostwo Powiatowe w Kępnie, takich jak: dożynki powiatowe, turnieje wsi oraz wystawy promujące Gminę. Na terenie Gminy działalność prowadzi Fundacja „Wrota Wielkopolski”. Cyklicznie odbywają się imprezy:

- Festyn - „Rodzinnie - Sportowo - Bezalkoholowo”,
- Turniej Sołectw Gminy Trzcinica,
- Dni Gminy Trzcinica.

Kolejnym podmiotem jest Towarzystwo Społeczne „Tilia” organizujące wystawy i imprezy o charakterze kulturalnym. Na terenie Gminy Trzcinica działają także Koła Gospodyń Wiejskich. Członkinie KGW aktywnie uczestniczą w życiu lokalnym w swoich miejscowościach oraz w pracy społecznej na rzecz Gminy, w tym organizowaniem spotkań z okazji Dnia Babci i Dziadka, Dnia Matki i Ojca, Dnia Kobiet, Wiglii, Śniadania Wielkanocnego ,itp. W miejscowości Laski działa chór „Laskowianie”. W Trzcinicy aktywnie działa także Stowarzyszenie „Przyszłość”, którego celem jest działalność na rzecz rozwoju wsi Trzcinica, w interesie lokalnej wspólnoty oraz dbałość i pomoc w integracji społecznej.

2.11 SPORT

Na terenie Gminy działają trzy Ludowe Zespoły Sportowe w Laskach, w Trzcinicy oraz w Kuźnicy Trzciańskiej. Działalność tych zespołów polega na upowszechnianiu kultury fizycznej i sportu poprzez prowadzenie zajęć sportowych, udział w zawodach sportowych w piłce nożnej i piłce siatkowej. W Trzcinicy od 2017 roku funkcjonuje klub sportowy GKS Trzcinica – zajmuje się on głównie szkoleniem dzieci i młodzieży w dyscyplinie piłka nożna. Organizowane są również festyny oraz turnieje dla młodzieży i mieszkańców gminy. Gmina Trzcinica od 2009 roku prowadzi naukę pływania dla uczniów szkół podstawowych w oparciu o częściową dotację z Ministerstwa Sportu. W ramach gminnego programu profilaktycznego prowadzone są zajęcia kilku sekcji młodzieżowych w różnych dyscyplinach sportu: koszykówka, piłka siatkowa, piłka nożna. Na terenie Gminy Trzcinica działa również Stowarzyszenie „Herkules” (założony 2016 r.) zajmujące się głównie działalnością w zakresie krzewienia kultury fizycznej. Z kolei w Domu Ludowym w Laskach działa siłownia.

Jednakże na terenie gminy Trzcinica w liczba członków klubów sportowych i osób ćwiczących w ostatnich latach stale spada. Wskazane jest organizowanie imprez sportowych połączonych z działaniami informacyjno-promocyjnymi w celu promocji aktywności fizycznej.

2.12 TURYSTYKA, REKREACJA I WALORY PRZYRODNICZE

Gmina Trzcinica jest gminą o znacznych walorach turystyczno-rekreacyjnych. Znajdują się tutaj ciekawe zabytki architektury, jednak jej głównym atutem są rozległe lasy. Dodatkowo, brak w pobliżu dużych zakładów przemysłowych, zanieczyszczających środowisko naturalne sprawia, że Gmina jest uważana za obszar czysty ekologicznie. Wszystkie te czynniki decydują o korzystnych uwarunkowaniach Gminy do rozwoju turystyki i rekreacji, zwłaszcza agroturystyki. Przez teren gminy Trzcinica przebiega między innymi żółty szlak turystyczny P-507. Na obszarze Gminy oznakowano odcinek od Leśnego Zakładu Doświadczalnego w Laskach, przez miejscowości Smardze i Laski, do granicy z gminą Łęka Opatowska.

Na terenie Gminy Trzcinica zagrożenia powierzchni ziemi są niewielkie. Nie ma także istotnej emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Tło niewielkich zanieczyszczeń tworzą nieliczne zakłady przemysłowe- firmy oraz kotłownie lokalne i domowe. Dużym zadaniem dla gminy w najbliższych latach będzie ochrona wód powierzchniowych. Źródłem ich zanieczyszczeń są nieskanalizowane jeszcze tereny wiejskie, firmy prowadzące działalność gospodarczą oraz rolnictwo.

Wśród obiektów objętych ochroną prawną na terenie gminy należy wymienić pomniki przyrody:

- 10 drzew - buk zwyczajny (*Fagus sylvatica*) w miejscowości Laski, o obwodzie od 166 do 323 cm i wysokości 24 – 37 m,
- lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) w miejscowości Laski, o obwodzie 326 cm i wysokości 20 m,
- park w Laskach o pow. 8,44 ha,
- lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) w miejscowości Wodziczna, o obwodzie 420 cm i wysokości 13 m.

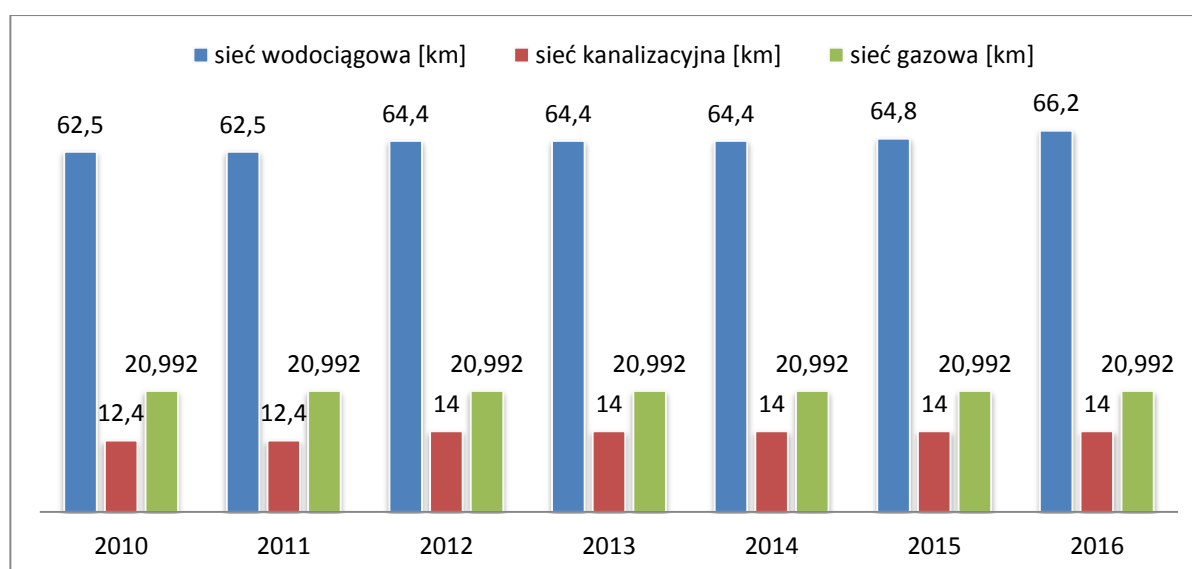
Uzupełnieniem zespołów roślinności naturalnej jest urządzona roślinność nielicznych parków, cmentarzy, ogrodów działkowych oraz liczne zadrzewienia przyrodne, śródpolne i przydrożne. W otwartym krajobrazie rolniczej części gminy pełni ona nie tylko funkcję krajobrazowo-estetyczną, ale także ekologiczną, korzystnie wpływając na mikroklimat oraz walory użytkowe środowiska rolniczego. Na terenie gminy znajdują się następujące zabytkowe parki:

- pozostałości parku krajobrazowego z XIX w przy założeniu dworskim w Trzcinicy,

- relikty parku z początku XX w. przy pozostałościach założeń folwarcznych w m. Aniołka Pierwsza,
- park krajobrazowy, k. XIX w. przy zespole dworskim w m. Aniołka Druga,
- park krajobrazowy, k. XIX w. przy zespole folwarcznym w m. Jelenia Głowa,
- park krajobrazowy, 2 poł. XIX w, pow. 8,44 ha przy założeniu pałacowym w m. Laski,
- pozostałości parku krajobrazowego, k. XIX w. przy zespole pałacowym w m. Pomiany,
- park krajobrazowy, XIX w, 1,3 ha, przy zespole dworskim w m. Siemionka,
- park krajobrazowy, XIX w, pow. 1,5 ha, przy zespole dworskim w m. Teklin.

2.13 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Analizując stan infrastruktury technicznej Gminy Trzcinica należy stwierdzić, że rozbudowy wymaga przede wszystkim sieć kanalizacyjna. Wskaźniki zwodociągowania i skanalizowania gminy utrzymują się na podobnym poziomie. Łączna długość czynnej sieci wodociągowej wynosi 66,2 km, a sieci kanalizacyjnej 14,0 km a gazowej 20,9 km.

Wykres 11 Długość czynnej sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w gminie Trzcinica w latach 2010-2016
Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd czerwiec 2017 r.)

Szczegóły przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6 Charakterystyka sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w gminie Trzcinica

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Długość czynnej wodociągowej [km]	62,5	62,5	64,4	64,4	64,4	64,8	66,2
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	4664	4695	4712	4728	4857	4864	b.d.
Zużycie wody na 1 mieszkańca [dam ³]	30,9	31	30,8	28,5	29,5	34	33,3
Długość sieci kanalizacyjnej [km]	12,4	12,4	14	14	14	14	14
Ścieki odprowadzone [dam ³]	66	56	68	54	52	63	b.d.
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	2229	2250	2312	2328	2335	2350	b.d.

Długość czynnej sieci gazowej [km]	20,992	20,992	20,992	20,992	20,992	20,992	20,992
------------------------------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd czerwiec 2017 r.)

Długość sieci wodociągowej w gminie Trzcinica wynosi 66,2 km bez przyłączy, liczba przyłączy – 1260 sztuk. Stopień zwodociągowania wynosi 99,8%. Stan techniczny urządzeń dostarczających wodę określany jest jako dobry.

Gmina skanalizowana jest w 35%, z sieci kanalizacyjnej korzysta 2350 mieszkańców miejscowości: Trzcinica i Laski, pozostałe nie są skanalizowane. Jest to wyniki nadal niezadowalający, biorąc po uwagę m.in. stopień zwodociągowania gminy, a także ochronę gruntu i wód podziemnych przed zanieczyszczeniami. Stan techniczny urządzeń kanalizacyjnych oceniony został jako dobry. Natomiast konieczna jest budowa kanalizacji sanitarnej rozdzielczej w m. Trzcinica oraz pozostałych miejscowościach gminy. Pracuje tu jedna oczyszczalnia ścieków prowadząca ścieki kolektorem z miejscowości: Laski i Trzcinica oraz ścieki dowożone z pozostałej części gminy. Jest to oczyszczalnia typu stawowego, oddana do eksploatacji w 1997 roku.

Obecnie w Gminie Trzcinica zakończono budowę sieci gazowej w miejscowości Laski, a w najbliższym czasie planowana jest budowa w miejscowości Trzcinica. W pozostałych miejscowościach (sołectwach) większość mieszkańców korzysta do celów kuchennych z gazu propan-butan. Przez teren gminy przebiegają dwie nitki gazociągu wysokiego ciśnienia GZ 50 relacji Odolanów-Tworóg.

Na terenie Gminy, w 2016 roku, znajdowało się 1.291 mieszkań, składające się na 1.110 budynków mieszkalnych. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w 2015 roku wynosiła 97,9 m². W 2015 roku oddano do użytku 14 nowych mieszkań.

Tabela 7 Struktura mieszkań w gminie Trzcinica w latach 2011-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba budynków mieszkalnych	1.060	1.060	1.064	1.076	1.090	1.098	1.110
Liczba mieszkań	1.291	1.295	1.300	1.312	1.327	1.335	1.291
Liczba izb	6.195	6.217	6.245	6.320	6.411	6.465	6.195
Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	126.372	126.824	127.467	129.231	131.090	132.584	126.372
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania [m ²]	97,9	97,9	98,1	98,5	98,8	99,3	97,9
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę [m ²]	26,2	26,1	26,1	26,4	26,8	27,0	26,2

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd czerwiec 2017 r.)

Pozytywnym trendem jest wzrost wskaźnika liczby mieszkań na 1.000 mieszkańców, który w 2016 r. wynosił 272 mieszkania/1.000 mieszkańców (2010 r. – 267 mieszkań/1.000 mieszkańców).

W gminie brakuje mieszkań socjalnych i komunalnych. Problemem jest także brak miejsc gdzie takie mieszkania można by utworzyć (ew. budować). Najbardziej oczywistym rozwiązaniem wydaje się być modernizacja dawnego zespołu pałacowego w miejscowości Pomiany.

2.14 PODSUMOWANIE

W Gminie Trzcinica liczba mieszkańców w ostatnich latach utrzymuje się na podobnym poziomie. Od 2010 roku wzrosła o 0,5%. Problemem są z pewnością migracje młodych ludzi (ujemne saldo migracji). Z kolei przyrost naturalny przyjmuje wartości dodatnie – co jest bardzo pozytywnym wskazaniem. Zgodnie z krajowymi tendencjami, w gminie, wzrasta liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym a spada liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym. Bezrobocie w gminie w ostatnim czasie maleje (podobnie jak w Polsce). Połowa osób bezrobotnych to kobiety. Około 30% bezrobotnych stanowią osoby powyżej 50 roku życia oraz osoby długotrwale bezrobotne. Problemem z pewnością jest brak miejsc pracy dla osób starszych a co za tym idzie wykluczenie społeczne tych osób. Z pewnością potrzebne są programy integrujące i doszkalające przeznaczone między innymi dla osób w tej grupie wiekowej. W ostatnich latach wzrosła liczba osób korzystających z pomocy społecznej. W 2014 było to 160 osób w 2016 już 183. Najwięcej mieszkańców korzysta z pomocy społecznej z powodu ubóstwa i z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby. Wśród innych zagrożeń wymienia się także niskie zaangażowanie społeczne mieszkańców. Wśród problemów związanych z pomocą społeczną można wskazać także brak mieszkań socjalnych i problemy związane z dostępnością miejsc gdzie takie mieszkania mogłyby powstać. Są to zapewne zagadnienia techniczne i przestrzenno-funkcjonalne w kierunku dostosowania istniejących obiektów na cele mieszkaniowe. Liczba podmiotów gospodarczych w gminie rośnie jednak wskaźnik przedsiębiorczości jest na poziomie niższym niż dla powiatu. Z pewnością brakuje w gminie zajęć doszkalających i zachęcających bezrobotnych lub innych mieszkańców w kierunku otwierania własnej działalności. Baza sportowa gminy z pewnością wymaga uzupełnień o miejsca w szczególności związane z aktywnością społeczną. Wprowadzenie odpowiednich rozwiązań może przyczynić się do poprawy integracji społecznej mieszkańców. Stan dróg w gminie (szczególnie gminnych) wymaga poprawy, brakuje ścieżek rowerowych

i chodników. Gmina jest w pełni zwodociągowana, istnieją z kolei duże braki w sieci kanalizacyjnej.

3 DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH

3.1 METODYKA

3.1.1 CEL DIAGNOZY

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020¹³ (zwanymi dalej Wytycznymi) diagnoza rozpoczyna proces przygotowania i uchwalenia Programu Rewitalizacji Gminy Trzcinica na lata 2017-2023. Etapy, które się na niego składają to:

- Etap I – wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji:
 - Diagnoza przestrzennego rozkładu negatywnych zjawisk społecznych obejmująca teren całej gminy,
 - Diagnoza przestrzennego rozkładu negatywnych zjawisk gospodarczych, środowiskowych, funkcjonalno-przestrzennych i technicznych obejmująca tereny wskazane jako obszary kryzysowe,
 - Wyznaczenie, na podstawie diagnozy, obszaru zdegradowanego, a następnie na jego części lub całości obszaru rewitalizacji (obszaru szczególnego natężenia kryzysu – o kluczowym znaczeniu dla przezwyciężenia kryzysu).
- Etap II – sporządzenie Programu Rewitalizacji Gminy Trzcinica na lata 2017-2023 dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji.
- Etap III – ewentualne przyjęcie uchwał będących aktami prawa miejscowego, które są następstwem przyjęcia programu rewitalizacji.

Celem diagnozy jest zatem przeanalizowanie występujących negatywnych zjawisk wskazanych na terenie Gminy Trzcinica oraz określenie ich rozkładu przestrzennego. Dzięki tym informacjom będzie można zidentyfikować obszar zdegradowany, a w jego ramach wyznaczyć obszar rewitalizacji.

3.1.2 PRZYJĘTA METODYKA DIAGNOZY

Diagnoza zjawisk kryzysowych ma na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji. Metodyka została opracowana zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r. (MR/H 2014-2020/20(2)08/2016) oraz zasadami weryfikacji programów rewitalizacji i prowadzenia wykazu programów rewitalizacji gmin województwa wielkopolskiego, który określa między innymi warunki wpisu do Wykazu programów rewitalizacji.

¹³ Źródło: Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 (MIIR/H 2014-2020/20(2)/08/2016)

Wytyczne nie wskazują konkretnej metody diagnostycznej, wobec tego metody takie należało przyjąć na podstawie przesłanek ogólnych, kierując się kryterium zobiektywizowania wyników. W szczególności należało rozstrzygnąć kwestię delimitacji obszaru (wyznaczenie granic obszarów na mapie) do analizy oraz warunków granicznych dla wytyczenia obszaru.

Kluczowym elementem diagnozy było wyodrębnienie jednostek pomocniczych, do analizowania problemów w obrębie Gminy Trzcinica. Obszar Gminy Trzcinica podzielono na 8 obszarów pomocniczych, dla których wykonano analizy. Ustalono, że każde sołectwo jest jednym obszarem. W podziale obszaru gminy wzorowano się na podziale geograficznym, który najlepiej odzwierciedla zabudowę gminy, uwarunkowania przestrzenne oraz jej podział.

Tabela 8 Podział Gminy Trzcinica na jednostki pomocnicze i przyjęte do Diagnozy obszary (stan na 31.12.2016 r.)

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LUDNOŚĆ	POWIERZCHNIA [ha]
GMINA TRZCINICA			
1	Aniołka Pierwsza	137	252,00
2	Kuźnica Trzcieńska	221	441,5107
3	Laski	1.664	2.205,6757
4	Piotrówka	365	894,9765
5	Pomiany	227	638,4023
6	Smardze	334	408,4032
7	Trzcinica	1.324	1.590,5861
8	Wodziczna	612	1.071,4088
	SUMA	4.884	7.502,2633

Źródło: Urząd Gminy w Trzcinity

Podział Gminy Trzcinica na obręby analityczne przedstawia poniższa mapa.

Rysunek 2 Podział gminy Trzcinica na jednostki analityczne

Oceny stanu gminy w każdej ze sfer (społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej) dokonano na podstawie analizy wskaźnikowej. Ponieważ napotkano na trudności z wyznaczeniem wskaźników dla niektórych czynników, przyjmuje się za wiążące dane przedstawione w sposób opisowy w diagnozie.

Tabela 9 Zestawienie wykorzystanych wskaźników

LP.	WSKAŹNIK	SFERA
W1	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.	społeczna
W2	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.	społeczna
W3	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	społeczna

	wyznaczonych obszarów w 2016 r.	
W4	Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.	społeczna
W5	Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.	społeczna
W6	Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.	społeczna
W7	Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.	społeczna
W8	Liczba imprez/inicjatyw/wydarzeń lokalnych w 2016 roku	społeczna
W9	Liczba organizacji pozarządowych w poszczególnych sołectwach	społeczna
W10	Liczba popełnionych przestępstw na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.	społeczna
W11	Średnie wyniki sprawdzianów szóstoklasisty na tle wyników w powiecie w roku szkolnym 2015/2016	społeczna
W12	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.	gospodarcza
W13	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w latach 2010-2016 r.	gospodarcza
W14	Wskaźnik jakościowy opisujący sferę gospodarczą na podstawie konsultacji społecznych, a także spotkań roboczych zespołu ds. Rewitalizacji, przeprowadzonych wizji lokalnych oraz dostępnych danych statystycznych	gospodarcza
W15	Ilość zinwentaryzowanego azbestu na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w m ²	środowiskowa
W16	Liczba osób bez kanalizacji na 100 osób wyznaczonych obszarów	środowiskowa
W17	Wskaźnik jakościowy opisujący sferę środowiskową na podstawie konsultacji społecznych, a także spotkań roboczych zespołu ds. Rewitalizacji, przeprowadzonych wizji lokalnych oraz dostępnych danych statystycznych	środowiskowa
W18	Liczba placówek oświatowych, gminnych obiektów kulturalnych i sportowych w jednostkach urbanistycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	przestrzenno-funkcjonalna
W19	Wskaźnik jakościowy opisujący sferę przestrzenno-funkcjonalną na podstawie konsultacji społecznych, a także spotkań roboczych zespołu ds. Rewitalizacji, przeprowadzonych wizji lokalnych oraz dostępnych danych statystycznych	przestrzenno-funkcjonalna
W20	Wskaźnik jakościowy opisujący sferę techniczną na podstawie konsultacji społecznych, a także spotkań roboczych zespołu ds. Rewitalizacji, przeprowadzonych wizji lokalnych oraz dostępnych danych statystycznych	techniczna

Źródło: opracowanie własne

Do każdego obszaru zostały przypisane wartości poszczególnych wskaźników, które były porównywane z wartością referencyjną dla gminy, za którą uznano wartość średnią dla gminy. W tabelarycznych prezentacjach kolejnych wskaźników kolorem niebieskim zaznaczono wartość wskaźnika poniżej wartości referencyjnej.

W zależności od charakteru badanego zjawiska, wskaźniki mogą być stymulantami lub destymulantami stanu kryzysowego, w związku z czym inaczej należy interpretować otrzymane ich wartości. Stymulanta to zmienna, której rosnąca wartość jest oceniana jako potwierdzenie występowania stanu kryzysowego, np. wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej oznaczać będzie duże natężenie negatywnego zjawiska. Destymulanta to z kolei zmienna, której wysokie wartości zaprzeczają występowaniu stanu kryzysowego,

przykładem jest np. liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych przeliczona na 100 mieszkańców.

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa natężenia negatywnych zjawisk społecznych przebiegała w następujących etapach:

1. Zebranie danych w odniesieniu do poszczególnych jednostek analitycznych – sołectw.
2. Obliczenie wartości wskaźników sfery społecznej dla wyznaczonych obszarów oraz średniej dla gminy.
3. W przypadku braku możliwości wyznaczenia wskaźnika – opis sytuacji na podstawie konsultacji społecznych, a także spotkań roboczych Zespołu ds. rewitalizacji, przeprowadzonych wizji lokalnych oraz dostępnych danych statystycznych.
4. Interpretacja wyników.
5. Wyznaczenie obszarów w stanie kryzysowym.
6. Określenie zasięgów przestrzennych – obliczenie wartości wskaźników dla pozostałych sfer dla wyznaczonych obszarów oraz średniej dla gminy, w przypadku braku możliwości wyznaczenia wskaźnika – opis sytuacji na podstawie konsultacji społecznych, a także spotkań roboczych Zespołu ds. rewitalizacji, przeprowadzonych wizji lokalnych oraz dostępnych danych statystycznych.
7. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego.
8. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji.

Spośród wytypowanych obszarów zdegradowanych dokonano wyboru obszaru rewitalizacji. Proces ten został wsparty procesem partycypacji społecznej, tj. ankietyzacji wśród wszystkich zainteresowanych interesariuszy, a także wnioskami ze spotkań z mieszkańcami i wywiadami z przedstawicielami lokalnych organizacji, a także spacerów badawczych. Celem prowadzonego badania było zgromadzenie informacji i pozyskanie opinii zainteresowanych stron odnośnie do obszarów gminy szczególnie wymagających podjęcia działań rewitalizacyjnych.

3.2 SFERA SPOŁECZNA

W1 – LICZBA OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM W PRZELICZENIU NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM WYZNACZONYCH OBSZARÓW

Na tzw. zjawisko starzenia się ludności wpływa pośrednio szereg czynników, jak np. poziom zamożności społeczeństwa, promowany model rodziny, aktywność zawodowa kobiet, poziom opieki społecznej i ochrony zdrowia, wykształcenie ludności oraz polityka społeczna państwa.

Wzrastająca liczba ludności w wieku poprodukcyjnym z jednoczesnym spadkiem liczby młodych osób na przestrzeni kilku lat ewidentnie świadczy o postępującym zjawisku starzenia się lokalnej społeczności. Jeśli taki stan będzie się utrzymywał w dłuższej perspektywie czasowej to w przyszłości doprowadzi do zbyt dużego obciążenia demograficznego i zatrzymania rozwoju gospodarczego obszaru.

W Gminie Trzcínica na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada średnio 27,27 osób w wieku poprodukcyjnym. Jednostkami, w których opisywany wskaźnik przyjmuje najwyższe wartości są: Aniołka Pierwsza, Laski, Piotrówka i Pomiany.

Tabela 10 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LICZBA OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM W PRZELICZENIU NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM
1	Aniołka Pierwsza	29,89
2	Kuźnica Trzcínska	27,03
3	Laski	28,72
4	Piotrówka	33,65
5	Pomiany	33,87
6	Smardze	24,66
7	Trzcínica	25,35
8	Wodziczna	23,06
	ŚREDNIA DLA GMINY	27,27

Źródło: opracowanie własne

W2 - LICZBA OSÓB W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM W PRZELICZENIU NA 100 OSÓB WYZNACZONYCH OBSZARÓW

Badania demograficzne pokazują, że największy wpływ na dynamikę i poziom starzenia się społeczeństwa ma natężenie urodzeń. Duży udział liczby urodzeń przyczynia się do wzrostu udziału dzieci w strukturze populacji, a co za tym idzie – do „odmładzania się” społeczeństwa.

Najmniejszym udziałem mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym cechują się jednostki: Kuźnica Trzcicka, Laski, Smardze.

Tabela 11 Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LICZBA OSÓB W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM W PRZELICZENIU NA 100 OSÓB
1	Aniołka Pierwsza	20,44
2	Kuźnica Trzcicka	16,29
3	Laski	17,79
4	Piotrówka	21,37
5	Pomiany	24,67
6	Smardze	16,47
7	Trzcinka	20,17
8	Wodziczna	20,10
	ŚREDNIA DLA GMINY	19,23

Źródło: opracowanie własne

W3 – LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH NA 100 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM WYZNACZONYCH OBSZARÓW

Brak zatrudnienia albo wykonywania pracy zarobkowej, zwłaszcza w perspektywie długoterminowej może być przyczyną problemów na płaszczyźnie ekonomicznej, ale także prowadzić do szeregu negatywnych zjawisk prowadzących do degradacji społecznej. Do tego rodzaju zjawisk można zaliczyć utrwalanie niekorzystnych wzorców postaw społecznych, tj. bierność, bezczynność czy bezradność i dziedziczenie ich przez kolejne pokolenia. Brak pracy może także prowadzić do wzrostu przestępczości na danym terenie, albo rodzić innego rodzaju negatywne czy patologiczne zachowania, tj. niewywiązywanie się z obowiązków rodzicielskich, zaniedbanie kwestii edukacji dzieci i młodzieży. W statystyce urzędów pracy osobą bezrobotną jest osoba niezatrudniona i niewykonywująca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia, zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukująca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Najwyższe wartości wskaźnik ten przyjął w jednostkach Kuźnica Trzcicka, Pomiany i Smardze.

Tabela 12 Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH NA 100 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM WYZNACZONYCH OBSZARÓW
1	Aniołka Pierwsza	1,15
2	Kuźnica Trzcicka	3,38
3	Laski	1,24
4	Piotrówka	0,95
5	Pomiany	2,42

6	Smardze	1,83
7	Trzcinica	1,65
8	Wodziczna	1,50
	ŚREDNIA DLA GMINY	1,82

Źródło: opracowanie własne

W4 – LICZBA OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH NA 100 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM WYZNACZONYCH OBSZARÓW

Bezrobocie to jeden z najpoważniejszych problemów, który dotyczy zarówno sytuacji gospodarczej, jak i społecznej i ma ogromny wpływ na codzienne życie wielu osób. Ponieważ bezrobocie jest spowodowane przez bardzo wiele czynników, bardzo trudno z nim walczyć w skuteczny sposób, który przynosi odczuwalne efekty. Szczególnie dużym problemem jest długotrwałe bezrobocie. Istnieje bardzo długa lista czynników, które wpływają na utrzymywanie się dużego poziomu bezrobocia. Należą do nich np. wysokie koszty pracy, niejasne i niekorzystne przepisy prawa pracy, stosunkowo niski stopień wykształcenia części społeczeństwa, zbyt wolne tempo wzrostu gospodarczego, słaby rozwój gospodarczy niektórych regionów, czy zmiany w stosowanej technologii. Zjawisko bezrobocia związane jest także z postawą osób poszukujących pracy, która niestety jest bardzo często bierna.

Za długotrwałe bezrobotnych uznaje się osoby, które pozostają bez zatrudnienia przez ponad 12 miesięcy.

Najwyższe wartości wskaźnik ten przyjął w jednostkach: Aniołka Pierwsza, Kuźnica Trzcieńska, Pomiany i Wodziczna.

Tabela 13 Liczba osób długotrwałe bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LICZBA OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH W PRZELICZENIU NA 100 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM
1	Aniołka Pierwsza	1,15
2	Kuźnica Trzcieńska	1,35
3	Laski	0,38
4	Piotrówka	0,47
5	Pomiany	1,61
6	Smardze	0,46
7	Trzcinica	0,59
8	Wodziczna	0,75
	ŚREDNIA DLA GMINY	0,62

Źródło: opracowanie własne

W5 – LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU UBÓSTWA NA 100 MIESZKAŃCÓW WYZNACZONYCH OBSZARÓW

Ubóstwo to pojęcie, które z jednej strony określa warunki życia jednostki, a z drugiej strony wskazuje na nierówności i sprzeczności występujące w społeczeństwie. Jest zjawiskiem wielowymiarowym, a dla polityki społecznej podstawowe znaczenie mają informacje dotyczące zasięgu ubóstwa ekonomicznego. Czynnikiem istotnie decydującym o sytuacji materialnej jednostki i jej rodziny, jest miejsce zajmowane na rynku pracy. Ubóstwem zagrożone są przede wszystkim osoby bezrobotne i rodziny osób bezrobotnych. Zasięg ubóstwa jest zróżnicowany w zależności od grupy społeczno-ekonomicznej, określanej na podstawie przeważającego źródła dochodów. W najtrudniejszej sytuacji znajdowały się osoby żyjące w gospodarstwach domowych utrzymujących się z tzw. Innych niezarobkowych źródeł, w tym przede wszystkim w gospodarstwach, których podstawę utrzymania stanowiły świadczenia społeczne inne niż renty i emerytury. Osoby starsze (często schorowane i niesamodzielne) są szczególnie zagrożone ubóstwem. Obniżaniu się stopy życiowej sprzyja także wykonywanie nisko płatnej pracy, a dotyczy to głównie osób o niskim poziomie wykształcenia, pracujących na stanowiskach robotniczych. Wykształcenie jest jednym z najważniejszych czynników różnicujących zagrożenie ubóstwem.

Tabela 14 Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU UBÓSTWA NA 100 MIESZKAŃCÓW
1	Aniołka Pierwsza	3,65
2	Kuźnica Trzcieńska	1,81
3	Łaski	1,38
4	Piotrówka	2,74
5	Pomiany	3,08
6	Smardze	2,69
7	Trzcinica	2,19
8	Wodziczna	1,80
	ŚREDNIA DLA GMINY	2,01

Źródło: opracowanie własne

2,01% mieszkańców Gminy Trzcinica korzysta z pomocy społecznej z powodu ubóstwa. Wskaźnik przyjął najwyższe wartości w jednostkach Aniołka Pierwsza, Piotrówka, Pomiany, Smardze i Trzcinica.

W6 – LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU DŁUGOTRWAŁEJ LUB CIĘŻKIEJ CHOROBY NA 100 MIESZKAŃCÓW WYZNACZONYCH OBSZARÓW

Pomoc społeczna z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby jest blisko powiązana z ubóstwem. Z tej formy pomocy często korzystają osoby starsze – często schorowane i niesamodzielne. Również osoby niepełnosprawne są narażone na ubóstwo oraz wykluczenie społeczne i często korzystają z tej formy pomocy.

Tabela 15 Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU DŁUGOTRWAŁEJ LUB CIĘŻKIEJ CHOROBY NA 100 MIESZKAŃCÓW
1	Aniołka Pierwsza	1,46
2	Kuźnica Trzcieńska	1,36
3	Laski	1,92
4	Piotrówka	1,92
5	Pomiany	2,20
6	Smardze	2,69
7	Trzcinica	2,11
8	Wodziczna	2,61
	ŚREDNIA DLA GMINY	2,09

Źródło: opracowanie własne

2,09% mieszkańców Gminy Trzcinica korzysta z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Wskaźnik przyjął najwyższe wartości w jednostkach Pomiany, Smardze, Trzcinica i Wodziczna.

W7 – LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI NA 100 MIESZKAŃCÓW WYZNACZONYCH OBSZARÓW

Jednym z ważniejszych problemów współczesnego świata jest niepełnosprawność. Ten problem dotyczy także gminy Trzcinica. Z niepełnosprawnością wiąże się niejednokrotnie tzw. niepełnosprawność społeczna, czyli brak możliwości pełnego funkcjonowania w społeczeństwie. Liczba osób niepełnosprawnych w gminie w ostatnich latach wzrasta. Ma to również odzwierciedlenie w liczbie osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności (51 osób w 2016 r.). Najczęstszymi problemami z jakimi spotykają się w swojej codziennej egzystencji osoby niepełnosprawne są:

- Utrudniony dostęp do leczenia i rehabilitacji,
- Utrudnienia architektoniczne i komunikacyjne,

- Pogarszanie się sytuacji ekonomicznej,
- Bariery psychologiczne,
- Izolacja społeczna.

Osoby niepełnosprawne w gminie Trzcinica napotykać liczne przeszkody związane z samodzielnym funkcjonowaniem. Formułując kierunki polityki społecznej Gminy Trzcinica pamiętać należy o prowadzeniu szeroko zakrojonych działań, których celem jest przeciwdziałanie społecznemu wykluczeniu osób niepełnosprawnych, prowadzących do większej ich aktywności zawodowej i społecznej. Działania podmiotów pomagającym niepełnosprawnym muszą zmierzać do zabezpieczania podstawowych potrzeb życiowych, rehabilitacji, likwidacji barier architektonicznych a także działań integrujących osoby niepełnosprawne ze społecznością lokalną. Należy podejmować działania zmierzające do wyrównania szans i integracji społecznej osób niepełnosprawnych oraz umożliwienia im aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, zawodowym i rodzinnym.

Tabela 16 Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI NA 100 MIESZKAŃCÓW
1	Aniołka Pierwsza	0,73
2	Kuźnica Trzcieńska	0,90
3	Laski	1,02
4	Piotrówka	0,55
5	Pomiany	1,32
6	Smardze	1,80
7	Trzcinica	0,83
8	Wodziczna	1,47
	ŚREDNIA DLA GMINY	1,04

Źródło: opracowanie własne

Największe wartości wskaźnik ten przyjmuje w jednostkach: Pomiany, Smardze, Wodziczna.

W8 – LICZBA IMPREZ/INICJATYW/WYDARZEŃ LOKALNYCH W SOŁECTWACH

Poziom aktywności i integracji mieszkańców, ich uczestnictwo w życiu gminy wyznacza między innymi ich udział w imprezach organizowanych na obszarze gminy Trzcinica. Na podstawie konsultacji stwierdzono, że mieszkańcy raczej chętnie uczestniczą w wydarzeniach organizowanych w poszczególnych sołectwach np. dożynki gminne. Najwięcej wydarzeń zlokalizowanych jest w dwóch największych sołectwach: Trzcinica i Laski. W pozostałych liczba imprez/inicjatyw jest niewielka. Należy jednak zaznaczyć, że mieszkańcy tych sołectw

uczestniczą w wydarzeniach odbywających się w Laskach i Trzcinicy, ponieważ organizowane tam inicjatywy są z reguły ogólnogminne.

Tabela 17 Liczba imprez/inicjatyw/wydarzeń lokalnych w 2016 roku

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LICZBA IMPREZ/INICJATYW/WYDARZEŃ W POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTWACH W 2016 ROKU
1	Aniołka Pierwsza	1
2	Kuźnica Trzcicka	1
3	Laski	9
4	Piotrówka	4
5	Pomiany	3
6	Smardze	1
7	Trzcinica	11
8	Wodziczna	4
	ŚREDNIA DLA GMINY	4,13

Źródło: opracowanie własne

W9 – LICZBA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTWACH

Podobnie jak w przypadku liczby wydarzeń także liczba organizacji pozarządowych pokazuje poziom aktywności społecznej mieszkańców. Oczywiście jasne jest, że najwięcej z nich będzie funkcjonować w sołectwach gdzie jest najwięcej mieszkańców. Na terenie gminy Trzcinica w każdym z sołectw działają grupy nieformalne Koła Gospodyń Wiejskich (KGW), które zrzeszają w swoich grupach kobiety w różnym wieku. KGW pomagają w organizacji różnego typu uroczystości gminnych i okolicznościowych oraz zapewniają obsługę gastronomiczną tych uroczystości. Niestety poza Trzcinicą i Laskami (oraz jedną organizacją w Wodzicznej) w pozostałych sołectwach nie funkcjonują żadne organizacje pozarządowe (poza KGW).

Tabela 18 Liczba organizacji pozarządowych w poszczególnych sołectwach

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LICZBA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTWACH
1	Aniołka Pierwsza	1
2	Kuźnica Trzcicka	1
3	Laski	3
4	Piotrówka	1
5	Pomiany	1
6	Smardze	1
7	Trzcinica	4
8	Wodziczna	2
	ŚREDNIA DLA GMINY	1,75

Źródło: opracowanie własne

W10 – LICZBA POPEŁNIONYCH PRZESTĘPSTW NA 100 MIESZKAŃCÓW WYZNACZONYCH OBSZARÓW

Przestępczość jest to kolejne zjawisko umożliwiające zdefiniowanie obszaru w stanie kryzysowym. Często jest powiązana z innymi problemami społecznymi, tj. bezrobocie czy

ubóstwo. Przystępczość jest wskaźnikiem społecznym, który nie tylko obrazuje poziom bezpieczeństwa na danym obszarze ale również wskazuje na możliwości rozwoju i atrakcyjność danego obszaru.

Tabela 19 Liczba popełnionych przestępstw na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LICZBA POPEŁNIONYCH PRZESTĘPSTW NA 100 MIESZKAŃCÓW
1	Aniołka Pierwsza	2,19
2	Kuźnica Trzcńska	5,43
3	Laski	2,88
4	Piotrówka	1,37
5	Pomiany	0,44
6	Smardze	0,90
7	Trzcinica	3,70
8	Wodziczna	1,96
	ŚREDNIA DLA GMINY	2,72

Źródło: opracowanie własne

Średnia liczba przestępstw popełnionych w gminie Trzcinica w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosi 2,72. Problem przestępczości przekraczającej gminną średnią odnotowano w sołectwach: Kuźnica Trzcńska, Laski i Trzcinica. W gminie zauważalny jest wzrost przestępczości w ostatnich latach (38 stwierdzonych przestępstw w 2014 roku, 133 stwierdzone przestępstwa w 2016 roku).

W11 - ŚREDNIE WYNIKI SPRAWDZIANÓW SZÓSTOKLASISTY NA TLE WYNIKÓW W POWIECIE

Na terenie Gminy Trzcinica w latach 2014 – 2016 funkcjonowały 2 Zespoły Szkół: Zespół Szkół w Trzcnicy (ZST) przy ul. Szkolnej 2a oraz Zespół Szkół w Laskach (ZSL) przy ul. Lipowej 34, zapewniających edukację na poziomie wychowania przedszkolnego oraz szkoły podstawowej i gimnazjum.

Zespół Szkół w Trzcnicy obejmuje następujące sołectwa: Trzcinica, Piotrówka, Wodziczna, Pomiany, Aniołka Pierwsza i Kuźnica Trzcńska.

Zespół Szkół w Laskach obejmuje następujące sołectwa: Laski i Smardze.

Analizie poddano edukację w szkołach podstawowych.

Tabela 20 Średnie wyniki sprawdzianów szóstoklasisty na tle wyników w powiecie w roku szkolnym 2015/2016

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	ŚREDNIE WYNIKI SPRAWDZIANÓW SZÓSTOKLASISTY NA TLE WYNIKÓW W POWIECIE
1	Aniołka Pierwsza	58,52%
2	Kuźnica Trzcńska	58,52%
3	Laski	51,61%
4	Piotrówka	58,52%
5	Pomiany	58,52%

6	Smardze	51,61%
7	Trzcinica	58,52%
8	Wodziczna	58,52%
	ŚREDNIA DLA POWIATU	61,12%

Zródło: opracowanie własne

Wyniki poniżej średniej dla powiatu kształtują się we wszystkich sołectwach gminy Trzcinica.

3.3 IDENTYFIKACJA OBSZARÓW W STANIE KRYZYSOWYM

Jako obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym można uznać taki, w którym nastąpiła koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości. Do oceny sytuacji społecznej przyjęto wartości następujących 11 wskaźników:

- (W1) Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.;
- (W2) Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.;
- (W3) Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.;
- (W4) Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.;
- (W5) Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.;
- (W6) Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.;
- (W7) Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.;
- (W8) Liczba imprez/inicjatyw/wydarzeń lokalnych w 2016 roku;
- (W9) Liczba organizacji pozarządowych w poszczególnych sołectwach;
- (W10) Liczba popełnionych przestępstw na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.;
- W(11) Średnie wyniki sprawdzianów szóstoklasisty na tle wyników w powiecie w roku szkolnym 2015/2016.

Poniżej zestawiono w tabeli wartości poszczególnych wskaźników. Kolorem granatowym (podobnie jak w obliczeniach poprzednich podrozdziałów) zaznaczono wartości wskazujące na sytuacje kryzysową.

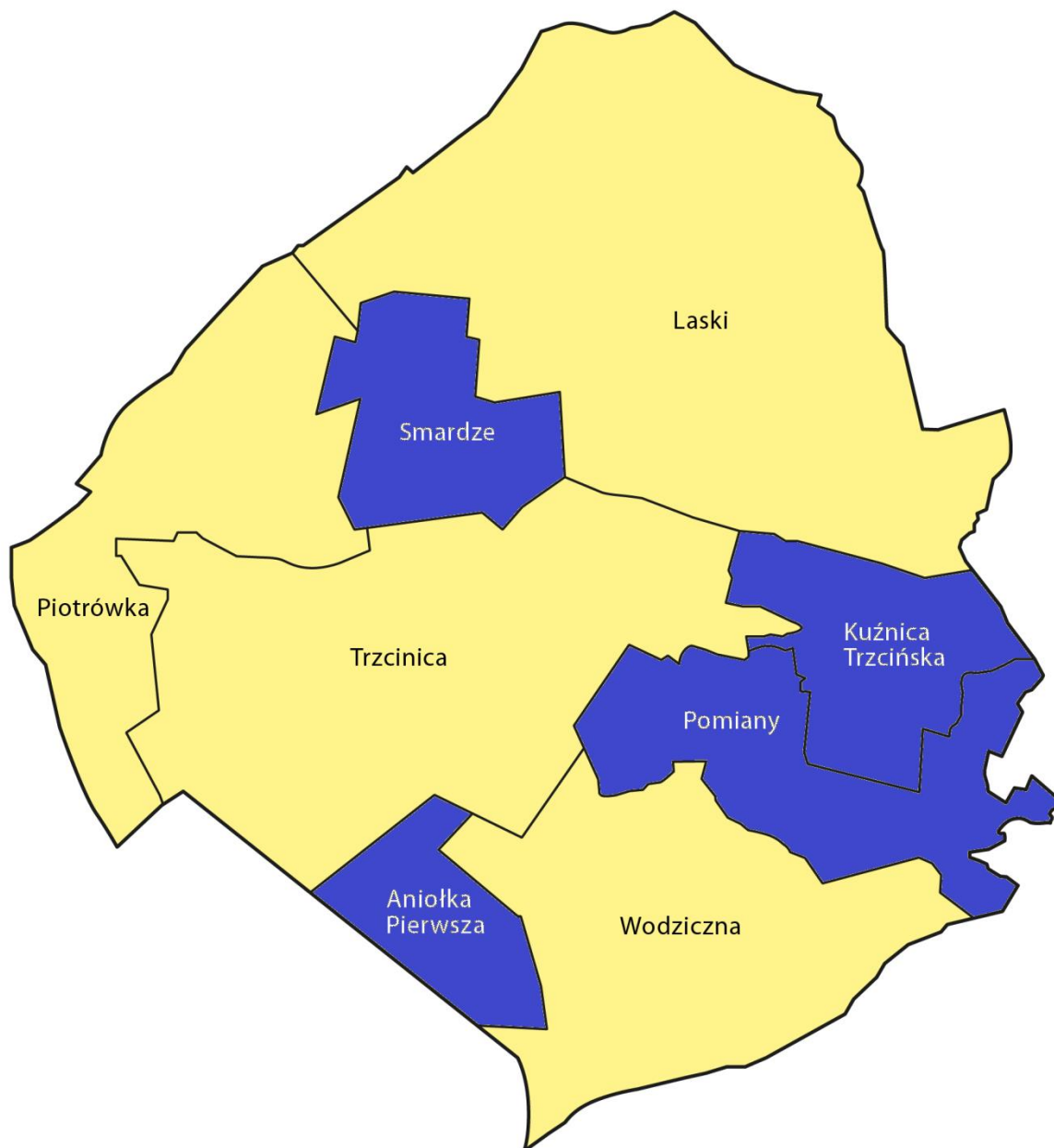
Tabela 21 Zestawienie wskaźników sfery społecznej

SOŁECTWO/WSKAŹNIK	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	W8	W9	W10	W11	SUMA
Aniołka Pierwsza	29,89	20,44	1,15	1,15	3,65	1,46	0,73	1	1	2,19	58,52	6
Kuźnica Trzcicka	27,03	16,29	3,38	1,35	1,81	1,36	0,90	1	1	5,43	58,52	7
Laski	28,72	17,79	1,24	0,38	1,38	1,92	1,02	9	3	2,88	51,61	4
Piotrówka	33,65	21,37	0,95	0,47	2,74	1,92	0,55	4	1	1,37	58,52	5
Pomiany	33,87	24,67	2,42	1,61	3,08	2,20	1,32	3	1	0,44	58,52	9
Smardze	24,66	16,47	1,83	0,46	2,69	2,69	1,80	1	1	0,90	51,61	8
Trzcinka	25,35	20,17	1,65	0,59	2,19	2,11	0,83	11	4	3,70	58,52	4
Wodziczna	23,06	20,10	1,50	0,75	1,80	2,61	1,47	4	2	1,96	58,52	5

Źródło: opracowanie własne

Przeprowadzona analiza pozwoliła wyznaczyć obszary o największej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych wg liczby wskaźników. Założono, że za obszar spełniający kryterium koncentracji problemów społecznych uznane zostaną te z wcześniej wyznaczonych obszarów w których na 11 analizowanych wskaźników co najmniej 6 przekracza założone kryteria.

Na tej podstawie wyznaczono obszary znajdujące się w stanie kryzysowym. Są to jednostki: Aniołka Pierwsza, Kuźnica Trzcicka, Pomiany i Smardze.

Rysunek 3 Obszary w stanie kryzysowym na mapie gminy Trzcinica
(źródło: opracowanie własne)

Synteza sytuacji w sferze społecznej w Gminie Trzcinica.

Problemy demograficzne występujące w na obszarach kryzysowych mają duży wpływ na rozwój gospodarczy Gminy. Z analizy danych wynika, że największe problemy społeczne koncentrują się w jednostkach: Aniołka Pierwsza, Kuźnica Trzcieńska, Pomiany i Smardze. Zmiany w strukturze ludności powodują rozszerzanie problemów ekonomiczno-społecznych. Młodzi i wykształceni ludzie są niezbędni społeczności lokalnej, są oni gwarancją utrzymania i wzrostu popytu na usługi oraz gwarancją rozwoju gminy. Gmina stanie w nadchodzących latach przed problemem wzrostu liczby osób starszych, co wpłynie na ograniczenie dochodów

gminy. Już w tej chwili 17,92% mieszkańców Gminy jest w wieku poprodukcyjnym. I liczba ta cały czas wzrasta (jednocześnie maleje liczba osób w wieku przedprodukcyjnym. Nagorzej sytuacja przedstawia się w sołectwie Pomiany gdzie na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym przypada 34 w wieku poprodukcyjnym (przy 27 średnio dla gminy). W ramach diagnozy sfery społecznej i jej podsumowania wyróżniono grupy społeczne, które najbardziej potrzebują wsparcia. Są to na pewno osoby starsze, dzieci i młodzież, a także osoby zagrożone wykluczeniem społecznym z powodu ubóstwa, długotrwałej i ciężkiej choroby, i niepełnosprawności. Kolejną grupą społeczną, która potrzebuje wsparcia są osoby bezrobotne a w szczególności osoby długotrwale bezrobotne. Należy stworzyć odpowiednie programy aktywizujące. Na podstawie konsultacji społecznych stwierdzono także, że problemem, który występuje w gminie jest niska integracja społeczna mieszkańców. Ich niskie zaangażowanie w sprawy gminy. Niewielka liczba organizacji pozarządowych, jest, między innymi, tego dowodem. Także nieduża liczba imprez integrujących w kryzysowych sołectwach (zapewne spowodowanej brakiem miejsc gdzie takie imprezy mogłyby się odbywać) jest przyczyną słabej integracji mieszkańców. Niezbędna jest zatem aktywizacja i integracja lokalnej społeczności poprzez stworzenie odpowiednich programów i działań. Kolejnym problemem, który można zauważyć na zdiagnozowanych obszarach jest niski poziom edukacji w obu obwodach szkolnych: ZSP w Trzcinicy i ZSP w Laskach. W szkołach tych powinno zorganizować się dodatkowe zajęcia wyrównawcze, powinna zostać zapewniona specjalistyczna pomoc uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, można m. in. doposażyć sale komputerowe w celu lepszego przygotowania uczniów do przyszłego wejścia na rynek pracy. Należy rozważyć prowadzenie zajęć podnoszących kwalifikacje nauczycieli w celu lepszego radzenia sobie z potrzebami uczniów. Zauważono także, że w gminie wzrasta poziom przestępczości (38 stwierdzonych przestępstw w 2014 roku – 133 w 2016 r.). Sugeruje to potrzebę podjęcia działań redukujących liczbę przyczyn interwencji np. konfliktów międzyludzkich. Mogą to być wszelakie zajęcia rozwijające umiejętności interpersonalne czy też integrujące społeczność.

3.4 DELIMITACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH

Diagnoza stanu została przeprowadzona w trzech etapach. Pierwszym z nich była analiza wskaźnikowa zjawisk społecznych na terenie gminy Trzcinica, prowadząca do wskazania obszarów znajdujących się w stanie kryzysowym. Celem prac w drugim etapie jest

wyznaczenie obszarów zdegradowanych. Przeprowadzono analizę wskaźnikową (w przypadku braku możliwości wyznaczenia wskaźnika – opis sytuacji na podstawie konsultacji społecznych, a także spotkań roboczych Zespołu ds. rewitalizacji, przeprowadzonych wizji lokalnych oraz dostępnych danych statystycznych) zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych, pozwalających na diagnozę stanu i delimitację obszarów zdegradowanych z wykorzystaniem metod statystycznych. W ostatnim etapie skoncentrowano się na wskazaniu obszaru rewitalizacji. Obszar zidentyfikowany w wyniku przeprowadzonej analizy stanowi najbardziej problemową część gminy, w granicach której podejmowane będą przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku wystąpienia na nim co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz нефункционowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz przynajmniej jednego negatywnego zjawiska z obszaru gospodarczego, środowiskowego, przestrzenno-funkcjonalnego lub technicznego.

3.4.1 SFERA GOSPODARCZA

W12 – LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH NA 100 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM WYZNACZONYCH OBSZARÓW

Dobrze rozwinięta sfera działalności gospodarczej jest uzależniona od potencjału kapitału ludzkiego, lokalizacji oraz wsparcia lokalnych władz. Analiza podmiotów gospodarczych została pokazana poprzez wskaźnik – **Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów**. Duża liczba aktywnych podmiotów gospodarczych zapewnia miejsca pracy oraz zwiększa atrakcyjność obszaru jako miejsca do życia. Aktywność gospodarcza jest kluczowym wskaźnikiem gdyż ma wpływ na wiele wskaźników społecznych np. bezrobocie. Wskaźnik odzwierciedla, które jednostki są atrakcyjne pod względem prowadzenia działalności gospodarczej. Diagnoza stanu w odniesieniu do liczby podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na liczbę mieszkańców w wieku produkcyjnym w jednostkach urbanistycznych, będących w stanie kryzysowym została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 22 Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH NA 100 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM WYZNACZONYCH OBSZARÓW
1	Aniołka Pierwsza	11,49
2	Kuźnica Trzcieńska	14,86
3	Pomiany	8,87
4	Smardze	8,68
	ŚREDNIA DLA GMINY	11,93

Źródło: opracowanie własne

Sołectwa Aniołka Pierwsza, Pomiany i Smardze przejawiają oznaki kryzysu w tej sferze.

W13 - LICZBA WYREJSTROWANYCH PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH NA 100 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM WYZNACZONYCH OBSZARÓW W LATACH 2010-2016

Kolejnym wskaźnikiem, który wykorzystano aby przeanalizować sytuację w sferze gospodarczej jest liczba wyrejstrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w latach 2010-2016.

Tabela 23 Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w latach 2010-2016 r.

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LICZBA WYREJSTROWANYCH PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH NA 100 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM WYZNACZONYCH OBSZARÓW
1	Aniołka Pierwsza	2,30
2	Kuźnica Trzcicka	6,76
3	Pomiany	4,03
4	Smardze	5,02
	ŚREDNIA DLA GMINY	5,51

Źródło: opracowanie własne

Najgorzej sytuacja przedstawia się w Kuźnicy Trzcickiej gdzie w ostatnich 10 latach średnio na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyrejestrowano najwięcej podmiotów gospodarczych.

W14 – WSKAŹNIK JAKOŚCIOWY OPISUJĄCY SFERĘ GOSPODARCZĄ NA PODSTAWIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH, A TAKŻE SPOTKAŃ ROBOCZYCH ZESPOŁU DS. REWITALIZACJI, PRZEPROWADZONYCH WIZJI LOKALNYCH ORAZ DOSTĘPNYCH DANYCH STATYSTYCZNYCH

Większość terenów wiejskich jeśli chodzi o poziom przedsiębiorczości wypada poniżej średniej dla Gminy. Należy jednak zwrócić uwagę, że nie wzięto tu do obliczeń gospodarstw rolnych. Pośrednią przesłanką dla stwierdzenia niskiego poziomu przedsiębiorczości na danym obszarze mogą być w szczególności liczne oferty najmu lokali na działalność gospodarczą nie znajdujące przez długi czas najemców lub po prostu lokale-pustostany pozostające przez dłuższy czas bez użytkownika. Jedno i drugie zjawisko – szczególnie jeśli współwystępują oba na raz w znacznym nasileniu – to pośrednia przesłanka dla stwierdzenia niskiego poziomu przedsiębiorczości. Podobnie przedstawia się sytuacja z nieruchomościami i lokalami które na omawianym obszarze są pustostanami i pozostają nieużytkowane, jednak nie są wystawione do wynajmu, prawdopodobnie ze względu na bardzo zły stan techniczny. Dużą ilość takich obiektów na danym terenie można odczytywać jako brak gotowości rynku do poniesienia nakładów na ich remonty w celu uruchomienia w nich działalności gospodarczej. Obserwacja w terenie wykazała, że na tych obszarach nie ma dużej liczby pustostanów i lokali do wynajęcia. Jest to specyfiką małych miejscowości. Natomiast w sołectwie Pomiany znajduje się Zespół Pałacowy, który jest bardzo zaniedbany i niszczeje. Budynek jest własnością gminy i mieści mieszkania socjalne i komunalne. Rezygnacja z odnowienia budynku wywoła brak mieszkań. Dlatego jest to bodaj najważniejszy cel rewitalizacji. Dodatkowo budynek sąsiaduje z Domem Ludowym. Na terenie byłego parku pałacowego znajdują się ruiny wieży

obserwacyjnej, która świetnie nadaje się do wykorzystania na niewielki amfiteatr. Połączenie tych działań z rewitalizacją parku uczyni ze wsi Pomiany atrakcyjną miejscowość, a bliskość Domu Ludowego uczyniłaby z odnowionego parku z amfiteatrem miejsce służące działaniom integracyjnym.

Podsumowując sytuację w sferze gospodarczej można zauważyć, że konieczne jest zwiększenie aktywności gospodarczej mieszkańców w celu wzrostu lokalnego rynku pracy. W wyniku konsultacji i spotkań ustalono, że najważniejsze problemy gospodarcze na wyznaczonych obszarach kryzysowych to:

- większość podmiotów to małe firmy, mikroprzedsiębiorstwa,
- brak zainteresowania gminą przez inwestorów strategicznych,
- brak pracy dla ludzi młodych i wykształconych,
- brak aktywności społecznej w kierunku otwierania własnych przedsiębiorstw,
- duża liczba wyrejestrowanych przedsiębiorstw szczególnie w Kuźnicy Trzcieńskiej.

3.4.2 SFERA ŚRODOWISKOWA

Jednym z równie ważnych aspektów diagnozy obszarów zdegradowanych jest sfera środowiskowa. Analiza tego obszaru pozwoli na określenie kondycji środowiskowej wyznaczonych obszarów. Współcześnie nacisk kładzie się na optymalizowanie sytuacji środowiskowej, gdyż ma ona wpływ na jakość życia mieszkańców gminy oraz stanowi o atrakcyjności i potencjale danego obszaru. Zatem identyfikacja kondycji środowiska w wyznaczonych sołectwach staje się niezwykle potrzebna w celu wyznaczenia obszarów kryzysowych, wymagających działań interwencyjnych w ramach procesu rewitalizacji.

W15 – ILOŚĆ ZAINWENARYZOWANEGO AZBESTU NA 100 MIESZKAŃCÓW WYZNACZONYCH OBSZARÓW W M²

Sfera środowiskowa w kryzysowych obszarach zdiagnozowana została między innymi na podstawie wskaźnika nagromadzenia wyrobów zawierających azbest [m²].

Tabela 24 Ilość zinwentaryzowanego azbestu na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w m²

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	ILOŚĆ ZAINWENARYZOWANEGO AZBESTU NA 100 MIESZKAŃCÓW WYZNACZONYCH OBSZARÓW GMINY W M ²
1	Aniołka Pierwsza	3.294,74
2	Kuźnica Trzcieńska	2.224,89
3	Pomiany	4.093,61
4	Smardze	3.064,52

ŚREDNIA DLA GMINY	1.596,22
-------------------	----------

Źródło: opracowanie własne

Wyższe wartości od średniej dla gminy odnotowano we wszystkich czterech sołectwach wyznaczonych jako obszary kryzysowe. Do wyznaczenia wskaźnika posłużono się danymi z istniejącego powiatowego dokumentu środowiskowego, tzn. Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Powiatu Kępińskiego na lata 2012-2032 – warto zauważyć, że tenże program przewiduje zadania do realizacji, dlatego ich nie powtarzano.

W16 – LICZBA OSÓB BEZ KANALIZACJI NA 100 OSÓB WYZNACZONYCH OBSZARÓW

Kolejnym wskaźnikiem, którym posłużono się do zbadania sfery środowiskowej jest liczba mieszkańców bez kanalizacji zbiorczej na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.

Tabela 25 Liczba osób bez kanalizacji na 100 osób wyznaczonych obszarów

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LICZBA OSÓB BEZ KANALIZACJI ZBIORCZEJ NA 100 OSÓB WYZNACZONYCH OBSZARÓW
1	Aniołka Pierwsza	100
2	Kuźnica Trzcińska	100
3	Pomiany	100
4	Smardze	100
	ŚREDNIA DLA GMINY	54,03

Źródło: opracowanie własne

Jak widać mieszkańcy wyznaczonych obszarów nie mają dostępu do kanalizacji zbiorczej. Korzystają z indywidualnych systemów oczyszczania ścieków i zbiorników bezodpływowych – szamb.

W17 – WSKAŹNIK JAKOŚCIOWY OPISUJĄCY SFERĘ ŚRODOWISKOWĄ NA PODSTAWIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH, A TAKŻE SPOTKAŃ ROBOCZYCH ZESPOŁU DS. REWITALIZACJI, PRZEPROWADZONYCH WIZJI LOKALNYCH ORAZ DOSTĘPNYCH DANYCH STATYSTYCZNYCH

W przypadku sfery środowiskowej brak możliwości zdobycia szczegółowych danych analitycznych utrudnia wyznaczenie wskaźników. Z tego powodu zdecydowano się także wykorzystać informacje na podstawie spotkań z mieszkańcami, ich opinii oraz na podstawie dokumentów gminy Trzcinica.

O jakości powietrza decyduje wielkość i przestrzenny rozkład emisji ze wszystkich źródeł z uwzględnieniem przepływów transgranicznych i przemian fizykochemicznych zachodzących w atmosferze. Ważną kwestią dotyczącą ochrony środowiska oraz wyzwaniem jest poprawa jakości powietrza. Poniżej zestawienie wyników klas strefy wielkopolskiej (do której należy

gmina Trzcinica i analizowane obszary) dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2016 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi.

Tabela 26 Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

NAZWA STREFY	SYMBOL KLASY WYNIKOWEJ DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ DLA OBSZARU CAŁEJ STREFY											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	Pył PM 2,5	Pył PM 10	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃ *
strefa wielkopolska	Rok 2014											
	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A
	Rok 2015											
	A	A	A	A	C	C	C	A	A	A	A	A
	Rok 2016											
	A	A	A	A	C	C	C	A	A	A	A	C

*według poziomu docelowego

Źródło: WIOŚ, Poznań

Dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego kadmu, arsenu, niklu gminę Trzcinica (w tym analizowane obszary kryzysowe) w 2016 roku zaliczono do klasy A. W przypadku poziomu docelowego dla ozonu niklu gminę Trzcinica (w tym analizowane obszary kryzysowe) zaliczono do klasy C. Odnosząc otrzymane wyniki do celu długoterminowego dla ozonu niklu gminę Trzcinica (w tym analizowane obszary kryzysowe) zaliczono do klasy D2. Ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu PM10 niklu gminę Trzcinica (w tym analizowane obszary kryzysowe) zaliczono do klasy C. Z przebiegu rocznej serii pomiarów odczytać można wyraźną sezonową zmienność stężeń pyłu. Można więc przypuszczać, że powodem przekroczeń w sezonie grzewczym jest niska emisja z sektora komunalno-bytowego wpływająca na wyraźne pogorszenie warunków aerosanitarnych. W przypadku pyłu PM 2,5 i benzo(a)pirenu niklu gminę Trzcinica (w tym analizowane obszary kryzysowe) również należy do strefy C.

Przedstawione powyżej informacje dotyczą podstawowych zanieczyszczeń powietrza w skali całej strefy badania i stanowią wyłącznie punkt wyjścia do oceny jakości powietrza na obszarze niklu gminę Trzcinica (w tym analizowanych obszarów kryzysowych). Stan powietrza w ujęciu lokalnym zależy od charakteru gminy, wielkości i gęstości źródeł emisji, jak również od ilości ładunków napływających z terenów sąsiednich. Zanieczyszczenia powietrza mogą dotrzeć wszędzie i nie można ich ograniczyć do określonego, wybranego obszaru, dlatego też stan jakości powietrza w mieście Kole kształtowany jest przez:

- lokalne źródła emisji, m.in. emisja z lokalnych kotłowni i palenisk domowych, transport samochodowy, nielegalne spalanie odpadów;
- ponadregionalne zanieczyszczenia gazowe i pyłowe napływające wraz z masami powietrza z ośrodków przemysłowych.

Źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza na terenie gminy jest również transport drogowy. Na skutek czynności eksploatacyjnych do atmosfery emitowane są spaliny, w tym węglowodory. System transportowy stanowi również wtórne źródło emisji pyłu PM10. System komunikacyjny stwarza zagrożenia dla stanu jakości powietrza głównie z tytułu transportu tranzytowego pojazdów ciężkich. Przez analizowane obszary kryzysowe nie przebiegają szlaki tranzytowe. Większym problemem jest stan dróg. Wiele z nich wymaga remontów i napraw. Poprawa infrastruktury drogowej z pewnością spowodowałaby poprawę płynności ruchu lokalnego, bezpieczeństwo, przyspieszenie przejazdów, co wiąże się także z redukcją emisji spalin i oszczędnością w zużyciu paliw.

Na podstawie konsultacji stwierdzono dużą liczbę budynków wymagających termomodernizacji (na wszystkich obszarach). Gmina podejmuje działania i sukcesywnie przeprowadza termomodernizacje budynków użyteczności publicznej. Podjęcie działań termomodernizacyjnych w obiektach użyteczności publicznej stanowi nie tylko ograniczenie kosztów związanych z eksploatacją, ale przede wszystkim przykład dla mieszkańców poszczególnych sołectw. Potrzebne są zatem akcje promocyjne i informacyjno-edukacyjne, które opierać się będą głównie na organizacji lekcji o tematyce i możliwych źródłach różnych programów dopłat do projektów termomodernizacyjnych i zakładających wykorzystanie OZE realizowanych przez osoby prywatne.

3.4.3 SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

O potencjale i atrakcyjności danego obszaru świadczą także warunki przestrzenno-funkcjonalne, mogą one stać się przyczynkiem do przyciągania nowych mieszkańców lub potencjalnych inwestorów. Określenie obszarów problemowych w tym zakresie dotyczyć będzie przede wszystkim kategorii uwarunkowań przestrzennych.

W18 – LICZBA PLACÓWEK OŚWIATOWYCH, GMINNYCH OBIEKTÓW KULTURALNYCH I SPORTOWYCH W JEDNOSTKACH URBANISTYCZNYCH W PRZELICZENIU NA 100 MIESZKAŃCÓW

Rozwój gminy zależy także od umiejętności gospodarowania zasobami i od tego, jak władze gminy będą wykorzystywały swoje mocne strony w tym zakresie. Infrastruktura społeczna obejmuje zadania z zakresu oświaty, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, kultury i sportu, niezbędne do funkcjonowania lokalnej społeczności.

Ze względu na istotność kwestii zaspokojenia potrzeb mieszkańców w zakresie oświaty i kultury, na potrzeby diagnozy w odniesieniu do infrastruktury społecznej, przyjęto wskaźnik dostępności placówek oświatowych i gminnych obiektów kulturalnych i sportowych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców danej jednostki urbanistycznej.

Tabela 27 Liczba placówek oświatowych, gminnych obiektów kulturalnych i sportowych w jednostkach Urbanistycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LICZBA PLACÓWEK OŚWIATOWYCH, GMINNYCH OBIEKTÓW KULTURALNYCH I SPORTOWYCH W JEDNOSTKACH URBANISTYCZNYCH NA 100 MIESZKAŃCÓW
1	Aniołka Pierwsza	1,46
2	Kuźnica Trzcicka	1,36
3	Pomiany	0,44
4	Smardze	0,30
	ŚREDNIA DLA GMINY	0,55

Źródło: opracowanie własne

Pod względem dostępności do obiektów oświatowych, kulturalnych i sportowych na obszarach kryzysowych sytuacja najgorzej prezentuje się w sołectwie Pomiany i Smardze. W Pomianach znajduje się park przy dawnym zespole pałacowym i Domu Ludowym. W chwili obecnej wypoczynek na terenie parku jest niemalże niemożliwy – rośliny w złym stanie zdrowotnym zagrażają bezpieczeństwu użytkowników, brak ścieżek, infrastruktury, oświetlenie nie pozwala na korzystanie z terenu po zmroku. Przystosowanie obiektu mogłoby służyć młodzieży, dzieciom, seniorom z obszarów kryzysowych a także pozostałym mieszkańcom gminy. Kompleksowe odnowienie terenu (Dom Ludowy w Pomianach jest już odnowiony, stworzy całościowo harmonijną i estetyczną całość służącą integracji społecznej. Również odnowienie budynku mieszkalnego (nowe mieszkania socjalne/komunalne dla m. in. mieszkańców kryzysowych obszarów) z dawnego zespołu pałacowego przyczyni się do poprawy sytuacji kryzysowej.

Podobnie jak w przypadku sfery środowiskowej także w tej sferze brak możliwości zdobycia szczegółowych danych analitycznych utrudnia wyznaczenie wskaźników. Z tego powodu zdecydowano się głównie wykorzystać informacje zdobyte podczas konsultacji społecznych oraz poprzez analizę dokumentów strategicznych oraz wizyty terenowe.

W19 – WSKAŹNIK JAKOŚCIOWY OPISUJĄCY SFERĘ PRZESTRZENNO-FUNKCONALNĄ NA PODSTAWIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH, A TAKŻE SPOTKAŃ ROBOCZYCH ZESPOŁU DS. REWITALIZACJI, PRZEPROWADZONYCH WIZJI LOKALNYCH ORAZ DOSTĘPNYCH DANYCH STATYSTYCZNYCH

Ważną sprawą jest stan techniczny obiektów użyteczności publicznej, to kolejne zagadnienie z tej sfery. Modernizacji wymagają przede wszystkim budynki dawnego zespołu pałacowego (nowe mieszkania socjalne/komunalne) w Pomianach. W związku z powyższym istnieje znaczny potencjał zaoszczędzenia energii cieplnej poprzez zastosowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska. Jednym z możliwych działań do podjęcia jest termomodernizacja, prowadząca do zwiększenia efektywności wykorzystania energii finalnej, a co za tym idzie do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych. Przedsięwzięcia termomodernizacyjne obejmują: ulepszenia, w wyniku których następuje zmniejszenie zapotrzebowania na energię dostarczaną na potrzeby ogrzewania i podgrzewania wody użytkowej oraz ogrzewania do budynków, ulepszenia, w wyniku których następuje zmniejszenie strat energii pierwotnej w lokalnych sieciach ciepłowniczych oraz zasilających je lokalnych źródłach ciepła, wykonanie przyłącza technicznego do scentralizowanego źródła ciepła, w związku z likwidacją lokalnego źródła ciepła, w wyniku czego następuje zmniejszenie kosztów pozyskania ciepła dostarczanego do budynków, całkowita lub częściowa zamiana źródeł energii na źródła odnawialne lub zastosowanie wysokosprawnej kogeneracji.

Podsumowując na obszarach wyznaczonych jako kryzysowe (społecznie), w sferze przestrzenno-funkcjonalnej zdiagnozowano następujące problemy:

- Niewielka liczba placówek oświatowych, gminnych obiektów kulturalnych i sportowych na diagnozowanych obszarach,
- Zły stan techniczny budynków (szczególnie dawny zespół pałacowy w Pomianach wraz z otoczeniem) oraz ich niskiej efektywności energetycznej.

3.4.4 SFERA TECHNICZNA

Ze względu na brak możliwości pozyskania większej ilości danych, dzięki którym można wyznaczyć odpowiednie wskaźniki sferę techniczną zdiagnozowano na podstawie spotkań

z mieszkańcami, ich opinii oraz na podstawie dokumentów strategicznych gminy Trzcinica oraz powiatu.

W20 – WSKAŹNIK JAKOŚCIOWY OPISUJĄCY SFERĘ TECHNICZĄ NA PODSTAWIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH, A TAKŻE SPOTKAŃ ROBOCZYCH ZESPOŁU DS. REWITALIZACJI, PRZEPROWADZONYCH WIZJI LOKALNYCH ORAZ DOSTĘPNYCH DANYCH STATYSTYCZNYCH

Stwierdzono, że główne problemy w sferze technicznej wyznaczonych obszarów to:

- braki w termomodernizacji,
- słaba efektywność energetyczne budynków,
- brak mieszkań socjalnych,
- brak sukcesywnej wymiany pieców,
- zły stan nawierzchni dróg,
- stare obwody oświetleniowe.

3.5 DELIMITACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym pod względem występowania negatywnych zjawisk społecznych, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Do uznania obszaru gminy jako zdegradowanego konieczna jest diagnoza stanu w zakresie sytuacji gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Przyjęto następujące wskaźniki delimitacyjne:

Tabela 28 Wskaźniki użyte do oceny sfery środowiskowej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej

WSKAŹNIK		SFERA
Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.	W12	gospodarcza
Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w latach 2010-2016 r.	W13	gospodarcza
Wskaźnik jakościowy opisujący sferę gospodarczą na podstawie konsultacji społecznych, a także spotkań roboczych zespołu ds. Rewitalizacji, przeprowadzonych wizji lokalnych oraz dostępnych danych statystycznych	W14	gospodarcza
Ilość zinwentaryzowanego azbestu na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w m ²	W15	środowiskowa
Liczba osób bez kanalizacji na 100 osób wyznaczonych obszarów	W16	środowiskowa
Wskaźnik jakościowy opisujący sferę środowiskową na podstawie konsultacji społecznych, a także spotkań	W17	środowiskowa

roboczych zespołu ds. Rewitalizacji, przeprowadzonych wizji lokalnych oraz dostępnych danych statystycznych		
Liczba placówek oświatowych, gminnych obiektów kulturalnych i sportowych w jednostkach urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym w przeliczeniu na 100 mieszkańców	W18	przestrzenno-funkcjonalna
Wskaźnik jakościowy opisujący sferę przestrzenno-funkcjonalną na podstawie konsultacji społecznych, a także spotkań roboczych zespołu ds. Rewitalizacji, przeprowadzonych wizji lokalnych oraz dostępnych danych statystycznych	W19	przestrzenno-funkcjonalna
Wskaźnik jakościowy opisujący sferę techniczną na podstawie konsultacji społecznych, a także spotkań roboczych zespołu ds. Rewitalizacji, przeprowadzonych wizji lokalnych oraz dostępnych danych statystycznych	W20	techniczna

Źródło: opracowanie własne

Poniżej zestawiono w tabeli wartości poszczególnych wskaźników. Kolorem granatowym zaznaczono wartości wskazujące na sytuacje kryzysową. Oprócz tego dla sfery gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej zaznaczono czy występują problemy w danych sferach – na podstawie analiz dokumentów gminy i konsultacji społecznych (TAK – występują, NIE – nie występują).

Tabela 29 Zestawienie wskaźników sfery gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej

SOŁECTWO/WSKAŹNIK	W14	W15	W16	W17	W18	W19	W20	W21	W22
SFERA	GOSPODARCZA		ŚRODOWISKOWA			PRZESTRZENNO-FUNKcjONALNA		TECHNICZNA	
Aniołka Pierwsza	11,49	2,30	TAK	3.294,74	100	TAK	1,46	TAK	TAK
Kuźnica Trzcińska	14,86	6,76	TAK	2.224,89	100	TAK	1,36	TAK	TAK
Pomiany	8,87	4,03	TAK	4.093,61	100	TAK	0,44	TAK	TAK
Smardze	8,68	5,02	TAK	3.064,52	100	TAK	0,30	TAK	TAK

Źródło: opracowanie własne

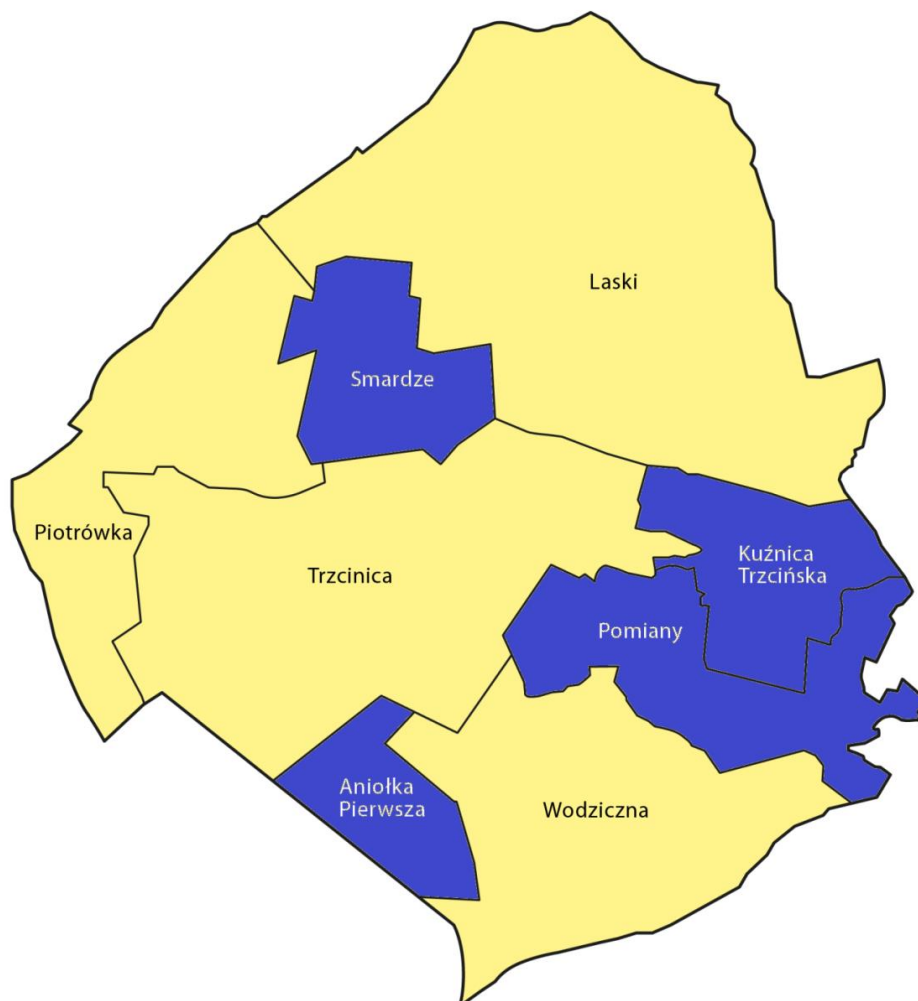
Na podstawie przeprowadzonych analiz wyznaczono **obszary zdegradowane** na terenie Gminy Trzcinica, w których oprócz negatywnych zjawisk społecznych, zdiagnozowano występowanie negatywnych zjawisk w co najmniej jeden ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Przedstawia to poniższa tabela.

Tabela 30 Zestawienie zdiagnozowanych negatywnych zjawisk wg wskaźników wszystkich badanych sfer

SOŁECTWO/SFERA	SPOŁECZNA	GOSPODARCZA	ŚRODOWISKOWA	PRZESTRZENNO-FUNKcjONALNA	TECHNICZNA	KWALIFIKACJA DO OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
Aniołka Pierwsza	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Kuźnica Trzcińska	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Pomiany	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Smardze	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK

Źródło: opracowanie własne

Rozmieszczenie przestrzenne obszarów zdegradowanych na terenie Gminy Trzcinica przedstawia poniższa mapa.

Rysunek 4 Obszary zdegradowane na terenie Gminy Trzcinica
(źródło: opracowanie własne)

Diagnoza stanu posłużyła do wyznaczenia obszarów zdegradowanych w Gminie Trzcinica, które mają zostać objęte Programem Rewitalizacji Gminy Trzcinica na lata 2017-2023. łączna liczba mieszkańców i powierzchnia obszarów zdegradowanych została zestawiona w tabeli poniżej.

Tabela 31 Liczba mieszkańców i powierzchnia obszarów zdegradowanych

LP.	OBSZAR	LICZBA MIESZKAŃCÓW	POWIERZCHNIA [ha]
1.	Aniołka Pierwsza	137	252,00
2.	Kuźnica Trzcinińska	221	441,5107
3.	Pomiany	227	638,4023
4.	Smardze	334	408,4032
	SUMA	919	1740,3162

Źródło: opracowanie własne

Obszar zdegradowany w gminie Trzcinica zajmuje powierzchnię 1740,3162 ha co stanowi 23,19% powierzchni gminy. Obszar ten jest zamieszkały przez 919 osób co stanowi 18,82% mieszkańców gminy.

3.6 OBSZARY REWITALIZACJI

Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji (art. 10 ustawy). Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

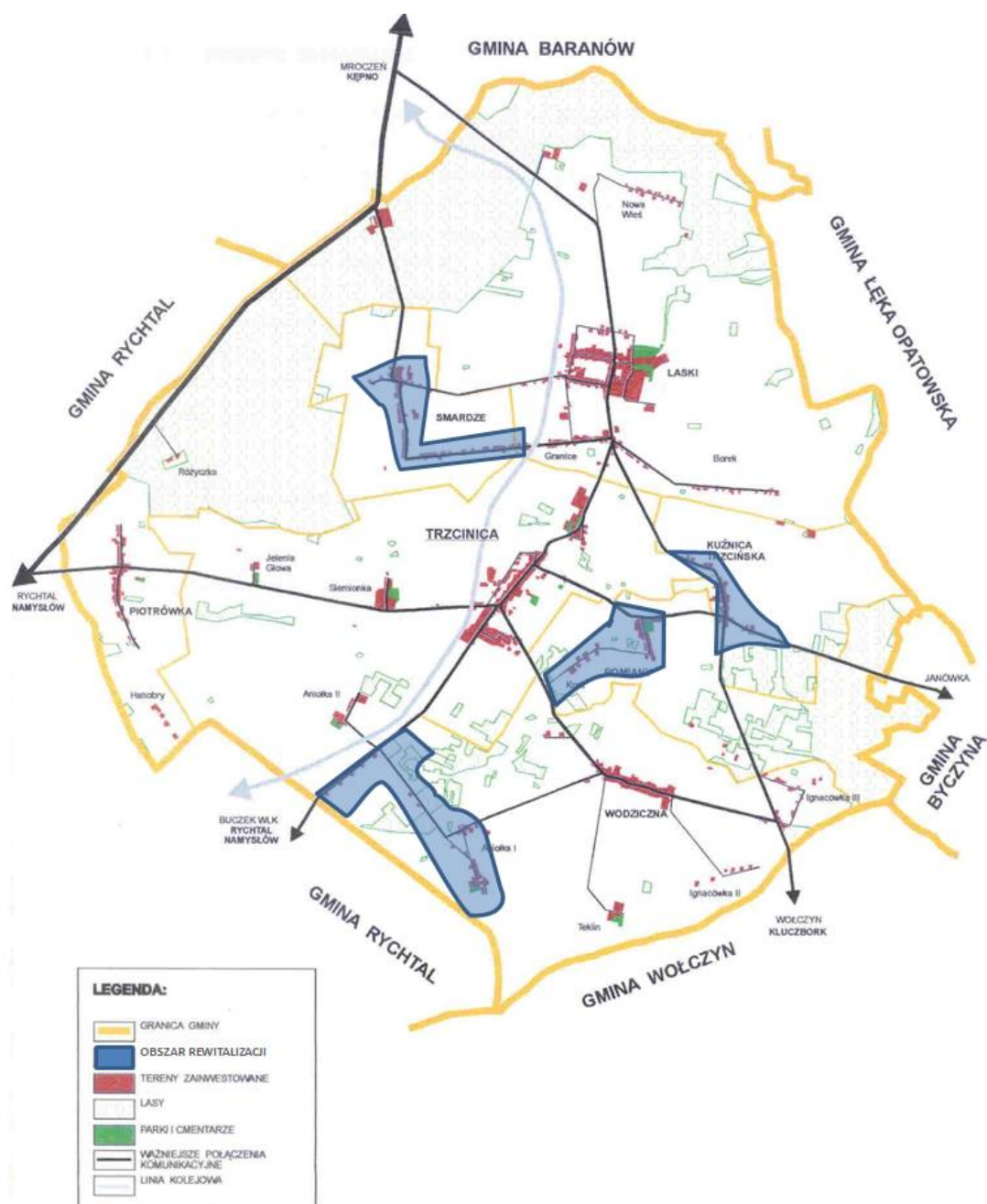
Na wyznaczonych obszarach zdegradowanych Gminy Trzcinica mieszka 18,82% mieszkańców, a ich powierzchnia stanowi 23,19% łącznej powierzchni gminy. Synteza wyników uzyskanych z przeprowadzonej diagnozy stanu oraz badań ilościowych i jakościowych sytuacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej w Gminie Trzcinica, a także oczekiwania i potrzeby lokalnej społeczności oraz zamierzenia strategiczne rozwoju gminy, wyrażone w „Strategii Rozwoju Gminy Trzcinica”, pozwoliły na wyodrębnienie obszaru rewitalizacji na terenie gminy, który cechuje się największą kumulacją negatywnych zjawisk i problemów. Zgodnie z „Zasadami programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+” wykorzystano dodatkowe analizy, ankiety i wywiady pogłębione z interesariuszami LPR-u w celu określenia obszaru, mającego istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gminy, a który powinien zostać objęty procesem rewitalizacji. Stwierdzono, że **obszar zamieszkały** sołectw Aniołka Pierwsza, Kuźnica Trzcieńska, Pomiany i Smardze będzie obszarem rewitalizacji ponieważ to w nim następuje największa koncentracja sytuacji kryzysowych zarówno w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Również mieszkańcy w czasie konsultacji wskazali te sołectwa jako obszar najbardziej wymagający rewitalizacji. Należy zwrócić uwagę na to, że w tych sołectwach występują potencjały służące wyjściu z sytuacji kryzysowych. Procesy rewitalizacyjne, które zostaną przeprowadzone na jego obszarze, będą miały pozytywny wpływ również na inne obszary i pozostałych mieszkańców gminy Trzcinica.

Tabela 32 Liczba mieszkańców i powierzchnia wyznaczonych obszarów rewitalizacji

LP.	OBSZAR	LICZBA MIESZKAŃCÓW	POWIERZCHNIA [ha]
1.	Aniołka Pierwsza	137	204,12
2.	Kuźnica Trzcńska	221	112,59
3.	Pomiany	227	158,32
4.	Smardze	334	137,22
	SUMA	919	612,25
	UDZIAŁ	18,82%	8,16%

Źródło: opracowanie własne

Poniżej, na mapie, zaprezentowano obszar wyznaczony do rewitalizacji (kolor niebieski).

Rysunek 5 Obszar rewitalizacji w Gminie Trzcina
(źródło: opracowanie własne)

We wskazanych jako obszar rewitalizacji sołectwach występuje największa koncentracja problemów społecznych, które zostały przeanalizowane w niniejszym dokumencie. W sołectwach Aniołka Pierwsza i Pomiany występuje wyższa od średniej dla gminy liczba osób w wieku poprodukcyjnym, w sołectwach Kuźnica Trzcńska i Smardze występuje niższa od średniej dla gminy liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, we wskazanych sołectwach występuje duża liczba osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych (wyższa od średniej dla gminy). Również liczba osób korzystających z pomocy społecznej (z różnych powodów) jest wysoka. Podobnie wygląda sytuacja z liczbą imprez na terenie wyznaczonych sołectw – jest ona niewielka. Świadczy to między innymi o małej integracji mieszkańców i ich niskiemu zainteresowaniu sprawami gminy. Na wyznaczonych obszarach działa niewielka liczba organizacji społecznych – niższa niż w innych obszarach gminy. Sytuacja w edukacji także przedstawia się nieciekawie. Średnia wyników sprawdzianów szóstoklasisty jest niższa niż średnia dla powiatu. Także interesariusze poprzez konsultacje wskazali te obszary jako te wymagające interwencji.

W sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej również występują problemy na wyznaczonych obszarach. Szczegółowo zostało to opisane w powyższej diagnozie. Delimitacji do obszaru zamieszkałego tych sołectw dokonano ponieważ na pozostałych obszarach tych sołectw nie będzie się przeprowadzać działań rewitalizacyjnych. Z przedsięwzięć, które planuje się w niniejszym dokumencie większość skupia się na poprawie sytuacji w sferze społecznej.

3.7 POGŁĘBIONA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

Pogłębiona diagnoza została przygotowana na podstawie wcześniejszych analiz a także spotkań z interesariuszami. Wyznaczony obszar rewitalizacji obejmuje sołectwa Aniołka Pierwsza, Kuźnica Trzcńska, Pomiany i Smardze. Zgodnie z wymogami ustawy wyznaczony obszar rewitalizacji stanowi nie więcej niż 20% powierzchni gminy oraz jest zamieszkały przez nie więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy, tj. odpowiednio jest to 8,16% powierzchni Gminy, zamieszkiwane przez 18,82% ludności. Wybór tego obszaru ma na celu dotarcie z projektami rewitalizacyjnymi do jak największej liczby mieszkańców obszaru, który tego najbardziej wymaga.

SFERA SPOŁECZNA

Wyznaczony obszar rewitalizacji charakteryzuje się kumulacją problemów społecznych. We wszystkich sołectwach obszaru rewitalizacji udział osób w wieku poprodukcyjnym jest bardzo wysoki. Z kolei w sołectwie Aniołka Pierwsza, Pomiany jest on wyższy niż średnia dla gminy. W sołectwach Kuźnica Trzcńska i Smardze zauważalna jest bardzo mała liczba osób w wieku przedprodukcyjnym. Udział osób bezrobotnych w populacji mieszkańców obszaru rewitalizacji jest wyższy niż średnia dla gminy, wynosząca 1,82%. Najgorzej sytuacja wygląda w sołectwie Kuźnica Trzcńska – 3,38%, Pomiany – 2,24% i Smardze 1,83%. Osoby długotrwale bezrobotne szczególnie w sołectwach Aniołka Pierwsza, Pomiany i Kuźnica Trzcńska stanowią dużą liczbę bezrobotnych. Liczba osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców jest tam wyższa niż średnia dla gminy wynosząca 0,38%. Wśród bezrobotnych przeważają osoby młode do 30 roku życia (ponad 40% bezrobotnych), a 40% zarejestrowanych bezrobotnych to osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym i gimnazjalnym. Niezbędna jest organizacja szkoleń podnoszących kwalifikacje osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Często bezrobocie to tylko początek. Bezrobocie, obok migracji młodych ludzi do miast, jest uznawane przez mieszkańców jako jedno z największych zagrożeń społecznych. Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji 4,13% spośród wszystkich mieszkańców korzysta z zasiłków i pomocy społecznej świadczonej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Najwięcej osób korzysta z pomocy z powodu ubóstwa, niepełnosprawności i długotrwałej lub ciężkiej choroby. Wskazane obszary do rewitalizacji mają potencjały infrastrukturalne, które mogą służyć do organizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Mianowicie każde wyznaczone sołectwo dysponuje domem ludowym. Jest to bardzo dobra baza do przeprowadzania działań służących mieszkańcom obszaru rewitalizacji. W każdym ze wskazanych domów można organizować spotkania integracyjne dla dzieci i młodzieży. Z pewnością poszerzą one ofertę dla tej grupy mieszkańców. Będą służyć integracji młodych ludzi, przeciwdziałać agresji i uczyć komunikacji społecznej. W ten sposób nie dość, że jest szansa na poprawę integracji mieszkańców, ale także można spodziewać się poprawy bezpieczeństwa (spadek interwencji policji na tych obszarach) oraz poprawy jakości życia młodych ludzi. Wydaje się, że to może ich zachęcić do pozostania w gminie (domyślnie swoich sołectwach) w przyszłości. Podobnie domy ludowe mogą służyć jako miejsca gdzie można organizować spotkania integracyjne dla dorosłych. Takie działania z pewnością sprzyjają włączeniu społecznemu. Cykliczne imprezy organizowane mogą być w oparciu o te obiekty kubaturowe lub obiekty plenerowe. Będą służyć rozwojowi różnych umiejętności i zainteresowań grup mieszkańców z obszaru rewitalizacji. Imprezy takie mogą być organizowane przez Urząd Gminy lub też przez osoby

prywatne przy wsparciu Urzędu Gminy. Te imprezy mogą także przyczynić się do zwiększenia integracji na obszarze rewitalizowanym, do polepszenia jakości życia mieszkańców co w prostej drodze wpływa na ich zadowolenie z zamieszkiwania na tym obszarze. Spotkania organizowane w domach ludowych mogą także służyć seniorom. W dobie starzejącego się społeczeństwa jest to kierunek jak najbardziej wskazany. Osobom starszym powinna być udzielona pomoc w celu uniknięcia wykluczenia społecznego. Często bariery, które powstają przez szybko rozwijające się otoczenie niekorzystnie wpływają na osoby starsze. Dzięki spotkaniom czy szkoleniom będą one mogły wrócić do pełni funkcjonowania w społeczeństwie. Wszystkie wyżej wymienione działania z pewnością przyczynią się do zmniejszenia liczby osób korzystających z pomocy społecznej. Na obszarze rewitalizacji znajduje się mała liczba mieszkań socjalnych/komunalnych. Mieszkańcy wskazują, że budynek po byłym zespole pałacowym w Pomianach idealnie nadaje się na funkcje mieszkalne. Należałoby go jednak zdecydowanie odnowić do takich potrzeb. Na tym samym obszarze znajdują się zaniedbały park. W chwili obecnej wypoczynek na terenie parku jest niemalże niemożliwy – rośliny w złym stanie zdrowotnym zagrażają bezpieczeństwu użytkowników, brak ścieżek, infrastruktury, oświetlenie nie pozwala na korzystanie z terenu po zmroku. Odpowiednia rewitalizacja parku z pewnością przysłuży się mieszkańcom. Będą mogły odbywać się tu różne imprezy i spotkania (np. w nowym amfiteatrze) integrujące mieszkańców. Zwłaszcza, że potrzeby integracji były wyraźnie formułowane podczas konsultacji. W parku w Pomianach można na bazie istniejących warunków terenowych (ruiny po wieży widokowej) zbudować amfiteatr, służący nie tylko mieszkańcom Pomian. Jest to o tyle ciekawy potencjał, że z parkiem sąsiaduje odnowiona świetlica wiejska we wspólnym budynku z remizą strażacką. Daje to naturalne zaplecze pozwalające na wykorzystanie amfiteatru przy bardzo niewielkich kosztach. Kolejnym problemem jaki wskazali mieszkańcy jest niski poziom edukacji. W gminie można zainwestować w zajęcia wyrównawcze, kursy i szkolenia dla nauczycieli z zakresu pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Możliwe jest zapewnienie specjalistycznej pomocy dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych czy też organizowanie wyjazdów przedmiotowych. Te działania z pewnością przyczynią się do poprawy wyników nauczania i rozwoju osobistego nauczycieli oraz uczniów z obszaru rewitalizacji. Takie działania zdecydowanie podniosłyby zadowolenie z mieszkania na OR, co dałoby szansę na zmniejszenie emigracji z terenów rewitalizowanych.

Na obszarze sołectwa Kuźnica Trzcńska zanotowano najwięcej przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców gminy. Przestępstwa to głównie kradzieże, włamania i uszkodzenia mienia. Na obszarze sołectwa Kuźnica Trzcńska popełniono prawie 60% przestępstw z ogółu przestępstw popełnionych na obszarze rewitalizacji. Podobnie jak wcześniej wymienione działania tak i odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni i oświetlenie dróg może w istotny sposób wyeliminować te niekorzystne zjawiska (można od razu wymienić oświetlenie na energooszczędne – co poprawi sytuację w sferze środowiskowej).

SFERA GOSPODARCZA, ŚRODOWISKOWA, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA I TECHNICZNA

Ponadto w wybranym obszarze wystąpiły także niekorzystne zjawiska w sferze gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej i technicznej. Stosunkowo niska jest przedsiębiorczość mieszkańców, przejawiająca się chęcią prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Na obszarze rewitalizacji dominują małe przedsiębiorstwa indywidualne. W celu poprawy sytuacji w sferze gospodarczej można organizować spotkania aktywizujące i doszkalające mieszkańców (także bezrobotnych i seniorów) w kwestii zakładania własnej działalności czy też przebranżawiania się. Do tego doskonale nadają się domy ludowe w wyznaczonych sołectwach gdzie takie spotkania mogą się odbywać.

Część dróg gminnych w obszarze rewitalizacji jest w złym stanie technicznym, brakuje chodników, miejsc parkingowych i ścieżek rowerowych, które w znacznym stopniu poprawiłyby jakość komunikacji. Konieczność poprawy stanu dróg gminnych jest jednym z najważniejszych problemów wymagających rozwiązania, który jest postrzegany przez lokalne społeczeństwo jako ważny czynnik określający standard życia. Poprawa stanu dróg, budowa ścieżek rowerowych czy też wymiana oświetlenia dodatkowo przyczynią się do poprawy bezpieczeństwa w wyznaczonych sołectwach. Mieszkańcy wskazują także bariery architektoniczne jako kolejny problem na obszarze rewitalizacji.

Wnioski płynące z partycypacji społecznej interesariuszy Lokalnego Programu Rewitalizacji pokrywają się z opracowaną diagnozą stanu tym bardziej, że sami mieszkańcy uczestniczyli w jej opracowaniu. Jako mocne strony rozwoju na terenach rewitalizowanych mieszkańcy uznawali najczęściej stosunki sąsiedzkie, poczucie bezpieczeństwa czy też dostęp do sklepu z podstawowymi artykułami. Z kolei słabe strony obszarów rewitalizacji we wskazaniach ankietowanych to połączenia drogowe, stan chodników oraz stan budynków należących do gminy. Mieszkańcy podnieśli ponadto konieczność podjęcia dalszej rozbudowy systemów

kanalizacji. Również wymieniona wcześniej baza lokalowa (domy ludowe) wskazuje na duże potencjały tych sołectw. Szczegółowe wyniki zostały omówione w rozdziale 9.

Mając na uwadze powyższe, stwierdzono, iż obszar sołectw Aniołka Pierwsza, Kuźnica Trzcieńska, Pomiany i Smardze posiada wszystkie cechy obszaru rewitalizacji i jednocześnie potencjały na bazie których można prowadzić przedsięwzięcia rewitalizacyjne, dlatego powinien stanowić obszar rewitalizacji..

4 WIZJA I CELE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

4.1 WIZJA OBSZARU REWITALIZOWANEGO GMINY TRZCINICA PO REWITALIZACJI

Wizja obszaru po rewitalizacji na terenie gminy Trzcinica jest spójna ze Strategią Rozwoju Gminy Trzcinica, a także założeniami dokumentów strategicznych i planistycznych wyższego rzędu.

Wizja i uporządkowany system celów rewitalizacji stanowią spójną całość. Każdy z celów rewitalizacji w sposób czytelny i nie budzący wątpliwości przyczyniać się będzie do realizacji określonego fragmentu wizji oraz – wizji jako całości.

Ważne przy określaniu wizji było poznanie oczekiwań społeczeństwa wobec zamierzonej rewitalizacji danego obszaru – dotyczy to zarówno mieszkańców i użytkowników obszaru rewitalizacji, jak i wszystkich, na których będą mieć wpływ podjęte działania rewitalizacyjne. Przeprowadzone spotkania z mieszkańcami oraz badanie ankietowe wskazały najbardziej oczekiwane efekty procesu rewitalizacji, na podstawie których sformułowano wizję obszaru rewitalizacji:

WIZJA OBSZARU PO REWITALIZACJI

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji mają zapewnione godne warunki życia, ze szczególnym zwróceniem uwagi na osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, starsze, niepełnosprawne.

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji mają zapewnione możliwości włączenia społecznego dzięki dostępowi do różnorodnych form aktywności i wspólnego działania.

Przeciwdziałanie różnorodnym problemom w obszarze rewitalizacji wpłynie na znaczącą poprawę jakości życia, co w dalszej kolejności powinno przyczynić się do pozytywnych zmian w innych obszarach Gminy.

4.2 CELE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI I WYZNACZONE KIERUNKI DZIAŁAŃ

Cele rewitalizacji powinny być wybrane tak, aby implikowały następnie kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk ujawnionych w diagnozie (negatywnych zjawisk społecznych i nakładających się na nie innych negatywnych zjawisk).

W niniejszym Lokalnym Programie Rewitalizacji definiuje się dwa cele strategiczne, dla każdego z nich określa się kierunki i przyporządkowuje przedsięwzięcia.

Wizja i pogłębiona analiza obszaru rewitalizacji pozwoliła sformułować następujące cele i kierunki działań na OR:

CEL STRATEGICZNY 1: Rozwój aktywności społecznej oraz włączenia społecznego:

KIERUNEK 1.1: Działania sprzyjające włączeniu społecznemu,

KIERUNEK 1.2: Podniesienie jakości nauczania na OR,

KIERUNEK 1.3: Zwiększanie szans mieszkańców na rynku pracy.

CEL STRATEGICZNY 2: Poprawa jakości życia na obszarze rewitalizowanym:

KIERUNEK 2.1: Rozwój infrastruktury służącej integracji społecznej,

KIERUNEK 2.2: Poprawa sytuacji mieszkaniowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W dalszych rozdziałach zostanie wykazana komplementarność poszczególnych przedsięwzięć.

Wszystkie cele będą realizowane z dbałością o środowisko. Układ celów strategicznych LPR należy traktować jako stały w całym okresie jego obowiązywania. W miarę możliwości powinien on także być utrzymany w kolejnym programie opracowywanym na okres po 2023 roku. Natomiast przedsięwzięcia i w razie potrzeby – także cele strategiczne mogą być dołączane do LPR (lub wykreślane z LPR po ich ewentualnym zrealizowaniu) w trybie śródk okresowej aktualizacji dokumentu.

4.3 OPIS POWIĄZAŃ LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI W TYM DOKUMENTAMI GMINY

W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji będą realizowane cele ogólne i szczegółowe wpisujące się w dokumenty strategiczne kraju, województwa, powiatu i gminy.

4.3.1 POWIĄZANIA Z DOKUMENTAMI KRAJOWYMI

Tabela 33 Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z krajowymi dokumentami strategicznymi

LP.	DOKUMENT	MISJA/CEL/PRIORYTET/DZIAŁANIE	ODPOWIADAJĄCE CELE PR GMINY TRZCINICA NA LATA 2017-2023
1.	Narodowy Plan Rewitalizacji	Głównym celem NPR jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym,	CEL STRATEGICZNY 1

	2022	społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań.	CEL STRATEGICZNY 2
2.	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	<p>Cel strategiczny: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.</p> <p>Cel regionalny 1: Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”).</p> <p>Kierunki działań: Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji poza miastami wojewódzkimi; Budowa podstaw konkurencyjności województw – działania tematyczne.</p> <p>Cel regionalny 2: Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”);</p> <p>Kierunki działań: Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe; Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze.</p> <p>Cel regionalny 3: Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie („sprawność”).</p> <p>Kierunki działań: Wspomaganie budowy kapitału społecznego dla rozwoju regionalnego w oparciu o sieci współpracy między różnymi aktorami polityki regionalnej.</p>	CEL STRATEGICZNY 1 CEL STRATEGICZNY 2
3.	Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego	<p>Wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno- gospodarczym Polski:</p> <p>Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji</p> <p>Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne.</p> <p>Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy</p> <p>Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego</p>	CEL STRATEGICZNY 1 CEL STRATEGICZNY 2
4.	Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko-perspektywa do 2020 r	<p>Zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną gospodarkę.:</p> <p>Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska</p> <p>Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię</p> <p>Poprawa stanu środowiska</p>	CEL STRATEGICZNY 1 CEL STRATEGICZNY 2
5.	Strategia Rozwoju Transportu do roku 2020 (z	<p>CEL STRATEGICZNY 1: Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego</p> <p>CEL STRATEGICZNY 2: Stworzenie warunków dla sprawnego funkcjonowania rynków transportowych i rozwoju</p>	CEL STRATEGICZNY 2

	perspektywą do roku 2030)	<p>efektywnych systemów przewozowych</p> <p>Stworzenie nowoczesnej, spójnej sieci infrastruktury transportowej</p> <p>Poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym</p> <p>Bezpieczeństwo i niezawodność</p> <p>Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko</p> <p>Zbudowanie racjonalnego modelu finansowania inwestycji infrastrukturalnych</p>	
6.	Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności	<p>Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki:</p> <p>Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji,</p> <p>Zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym,</p> <p>Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki,</p> <p>Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki,</p> <p>Stworzenie Polski Cyfrowej,</p> <p>Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”,</p> <p>Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska,</p> <p>Równoważenia potencjałów rozwojowych regionów:</p> <p>Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych,</p> <p>Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach,</p> <p>Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego,</p> <p>Efektywność i sprawność państwa:</p> <p>Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej,</p> <p>Wzrost społecznego kapitału rozwoju.</p>	<p>CEL STRATEGICZNY 1</p> <p>CEL STRATEGICZNY 2</p>

7	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	<p>Cel 2: Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.</p> <p>Kierunki działań: Wspomaganie spójności w układzie krajowym: Pomorze Środkowe – Polska Zachodnia – Polska Centralna – Polska Wschodnia; Regionalną integrację funkcjonalną, wspomaganie rozprzestrzeniania procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału do specjalizacji terytorialnej; Wspomaganie spójności w obszarach problemowych.</p> <p>Cel 3: Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.</p> <p>Kierunki działań: Poprawa dostępności polskich miast i regionów; Zmniejszenie zewnętrznych kosztów transportu.</p> <p>Cel 4: Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.</p> <p>Kierunki działań: Integracja działań w zakresie funkcjonowania spójnej sieci ekologicznej kraju jako podstawa ochrony najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych; Przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej; Racjonalizacja gospodarowania ograniczonymi zasobami wód powierzchniowych i podziemnych kraju, w tym zapobieganie występowaniu deficytu wody na potrzeby ludności i rozwoju gospodarczego, Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów; Zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby.</p> <p>Cel 6: Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.</p> <p>Kierunki działań: Ochrona interesu publicznego, Wdrożenie do systemu gospodarowania przestrzenią podstawowych, zróżnicowanych terytorialnie i spójnych z polityką rozwoju, instrumentów ekonomicznych; Tworzenie korzystnych warunków dla działalności gospodarczej.</p>	<p>CEL STRATEGICZNY 1</p> <p>CEL STRATEGICZNY 2</p>
---	--	--	---

8.	Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	<p>Cel główny: Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym</p> <p>Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną Obszar: Rozwój innowacyjnych firm Obszar: Małe i średnie przedsiębiorstwa Obszar: Kapitał dla rozwoju</p> <p>Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony Obszar: Spójność społeczna Obszar: Rozwój zrównoważony terytorialnie</p> <p>Cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu Obszar: Prawo w służbie obywatelom i gospodarce Obszar: Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem Obszar: E-państwo Obszar: Finanse publiczne Obszar: Efektywność wykorzystania środków UE</p>	<p>CEL STRATEGICZNY 1</p> <p>CEL STRATEGICZNY 2</p>
----	---	---	---

Źródło: opracowanie własne

4.3.2 POWIĄZANIA Z DOKUMENTAMI WOJEWÓDZKIMI I POWIATOWYMI

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2020 ROKU. WIELKOPOLSKA 2020

Wizja rozwoju określona w **Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020** to: *Wielkopolska 2020 roku, w wyniku stopniowego osiągnięcia celów strategii ma być regionem inteligentnym, innowacyjnym i spójnym*. Celem generalnym Strategii jest efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa, służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju. Niniejszy LPR jest spójny z kierunkami działań wyznaczonymi w „Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020”, a z punktu widzenia realizacji zamierzeń rewitalizacyjnych w Gminie Trzcinica istotne są zapisy, dotyczące celów strategicznych i operacyjnych, wśród których wskazano:

- poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu,
- poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami,
- lepsze zarządzanie energią,
- zwiększenie spójności województwa,
- wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu,
- wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia,
- zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa,

W Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku za jedną ze słabych stron województwa uznano istnienie obszarów i miast wymagających rewitalizacji oraz dużą powierzchnię obszarów zdegradowanych. Wśród zagrożeń wymienia się marginalizację obszarów i ośrodków o niższej konkurencyjności, a także grup o najniższym wykształceniu, upośledzonych pod względem społecznym, fizycznym i psychicznym, wzrost patologii społecznych, liczne grupy i środowiska zagrożone wykluczeniem.

Z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych w województwie wielkopolskim kluczowy jest cel 5.4. Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji. W Strategii stwierdzono, że należy opracować kompleksowe programy odnowy, które będą obejmowały inwestycje w infrastrukturę techniczną i społeczną, projekty aktywizacji gospodarczej i projekty edukacyjne. Wskazano następujące kierunki działań przez które cel ten powinien być realizowany:

- Kompleksowe, zintegrowane programy rewitalizacji obejmujące instrumenty stosowane w ramach innych celów, ukierunkowane na specyficzną sytuację na tych obszarach;
- Modernizacja oraz lepsze wykorzystanie linii wąskotorowych regionu dla potrzeb turystyki.

Ponadto istotne z punktu widzenia realizacji zamierzeń rewitalizacyjnych w Gminie Trzcinica są przedsięwzięcia wpisujące się w cele wyznaczone w SRWW tj.: Zwiększenie spójności sieci drogowej (cel operacyjny 1.1), Ochrona krajobrazu (cel operacyjny 2.2), Ograniczenie emisji substancji do atmosfery (cel operacyjny 2.5), Optymalizacja gospodarowania energią (cel operacyjny 3.1), Wsparcie ośrodków lokalnych (cel operacyjny 5.1), Rozwój obszarów wiejskich (cel operacyjny 5.2), Aktywizacja obszarów o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych (cel operacyjny 5.3), Zwiększenie dostępności do podstawowych usług publicznych (cel operacyjny 5.5), Wsparcie terenów o wyjątkowych walorach środowiska kulturowego (cel operacyjny 5.6), Doskonalenie kadr gospodarki (cel operacyjny 6.7), Rozwój gospodarki społecznej (cel operacyjny 6.11), Rozwój „srebrnego” sektora gospodarki (cel operacyjny 6.12), Rozwój biznesu i usług zdrowotnych (cel operacyjny 6.13), Poprawa warunków, jakości i dostępności edukacji (cel operacyjny 7.1), Promocja przedsiębiorczości i zatrudnialności (cel operacyjny 7.3), Rozwój oraz promocja postaw kreatywnych i innowacyjnych (cel operacyjny 7.4), Rozwój kształcenia ustawicznego (cel operacyjny 7.6), Wzmacnianie aktywności zawodowej (cel operacyjny 8.1), Poprawa

sytuacji i przeciwdziałanie zagrożeniom demograficznym (cel operacyjny 8.2), Promocja zdrowego stylu życia (cel operacyjny 8.4), Wzmacnianie włączenia społecznego (cel operacyjny 8.5), Wzmocnienie systemu usług i pomocy społecznej (cel operacyjny 8.6), Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu (cel operacyjny 8.7), Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego (cel operacyjny 8.8), Poprawa warunków mieszkaniowych (cel operacyjny 8.11).

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Celem Planu jest zrównoważony rozwój przestrzenny regionu jako jedna z podstaw wzrostu poziomu życia mieszkańców. Realizacja tego celu opiera na dwóch celach szczegółowych:

- dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku,
- zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa.

Zgodnie z wytycznymi polityki przestrzennej, Gmina Trzcinica znajduje się w następujących strefach zróżnicowanej polityki przestrzennej województwa:

- strefie wielofunkcyjnego rozwoju terenów otwartych – obejmującej tereny o warunkach niesprzyjających intensywnej produkcji rolnej, niekwalifikujące się dla rekreacji o ponadlokalnym znaczeniu, położone na uboczu głównych tras komunikacyjnych i tym samym o ograniczonych szansach na rozwój działalności gospodarczej. Bez wsparcia z zewnątrz gminy położone w tych strefach, nie są w stanie przełamać bariery opóźnienia cywilizacyjnego, gospodarczego i technicznego. Oprócz rolnictwa – obecnie głównej gałęzi gospodarki, konieczne jest wspieranie pozarolniczej działalności produkcyjnej i usługowej, aktywizacji lokalnego potencjału, kulturowego i społecznego, w tym z wykorzystaniem lokalnych zasobów środowiska przyrodniczego.
- strefie dynamicznego rozwoju społeczno-gospodarczego wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, obszarach pozamiejskich o najwyższym potencjale rozwoju – wskazano tu, że najważniejsze korytarze komunikacyjne są głównymi osiami rozwoju. Przez Gminę Trzcinica przebiega droga krajowa 39.
- Strefie rolno-leśnej - tu kierunki rozwoju powinny być zorientowane na utrzymanie dotychczasowych ograniczeń dla urbanizacji oraz na funkcję rekreacyjną. Wśród obiektów objętych ochroną prawną na terenie gminy należy wymienić 4 pomniki przyrody.

Działania rewitalizacyjne zaplanowane w LPR są spójne z celami szczegółowymi rozpisanyymi w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego”, w tym w szczególności z następującymi:

- poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi,
- wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem,
- wzrost znaczenia i zachowanie dziedzictwa kulturowego,
- poprawa jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów inwestycyjnych,
- restrukturyzacja obszarów o ograniczonym potencjale rozwojowym,
- wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw,
- zwiększenie udziału usług turystycznych i rekreacji w gospodarce regionu.

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU KĘPIŃSKIEGO NA LATA 2014-2020

Tabela 34 Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi powiatu kępińskiego

LP.	DOKUMENT	MISJA/CEL/PRIORYTET/DZIAŁANIE	ODPOWIADAJĄCE CELE PR GMINY TRZCINICA NA LATA 2017-2023
2.	Strategia Rozwoju Powiatu Kępińskiego na lata 2014-2020	<p>Cel strategiczny: ZWIĘKSZENIE KONKURENCYJNOŚCI POWIATU KĘPIŃSKIEGO;</p> <p>Cele operacyjne: Wspieranie aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców powiatu; Wspieranie rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego; Rozwój potencjału turystyki i rekreacji na terenie powiatu.</p> <p>Cel strategiczny: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW</p> <p>Cele operacyjne: Rozwój bezpieczeństwa socjalnego, zdrowotnego i publicznego; Podniesienie poziomu edukacji i kształcenie ustawiczne; Zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych; Rozwój administracji publicznej.</p> <p>Cel strategiczny: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY POWIATU KĘPIŃSKIEGO</p> <p>Cele operacyjne: Poprawa infrastruktury komunikacyjnej; Wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej; Wspieranie rozwoju mieszkalnictwa.</p>	<p>CEL STRATEGICZNY 1 CEL STRATEGICZNY 2</p>

Źródło: opracowanie własne

4.3.3 POWIĄZANIA Z DOKUMENTAMI GMINY TRZCINICA

STRATEGIA ROZWOJU GMINY TRZCINICA NA LATA 2010-2020

Strategia Rozwoju Gminy Trzcinica na lata 2010 - 2020 jest dokumentem uchwalanym przez Radę Gminy Trzcinica w celu określenia najważniejszych zamierzeń osiąganym wspólnym wysiłkiem władz samorządu, mieszkańców i podmiotów gospodarczych. Strategia rozwoju jest szansą na stworzenie długofalowej wizji rozwoju Gminy Trzcinica oraz szansą na koordynację i hierarchizację zadań. Dokument ten pozwala też we właściwy sposób i w odpowiedniej kolejności rozwiązywać problemy, a także diagnozować niektóre z nich, zanim się pojawią. W strategii określono kierunki działań, problemy i cele rozwoju społeczno-gospodarczego, wskazuje możliwe drogi realizacji wyznaczonych celów oraz zasady oceny podjętych działań. Strategia stanowi instrument sterowania procesami rozwoju gospodarczego i społecznego. Dokument ten powstał w związku z potrzebą sformułowania zintegrowanego dokumentu, obejmującego wszystkie polityki sektorowe, a także polityki horyzontalne, oparte na aktualnej diagnozie stanu gospodarczego i społecznego Gminy Trzcinica.

W dokumencie określono następujące cele strategiczne i programy operacyjne (w nawiasach wymieniono powiązane z nimi przedsięwzięcia LPR):

- Cel strategiczny 1: Gmina obszarem czystego środowiska
 - Cel operacyjny: Przywrócenie czystości terenów zielonych, wód i ścieków (1.1.2, 2.1.1, U.2.1.2);
 - Cel operacyjny: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego (U.2.1.2).
- Cel strategiczny 2: Rozwój konkurencyjnej gospodarki i rolnictwa
 - Cel operacyjny: Stworzenie korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości (1.2.1, 1.2.2, 1.3.1);
 - Cel operacyjny: Modernizacja i rozwój małych i średnich przedsiębiorstw poprzez wykorzystanie środków z Unii Europejskiej (1.3.1);
 - Cel operacyjny: Infrastrukturalne wzmocnienie i rozwój obszarów wiejskich (U.2.1.2);
 - Cel operacyjny: Poprawa potencjału rolniczego przez stworzenie warunków sprzyjających powstawaniu gospodarstw ekologicznych;
 - Cel operacyjny: Wspomaganie działalności grup producenckich (1.3.1).
- Cel strategiczny 3: Wykorzystanie i wzmocnienie potencjału społecznego

- Cel operacyjny: Kontynuacja budowy obiektu wielofunkcyjnego w Trzcinicy (Przedszkole i Biblioteka);
 - Kontynuacja budowy boiska w Laskach i modernizacji boiska w Trzcinicy;
 - Remonty i modernizacje obiektów, w których realizowane są zadania z zakresu kultury, sportu i rekreacji we wszystkich sołectwach (2.1.1, 2.2.1, U.2.1.2);
 - Organizacja imprez kulturalno-sportowych integrujących społeczność lokalną (1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4);
 - Wzbogacanie oferty kulturalnej (1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 2.1.1);
 - Poprawa warunków funkcjonowania działających na terenie gminy organizacji społecznych (2.1.1, 1.3.1);
 - Kontynuacja realizacji zadań edukacji w zakresie: a) kształcenia językowego, b) kształcenia w zakresie przedmiotów matematyczno-przyrodniczych, c) przygotowania dzieci do życia w zintegrowanej Europie, d) kultury fizycznej, sportu, ekologii oraz kształcenia kulturalnego (1.2.1, 1.2.2);
 - Systematyczna poprawa bazy placówek oświatowych;
 - Aktywny udział rodziców w życiu placówek oświatowych;
 - Funkcjonowanie działań i programów profilaktycznych o zasięgu ogólnogminnym i lokalnym (1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4);;
 - Wspomaganie wielokierunkowego doształcania nauczycieli (1.2.2);
 - Remonty i powstawanie nowych miejsc rekreacji w tym placów zabaw (2.1.1, U.2.1.2).
- Cel strategiczny 4: Wzrost standardu życia mieszkańców
 - Tworzenie warunków do kompleksowego wsparcia dla osób szczególnie tego potrzebujących (1.1.1, 1.1.3, 1.1.4, 1.2.1, 1.3.1, 2.1.1);
 - Różnicowanie działań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.2.1, 1.3.1, 2.1.1);
 - Wspieranie organizacji społecznych;
 - Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży szkolnej (1.2.1, 1.2.2, 1.3.1)
 - Wspieranie osób niepełnosprawnych w celu uniknięcia wykluczenia społecznego (1.1.1, 1.1.3, 1.1.4, 1.3.1);
 - Tworzenie warunków do uczestnictwa w życiu społecznym i przygotowanie oferty zajęć i aktywności adresowanych do różnych grup mieszkańców w tym kobiet i seniorów (1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.3.1, 2.1.1);

- Wdrażanie i wspieranie działań prozdrowotnych (2.1.1, U.2.1.2);
- Wdrażanie i wspieranie działań podnoszących bezpieczeństwo mieszkańców (1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.3.1, 2.1.1, 2.2.1, U.2.1.2);
- Poprawa warunków życia mieszkańców poprzez: a) budowę i modernizację dróg, b) budowę i modernizację chodników, c) budowę i modernizację infrastruktury komunalnej (budynki, sieci wodne i kanalizacyjne, sieci oświetleniowe, sieci gazowe), d) budowę i modernizację infrastruktury społecznej (placówki oświatowe, placówki kulturalne, obiekty sportu i rekreacji, Domy Ludowe) (2.1.1, 2.2.1, U.2.1.2);
- Wspieranie rozwoju gospodarczego opartego na poszanowaniu zasobów przyrodniczych i wykorzystującego pełny potencjał społeczny (U.2.1.2).

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaplanowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji wpisują się w cele Strategii Rozwoju, wpływając na rozwój przedsiębiorczości, eliminację negatywnych zjawisk społecznych oraz dbałość o środowisko. Programy operacyjne Strategii Rozwoju poprzez wyznaczone działania mają wpływ także na sfery: przestrzenno-funkcjonalną i techniczną.

PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA GMINY TRZCINICA NA LATA 2015-2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2022

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Trzcinica na lata 2015-2020 z perspektywą do roku 2022 jest dokumentem strategicznym, opisującym kierunki działań zmierzających do osiągnięcia celów pakietu klimatyczno-energetycznego tj. redukcji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, zwiększenia efektywności energetycznej, poprawy jakości powietrza oraz zmiany postaw konsumpcyjnych użytkowników energii.

Celem strategicznymi PGN są:

- Zmniejszenie o 2% zapotrzebowania na energię finalną do 2020 roku;
- Zwiększenie o 1% udziału energii pochodzących z odnawialnych źródeł do 2020 roku;
- Zmniejszenie o 3,5% emisji CO₂ do 2020 roku.

Przyjęte cele stanowią odpowiedź Gminy na krajową politykę w zakresie redukcji niskiej emisji, jak również uwzględniają lokalne uwarunkowania i aspiracje Gminy Trzcinica. Jako priorytetowe działania uznano:

- Ograniczenie zużycia energii w budynkach/instalacjach
 - Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej;
 - Termomodernizacja budynków mieszkalnych oraz budynków usługowych;
 - Wymiana oświetlenia na bardziej energooszczędne;
- Działania inwestycyjne w obszarze zużycia energii w transporcie
 - Budowa ścieżek rowerowych;
- Działania inwestycyjne w zakresie produkcji energii
 - Wdrożenie technologii OZE;
- Działania nieinwestycyjne w obszarach:
 - Zamówienia publiczne;
 - Planowanie przestrzenne;
 - Strategia komunikacji – promowanie gospodarki niskoemisyjnej.

Cele strategiczne Planu Gospodarki Niskoemisyjnej skupiają się w głównej mierze na ograniczeniu emisji dwutlenku węgla, zwiększenia efektywności energetycznej w sektorach budynków i transportu oraz zwiększeniu udziału odnawialnych źródeł energii w ogólnej produkcji energii. Nie istnieje bezpośredni związek pomiędzy Planem Gospodarki Niskoemisyjnej a Lokalnym Programem Rewitalizacji (z wyjątkiem przedsięwzięcia uzupełniającego), jednakże pośrednio realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie służyć poprawie efektywności energetycznej oraz jakości powietrza. Stanie się tak dzięki zapewnieniu zgodności działań podejmowanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji z Planem Gospodarki Niskoemisyjnej, poprzez uwzględnianie aspektów dotyczących zmniejszania zużycia energii i emisji gazów cieplarnianych, zwiększania produkcji energii z OZE lub poprawy jakości powietrza, dążąc tym samym do osiągnięcia efektu synergii.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY TRZCINICA NA LATA 2014-2020

Strategia jest długookresowym dokumentem programowym, który ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa społecznego mieszkańców Gminy Trzcinica. Dokument ten wskazuje na kluczowe kwestie społeczne z jakimi borykają się mieszkańcy Gminy, na ich

niezaspokojone potrzeby oraz wyznacza kierunki niwelowania wszelkich negatywnych zjawisk, niepożądanych i dolegliwych kryzysów, a także zajmuje się tworzeniem mechanizmów wzmacniających efektywność dokonywanych zmian. Głównym celem Strategii jest:

Podejmowanie działań w zakresie organizacji wsparcia dla osób podlegających wykluczeniu społecznemu i poprawa ich sytuacji

Do tego celu określono priorytety (w nawiasach wymieniono powiązane z nimi przedsięwzięcia LPR):

I Priorytet: Zmniejszenie marginalizacji społecznej oraz podniesienie standardu życia osobom niepełnosprawnym (1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.3.1, 2.1.1, U.2.1.2)

II Priorytet: Poprawa jakości życia ludzi starszych oraz wspieranie aktywności ludzi w podeszłym wieku i ich rodzin (1.1.4, 1.3.1, 2.1.1, U.2.1.2)

III Priorytet: Zintegrowane działania na rzecz rodzin ze szczególnym uwzględnieniem rodzin wielodzietnych, niepełnych i zagrożonych patologią (1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.2.1, 1.3.1, 2.1.1, 2.2.1, U.2.1.2).

Dla każdego z priorytetów zostały przedstawione cele strategiczne i kierunki działań oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację.

Kierunki działań Lokalnego Programu Rewitalizacji odnoszą się do likwidacji negatywnych zjawisk w sferze społecznej. Dlatego realizacja LPR wpłynie na rozwiązanie problemów społecznych które zostały zdiagnozowane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Studium jest podstawowym dokumentem sporządzanym dla całego obszaru gminy, określający w sposób ogólny politykę przestrzenną i lokalne zasady zagospodarowania. Obok miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest aktem planowania przestrzennego i w systemie planistycznym zaliczane jest do aktów planowania ogólnego.

Biorąc pod uwagę istniejące uwarunkowania rozwoju, w „Studium” gminy określono następujące główne cele polityki przestrzennej (w nawiasach wymieniono powiązane z nimi przedsięwzięcia LPR):

- Racjonalizacja rozwoju osadnictwa na obszarze gminy poprzez właściwe wyznaczenie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe (2.2.1);
- Rozwój infrastruktury technicznej poprzez rozbudowę i modernizację systemu komunikacyjnego oraz uzbrojenia technicznego w gminie (2.2.1, U.2.1.2);
- Utrzymanie znaczącej roli produkcji rolniczej na obszarze gminy poprzez wykorzystanie i ochronę kompleksów najlepszych gleb oraz właściwe wykorzystanie i zagospodarowanie zakładów produkcji i przetwórstwa rolniczego;
- Zwiększenie wpływów do budżetu gminy poprzez tworzenie dogodnych warunków do inwestowania na obszarze gminy (U.2.1.2);
- Aktywizacja gospodarcza gminy poprzez rozwój lokalnej przedsiębiorczości oraz wskazanie terenów działalności produkcyjno-usługowej (1.3.1);
- Tworzenie na obszarze gminy warunków dla organizacji różnych form wypoczynku oraz rozwoju agroturystyki jako uzupełniającej funkcji gminy (1.1.2, 2.1.1, U.2.1.2);
- Poprawa warunków życia mieszkańców poprzez stworzenie zróżnicowanej sieci usługowej w gminie, w tym m.in. usług oświaty, zdrowia, kultury, sportu i wypoczynku oraz poprzez rozwój rynku pracy – tereny aktywności gospodarczej (1.1.1., 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.2.1, 1.2.2, 1.3.1, 2.1.1);
- Ochrona walorów środowiska naturalnego gminy poprzez tworzenie różnych form ochrony, zachowanie ciągów i korytarzy ekologicznych pomiędzy obszarami leśnymi, położenie nacisku na pielęgnację istniejących i wprowadzenie nowych zadrzewień śródpolnych i przydrożnych oraz ograniczenie inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska;
- Zachowanie elementów dziedzictwa kulturowego poprzez prowadzenie polityki sprzyjającej ochronie środowiska kulturowego, dążenie do odbudowy i rewaloryzacji zabytków architektury i budownictwa oraz tworzenie różnych form ochrony (2.1.1, 2.2.1)

Zadaniem „Studium” jest określenie polityki przestrzennej gminy oraz ustalenie wyrażających tę politykę ogólnych zasad gospodarowania we wszystkich dziedzinach działalności samorządu. Celem „Studium” jest koordynacja działań przestrzennych na terenie gminy i stworzenie warunków do ekorozwoju i harmonijnego współdziałania sąsiadujących jednostek i terenów.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne planowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji są spójne z Studium i określonymi w nim kierunkami rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy

PODSUMOWANIE

Działania rewitalizacyjne zaplanowane w ramach Programu Rewitalizacji Gminy Trzcinica na lata 2017-2023 wpisują się w cele wyznaczone w dokumentach strategicznych i planistycznych Gminy Trzcinica. Zatem Program Rewitalizacji dla Gminy Trzcinica na lata 2017-2023 jest spójny z przeanalizowanymi dokumentami strategicznymi.

5 PRZEDSIĘWZIĘCIA

5.1 LISTA PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI CELÓW REWITALIZACJI

Przedsięwzięcia służące eliminacji lub ograniczeniu zdiagnozowanych wcześniej negatywnych zjawisk, ściśle odpowiadają przyjętym celom rewitalizacji.

Wszystkie przedsięwzięcia planowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Trzcinica na lata 2017-2023 zostały opracowane po wcześniejszej analizie wyników diagnozy, warsztatów i konsultacji włączających wszystkich interesariuszy. Każde z zaplanowanych przedsięwzięć przeciwdziała negatywnym zjawiskom, które zostały wcześniej wskazane. W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji zaplanowano 9 głównych przedsięwzięć i 1 uzupełniające.

Przedsięwzięcia/projekty rewitalizacyjne są ze sobą zintegrowane. Szczegółowo zostało to opisane w fiskach poniżej. Jako przykłady można podać: Przedsięwzięcie 2.1.1 STWORZENIE STREFY AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ NA TERENIE PARKU W POMIANACH jest zintegrowane z przedsięwzięciami 1.1.1 SPOTKANIA INTEGRACYJNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY, 1.1.2 NASZA WIEŚ NAJPIĘKNIEJSZA – KONKURS NA OR, 1.1.3 CYKL IMPREZ INTEGRACYJNYCH DLA DOROSŁYCH, 1.1.4 DZIAŁANIA NA RZECZ SENIORÓW. Wszystkie te zadania w ramach tych 4 przedsięwzięć mogą odbywać się np. na terenie przygotowanego amfiteatru.

5.1.1 PRZEDSIĘWZIĘCIA I PROJEKTY PODSTAWOWE

Tabela 35 Fiszka projektowa 1 do zadań podstawowych dla celu ROZWÓJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ ORAZ WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO

Nazwa przedsięwzięcia 1.1.1	SPOTKANIA INTEGRACYJNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Domy Ludowe i ich zaplecze na OR, w tym planowany przy Domu Ludowym w Pomianach amfiteatr	
Własność obiektu/działki	Obiekty własne	
Charakter przedsięwzięcia	Społeczny	
Odpowiadający cel rewitalizacji	Rozwój aktywności społecznej oraz włączenia społecznego	
Odpowiadający kierunek rewitalizacji	Działania sprzyjające włączeniu społecznemu	
REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Podmiot realizujący	Urząd Gminy w Trzcinicy	
Adres korespondencyjny	ul. Jana Pawła II 47, 63-620 Trzcinica	
Harmonogram realizacji	Planowane rozpoczęcie	Planowane zakończenie
	2018	2023
OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Opis stanu istniejącego	Na obszarze rewitalizowanym istnieje niezła baza do prowadzenia działań (w każdej wsi sołectkiej jest Dom Ludowy, planowane jest budowa niewielkiego amfiteatru w Pomianach). Aktywność dzieci i młodzieży można zwiększyć dostosowując do nich ofertę i propagując informację.	
Podejmowane działania	Weryfikacja potrzeb dzieci i młodzieży, przegląd działań podejmowanych w innych miejscach, przyciągających dzieci i młodzież. Poszerzenie oferty o problematykę potrzebną do ograniczenia negatywnych zjawisk społecznych	

	(np. komunikacja społeczna, radzenie sobie z agresją). Należy przygotować cykliczne spotkania dedykowane dla różnych grup wiekowych.
Cel przedsięwzięcia	Zwiększenie szansy na pozostanie na terenie rewitalizowanym, poprawa umiejętności społecznych.
Przewidywane rezultaty przedsięwzięcia	Przygotowanie ok. 1 imprezy w miesiącu. Większa liczba młodzieży pozostająca w mieście i wzrost liczby osób w wieku przedprodukcyjnym. Zmniejszenie liczby zdarzeń rejestrowanych przez policję na obszarze rewitalizacji.
Sposób oceny	Opisano w rozdziale 9
Działaniakomplementarne/ projekty zintegrowane	1.2.2, 2.1.1
Wskaźnik produktu	Liczba zorganizowanych imprez integracyjnych - 12
Wskaźnik rezultatu	Wzrost liczby uczestników imprez integracyjnych z OR – 15%
KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA	
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	100.000,00 zł
Wkład własny	15.000,00 zł
Inne źródła finansowania	EFS – Europejski Fundusz Społeczny w ramach WRPO 2014+, sponsorzy

Źródło: opracowanie Remedis SA

Tabela 36 Fiszka projektowa 2 do zadań podstawowych dla celu ROZWÓJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ ORAZ WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO

Nazwa przedsięwzięcia 1.1.2	NASZA WIEŚ NAJPIĘKNIEJSZA – KONKURS NA OR	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Wszystkie wsie na OR	
Własność obiektu/działki	Obejścia należące do mieszkańców OR	
Charakter przedsięwzięcia	Społeczny	
Odpowiadający cel rewitalizacji	Rozwój aktywności społecznej oraz włączenia społecznego	
Odpowiadający kierunek rewitalizacji	Działania sprzyjające włączeniu społecznemu	
REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Podmiot realizujący	Urząd Gminy w Trzcinicy	
Adres korespondencyjny	ul. Jana Pawła II 47, 63-620 Trzcinica	
Harmonogram realizacji	Planowane rozpoczęcie	Planowane zakończenie
	2018	2023
OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Opis stanu istniejącego	Nie wszystkie obejścia są zadbane. Wprowadzenie elementu konkursu powinno wyzwolić energię społeczną, a przy okazji podnieść walory estetyczne OR	
Podejmowane działania	Doroczny konkurs na najpiękniej urządzonej ogród przed domem. Należy rozważyć dwie formy oceny, zarówno głosowanie mieszkańców danej wsi leżącej na OR jak i wyłonienie „komisji”.	
Cel przedsięwzięcia	Zwiększenie zadowolenia z mieszkania na terenie rewitalizowanym, zainteresowanie nowych mieszkańców zamieszkaniem na tym terenie. Zadanie jest mocno nakierowane na współdziałanie z planowanym przedsięwzięciem rewitalizacji obiektu pałacowego w Pomianach, będącego siedzibą mieszkań komunalnych i socjalnych.	
Przewidywane rezultaty przedsięwzięcia	Przygotowanie jednego konkursu rocznie, poprawa estetyki wsi OR, podniesienie integracji mieszkańców OR.	
Sposób oceny	Opisano w rozdziale 9	
Działania komplementarne/ projekty zintegrowane	1.1.4, 2.2.1	
Wskaźnik produktu	Liczba zorganizowanych konkursów - 6	
Wskaźnik rezultatu	Wzrost liczby uczestników konkursów z OR – 25%	
KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	50.000,00 zł	
Wkład własny	7.500,00 zł	

Inne źródła finansowania	EFS – Europejski Fundusz Społeczny w ramach WRPO 2014+, sponsorzy
--------------------------	---

Źródło: opracowanie Remedis SA

Tabela 37 Fiszka projektowa 3 do zadań podstawowych dla celu ROZWÓJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ ORAZ WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO

Nazwa przedsięwzięcia 1.1.3	CYKL IMPREZ INTEGRACYJNYCH DLA DOROSŁYCH	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Domy Ludowe i ich zaplecze na OR, w tym planowany przy Domu Ludowym w Pomianach amfiteatr	
Własność obiektu/działki	Obiekty własne	
Charakter przedsięwzięcia	Społeczny	
Odpowiadający cel rewitalizacji	Rozwój aktywności społecznej oraz włączenia społecznego	
Odpowiadający kierunek rewitalizacji	Działania sprzyjające włączeniu społecznemu	
REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Podmiot realizujący	Urząd Gminy w Trzcinicy	
Adres korespondencyjny	ul. Jana Pawła II 47, 63-620 Trzcinica	
Harmonogram realizacji	Planowane rozpoczęcie	Planowane zakończenie
	2018	2023
OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Opis stanu istniejącego	Liczba odbywających się imprez jest bardzo niewielka	
Podejmowane działania	Cykliczne imprezy dla mieszkańców organizowane w oparciu o obiekty plenerowe i kubaturowe służące rozwojowi różnych umiejętności i zainteresowań, jednocześnie służące integracji społeczności lokalnej. Imprezy mogą być realizowane zarówno bezpośrednio UG jak i w formie konkursów na przygotowanie imprez dla organizacji pozarządowych (przy okazji wspierających ich rozwój i tworzenie nowych).	
Cel przedsięwzięcia	Zwiększenie zadowolenia z mieszkania na terenie rewitalizowanym, zmniejszenie ochoty na przeprowadzkę.	
Przewidywane rezultaty przedsięwzięcia	Przygotowanie ok. jednej imprezy w kwartale, wzrost liczby mieszkańców obszaru rewitalizacji. Zmniejszenie liczby zdarzeń rejestrowanych przez policję na obszarze rewitalizacji.	
Sposób oceny	Opisano w rozdziale 9	
Działania komplementarne/ projekty zintegrowane	1.1.4, 2.1.1	
Wskaźnik produktu	Liczba zorganizowanych imprez integracyjnych – 4 rocznie	
Wskaźnik rezultatu	Wzrost liczby uczestników imprez integracyjnych z OR – 15%	
KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	50.000,00 zł	
Wkład własny	7.500,00 zł	
Inne źródła finansowania	EFS – Europejski Fundusz Społeczny w ramach WRPO 2014+, sponsorzy	

Źródło: opracowanie Remedis SA

Tabela 38 Fiszka projektowa 4 do zadań podstawowych dla celu ROZWÓJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ ORAZ WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO

Nazwa przedsięwzięcia 1.1.4	DZIAŁANIA NA RZECZ SENIORÓW	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Domy Ludowe i ich zaplecze na OR, w tym planowany przy Domu Ludowym w Pomianach amfiteatr	
Własność obiektu/działki	Obiekt własny	
Charakter przedsięwzięcia	Społeczny	
Odpowiadający cel rewitalizacji	Rozwój aktywności społecznej oraz włączenia społecznego	
Odpowiadający kierunek rewitalizacji	Działania sprzyjające włączeniu społecznemu	
REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Podmiot realizujący	Urząd Gminy w Trzcinicy	
Adres korespondencyjny	ul. Jana Pawła II 47, 63-620 Trzcinica	
Harmonogram realizacji	Planowane rozpoczęcie	Planowane zakończenie
	2017	2023

OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	
Opis stanu istniejącego	Ilość imprez dedykowanych dla seniorów z OR jest niewielka.
Podejmowane działania	Ważne jest przygotowanie cyklicznych imprez spotkań dedykowanych dla tej grupy wiekowej. Połączone to będzie z przekazywaniem wiedzy na temat możliwości działania i tworzenia organizacji pozarządowych.
Cel przedsięwzięcia	Większa integracja lokalnej społeczności. Włączenie seniorów w rozwój życia społecznego. Zwiększenie zadowolenia z mieszkania na OR.
Przewidywane rezultaty przedsięwzięcia	Rosnąca liczba zajęć i ich uczestników, aktywizacja seniorów, poszerzenie oferty dla seniorów, integracja seniorów
Sposób oceny	Opisano w rozdziale 9
Działania komplementarne	2.1.1, 2.2.1
Wskaźnik produktu	Liczba imprez – 10
Wskaźnik rezultatu	Liczba seniorów uczestniczących w imprezach z OR – 200 osób
KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA	
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	100.000,00 zł
Wkład własny	15.000,00 zł
Inne źródła finansowania	EFS – Europejski Fundusz Społeczny w ramach WRPO 2014+, sponsorzy

Źródło: opracowanie Remedis SA

Tabela 39 Fiszka projektowa 5 do zadań podstawowych dla celu ROZWÓJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ ORAZ WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO

Nazwa przedsięwzięcia 1.2.1	STYPENDIA DLA UCZNIÓW Z OBSZARU REWITALIZACJI	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Szkoła Podstawowa w Laskach, Szkoła Podstawowa w Trzcinicy (szkoły są zlokalizowane poza OR, ale ich obwody szkolne obejmują OR)	
Własność obiektu/działki	Obiekty własne	
Charakter przedsięwzięcia	Społeczny	
Odpowiadający cel rewitalizacji	Rozwój aktywności społecznej oraz włączenia społecznego	
Odpowiadający kierunek rewitalizacji	Podniesienie wyników nauczania na OR	
REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Podmiot realizujący	Urząd Gminy w Trzcinicy	
Adres korespondencyjny	ul. Jana Pawła II 47, 63-620 Trzcinica	
Harmonogram realizacji	Planowane rozpoczęcie	Planowane zakończenie
	2017	2023
OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Opis stanu istniejącego	Nie ma systemu stypendialnego dedykowanego dla uczniów zamieszkujących OR	
Podejmowane działania	Weryfikacja zasad przygotowania regulaminu, poszukiwanie zewnętrznych środków finansujących przedsięwzięcie	
Cel przedsięwzięcia	Podnoszenie wyników nauczania, głównie starszych klas SP	
Przewidywane rezultaty przedsięwzięcia	Podnoszenie kwalifikacji mieszkańców OR, lepsze wyniki w nauce uczniów	
Sposób oceny	Opisano w rozdziale 9	
Działania komplementarne/ projekty zintegrowane	1.1.1, 1.2.1	
Wskaźnik produktu	Liczba stypendystów – 100 rocznie	
Wskaźnik rezultatu	Poprawa wyników nauczania na OR – powyżej średniej dla powiatu	
KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	250.000,00 zł	
Wkład własny	37.500,00 zł	
Inne źródła finansowania	EFS – Europejski Fundusz Społeczny w ramach WRPO 2014+, sponsorzy	

Źródło: opracowanie Remedis SA

Tabela 40 Fiszka projektowa 6 do zadań podstawowych dla celu ROZWÓJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ ORAZ WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO

Nazwa przedsięwzięcia 1.2.2	PODNOSZENIE JAKOŚCI NAUCZANIA DZIĘKI INDYWIDUALIZACJI	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Szkoła Podstawowa w Laskach, Szkoła Podstawowa w Trzcinicy (szkoły są zlokalizowane poza OR, ale ich obwody szkolne obejmują OR)	
Własność obiektu/działki	Obiekty własne	
Charakter przedsięwzięcia	Społeczny	
Odpowiadający cel rewitalizacji	Rozwój aktywności społecznej oraz włączenia społecznego	
Odpowiadający kierunek rewitalizacji	Podniesienie jakości nauczania na OR	
REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Podmiot realizujący	Urząd Gminy w Trzcinicy	
Adres korespondencyjny	ul. Jana Pawła II 47, 63-620 Trzcinica	
Harmonogram realizacji	Planowane rozpoczęcie	Planowane zakończenie
	2017	2023
OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Opis stanu istniejącego	Wyniki nauczania na OR odstają od wyników Powiatu. Wyrównywanie szans edukacyjnych grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych podniesie efektywność systemu edukacyjnego na OR	
Podejmowane działania	Zajęcia wyrównawcze, kursy i szkolenia dla nauczycieli z zakresu pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Zapewnienie specjalistycznej pomocy dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych. Organizowanie wyjazdów przedmiotowych.	
Cel przedsięwzięcia	Celem projektu jest zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych dla dzieci mających trudności w nauce z terenu OR. Przewiduje się działania podnoszące kwalifikacje nauczycieli jak i uzupełnienie wyposażenia szkół w środki dydaktyczne służące realizacji programu.	
Przewidywane rezultaty przedsięwzięcia	Podniesienie wyników nauczania w odniesieniu do wyników powiatu i województwa,	
Sposób oceny	Opisano w rozdziale 9	
Działania komplementarne/ projekty zintegrowane	1.1.1, 1.2.2	
Wskaźnik produktu	Liczba uczniów objętych programem – 100 rocznie w tym 40 z obszaru rewitalizacji	
Wskaźnik rezultatu	Poprawa wyników nauczania na OR – powyżej średniej dla powiatu	
KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	150.000,00 zł	
Wkład własny	22.500,00 zł	
Inne źródła finansowania	EFS – Europejski Fundusz Społeczny w ramach WRPO 2014+,	

Źródło: opracowanie Remedis SA

Tabela 41 Fiszka projektowa 7 do zadań podstawowych dla celu: ROZWÓJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ ORAZ WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO

Nazwa przedsięwzięcia 1.3.1	DZIAŁANIA PODNOSZĄCE KWALIFIKACJE OSÓB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM
Lokalizacja przedsięwzięcia	Na obszarze rewitalizowanym istnieje niezła baza do prowadzenia działań (w każdej wsi sołectkiej jest Dom Ludowy, planowane jest budowa niewielkiego amfiteatru w Pomianach). Aktywność dzieci i młodzieży można zwiększyć dostosowując do nich ofertę i propagując informację.
Własność obiektu/działki	Obiekty własne
Charakter przedsięwzięcia	Społeczny, gospodarczy
Odpowiadający cel rewitalizacji	Rozwój aktywności społecznej oraz włączenia społecznego
Odpowiadający kierunek rewitalizacji	Zwiększanie szans mieszkańców na rynku pracy
REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA	
Podmiot realizujący	Urząd Gminy w Trzcinicy

Adres korespondencyjny	ul. Jana Pawła II 47, 63-620 Trzcinica	
Harmonogram realizacji	Planowane rozpoczęcie	Planowane zakończenie
	2017	2023
OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Opis stanu istniejącego	Tego typu działania są prowadzone (głównie przez PUP), ale nie są dedykowane dla mieszkańców OR.	
Podejmowane działania	Szkolenia obejmujące: <ul style="list-style-type: none"> • podnoszenie/zmianę kwalifikacji, • zdobywanie nowych kompetencji, • poprawę umiejętności w zakresie kompetencji „miękkich” (komunikacja, radzenie sobie ze stresem), • wprowadzające w zasady prowadzenia biznesu. 	
Cel przedsięwzięcia	Podnoszenie kwalifikacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	
Przewidywane rezultaty przedsięwzięcia	Zmniejszenie się liczby bezrobotnych, zwiększenie liczby rejestrowanych działalności, zmniejszenie wykluczenia społecznego	
Sposób oceny	Opisano w rozdziale 9	
Działania komplementarne	1.1.3, 2.2.1	
Wskaźnik produktu	Liczba szkoleń – 15 Liczba warsztatów - 15	
Wskaźnik rezultatu	Liczba przeszkolonych osób rocznie z OR – 150 Liczba uczestników warsztatów rocznie z OR - 150	
KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	250.000,00 zł	
Wkład własny	37.500,00 zł	
Inne źródła finansowania	PUP, EFS – Europejski Fundusz Społeczny w ramach WRPO 2014+	

Źródło: opracowanie Remedis SA

Tabela 42 Fiszka projektowa 1 do zadań podstawowych dla celu: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM

Nazwa przedsięwzięcia 2.1.1	STWORZENIE STREFY AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ NA TERENIE PARKU W POMIANACH	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Pomiany	
Własność obiektu/działki	Obiekt własny	
Charakter przedsięwzięcia	Społeczny, przestrzenno-funkcjonalny, środowiskowy	
Odpowiadający cel rewitalizacji	Poprawa jakości życia na obszarze rewitalizowanym	
Odpowiadający kierunek rewitalizacji	Rozwój infrastruktury służącej integracji społecznej	
REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Podmiot realizujący	Urząd Gminy w Trzcinicy	
Adres korespondencyjny	ul. Jana Pawła II 47, 63-620 Trzcinica	
Harmonogram realizacji	Planowane rozpoczęcie	Planowane zakończenie
	2017	2018
OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Opis stanu istniejącego	W chwili obecnej wypoczynek na terenie parku jest niemalże niemożliwy – rośliny w złym stanie zdrowotnym zagrażają bezpieczeństwu użytkowników, brak ścieżek, infrastruktury, oświetlenie nie pozwala na korzystanie z terenu po zmroku.	
Podejmowane działania	Głównymi założeniami są: <ul style="list-style-type: none"> • adaptacja terenu dla mieszkańców OR, • uporządkowanie szaty roślinnej w obrębie • przygotowanie na bazie pozostałości po wieży widokowej niewielkiego amfiteatru. 	
Cel przedsięwzięcia	Kompleksowe odnowienie terenu (Dom Ludowy w Pomianach jest już odnowiony, sąsiadujący budynek zespołu pałacowego jest planowany do rewitalizacji w ramach PR) stworzy całościowo harmonijną i estetyczną całość służącą integracji społecznej.	

Przewidywane rezultaty przedsięwzięcia	Stworzenie całościowej strefy aktywności, wzrost integracji mieszkańców
Sposób oceny	Opisano w rozdziale 9
Działania komplementarne/ projekty zintegrowane	1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4
Wskaźnik produktu	Uporządkowany park, wybudowany amfiteatr
Wskaźnik rezultatu	Spadek liczby rejestrowanych interwencji i przestępstw na OR – 10% Liczba imprez w parki i amfiteatrze – 9 rocznie
KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA	
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	100.000,00 zł
Wkład własny	15.000,00 zł
Inne źródła finansowania	EFRR w ramach WRPO 2014 - 2020, Oś. 9 – Infrastruktura dla kapitału ludzkiego, Działanie 9.2. - Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojskowych

Źródło: opracowanie Remedis SA

Tabele 43 Fiszka projektowa 2 do zadań podstawowych dla celu: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM

Nazwa przedsięwzięcia 2.2.1	MODERNIZACJA BUDYNKU MIESZKANIOWEGO (DAWNY ZESPÓŁ PAŁACOWY) W POMIANYCH	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Pomiany	
Własność obiektu/działki	Obiekt własny	
Charakter przedsięwzięcia	Społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, środowiskowy, techniczny	
Odpowiadający cel rewitalizacji	Poprawa jakości życia na obszarze rewitalizowanym	
Odpowiadający kierunek rewitalizacji	Rozwój infrastruktury służącej integracji społecznej	
REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Podmiot realizujący	Urząd Gminy w Trzciny	
Adres korespondencyjny	ul. Jana Pawła II 47, 63-620 Trzciny	
Harmonogram realizacji	Planowane rozpoczęcie	Planowane zakończenie
	2017	2019
OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Opis stanu istniejącego	Budynek od swego powstania w 1970 roku nie przeszedł kapitalnego remontu. Potrzebne są prace przystosowujące obiekt do aktualnych przepisów i standardów.	
Podejmowane działania	W wyniku przeprowadzonych prac w budynku powstanie 10 lokali socjalnych o łącznej powierzchni 390 m ² . Oddane zostaną do użytku: - 3 mieszkania o powierzchni około 25 do 30 m ² (jednoosobowe), - 2 mieszkania o powierzchni około 30 do 35 m ² (dwuosobowe), - 2 mieszkania o powierzchni około 35 do 40 m ² (trzyosobowe), - 2 mieszkania o powierzchni około 40 do 45 m ² (czterosobowe), - 1 mieszkanie o powierzchni około 50 do 60 m ² (pięćosobowe).	
Cel przedsięwzięcia	Odnowienie budynku, dostosowanie do aktualnych wymogów prawnych i organizacyjnych, termomodernizacja oraz modernizacja obwodów energetycznych, ogrzewania itp. pozwalająca optymalizować koszty eksploatacyjne.	
Przewidywane rezultaty przedsięwzięcia	W wyniku projektu 26 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i/lub wykluczonych zostanie objętych wsparciem.	
Sposób oceny	Opisano w rozdziale 9	
Działania komplementarne/ projekty zintegrowane	1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 2.1.1	
Wskaźnik produktu	Zmodernizowany budynek - 1	
Wskaźnik rezultatu	Liczba nowych mieszkań socjalnych – 10 (w tym 2 dla osób z OR)	
KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Szacunkowy koszt	1.200.000,00 zł	

przedsięwzięcia	
Wkład własny	120.000,00 zł
Inne źródła finansowania	środki krajowe w formie dotacji, EFRR w ramach WRPO 2014 - 2020, Oś. 9 – Infrastruktura dla kapitału ludzkiego, Działanie 9.2. - Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojaskowych

Źródło: opracowanie Remedis SA

5.1.2 PRZEDSIĘWZIĘCIA I PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE

Tabela 44 Fiszka projektowa 1 - zadania uzupełniające

Nazwa przedsięwzięcia U.2.1.2	BUDOWA I MODERNIZACJA ULIC, ŚCIEŻEK ROWEROWYCH I CHODNIKÓW	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Wszystkie wsie na OR	
Własność obiektu/działki	Obiekty własne	
Charakter przedsięwzięcia	Społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, środowiskowy, techniczny	
Odpowiadający cel rewitalizacji	Poprawa jakości życia na obszarze rewitalizowanym	
Odpowiadający kierunek rewitalizacji	Rozwój infrastruktury służącej integracji społecznej	
REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Podmiot realizujący	Urząd Gminy w Trzciny	
Adres korespondencyjny	ul. Jana Pawła II 47, 63-620 Trzciny	
Harmonogram realizacji	Planowane rozpoczęcie	Planowane zakończenie
	2017	2020
OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Opis stanu istniejącego	Zagadnienie bezpieczeństwa było wielokrotnie poruszane przez mieszkańców, dlatego w miarę możliwości należy naprawiać i uzupełniać istniejącą sieć połączeń dla pieszych, rowerów i pojazdów na OR.	
Podejmowane działania	Inwentaryzacja, przygotowanie koncepcji i projektów budowlanych	
Cel przedsięwzięcia	Uzupełnienie i modernizacja infrastruktury drogowej oraz dostosowanie do nowych potrzeb.	
Przewidywane rezultaty przedsięwzięcia	Podniesienie bezpieczeństwa, obniżka kosztów bieżących remontów.	
Sposób oceny	Opisano w rozdziale 9	
Działania komplementarne/ projekty zintegrowane	Pośrednio wspiera wszystkie projekty	
Wskaźnik produktu	Liczba kilometrów zmodernizowanych ulic – 10 km Liczba nowych miejsc parkingowych – 20 Liczba zmodernizowanych obwodów oświetleniowych - 80	
Wskaźnik rezultatu	Spadek liczby rejestrowanych interwencji i przestępstw na OR – 10% Zmniejszenie kosztów oświetlenia na OR – 20%	
KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	10.000.000,00 zł	
Wkład własny	1.000.000,00 zł	
Inne źródła finansowania	środki krajowe, powiatowe, wojewódzkie, w formie dotacji, EFRR w ramach WRPO 2014 - 2020, Oś. 9 – Infrastruktura dla kapitału ludzkiego, Działanie 9.2. - Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojaskowych	

Źródło: opracowanie Remedis SA

6 MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

6.1 MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI MIĘDZY POSZCZEGÓLNYMI PROJEKTAMI REWITALIZACYJNYMI ORAZ POMIĘDZY DZIAŁANAMI RÓŻNYCH PODMIOTÓW I FUNDUSZY NA OBSZARZE OBJĘTYM LOKALNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI

Komplementarność jest jednym z ważnych aspektów Lokalnego Programu Rewitalizacji. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi projektami skutkować będzie lepszym i bardziej efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację.

Według *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* opracowanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju wymogiem koniecznym przy opracowaniu programów rewitalizacji jest konieczność zapewnienia komplementarności w pięciu aspektach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania.

6.1.1 KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

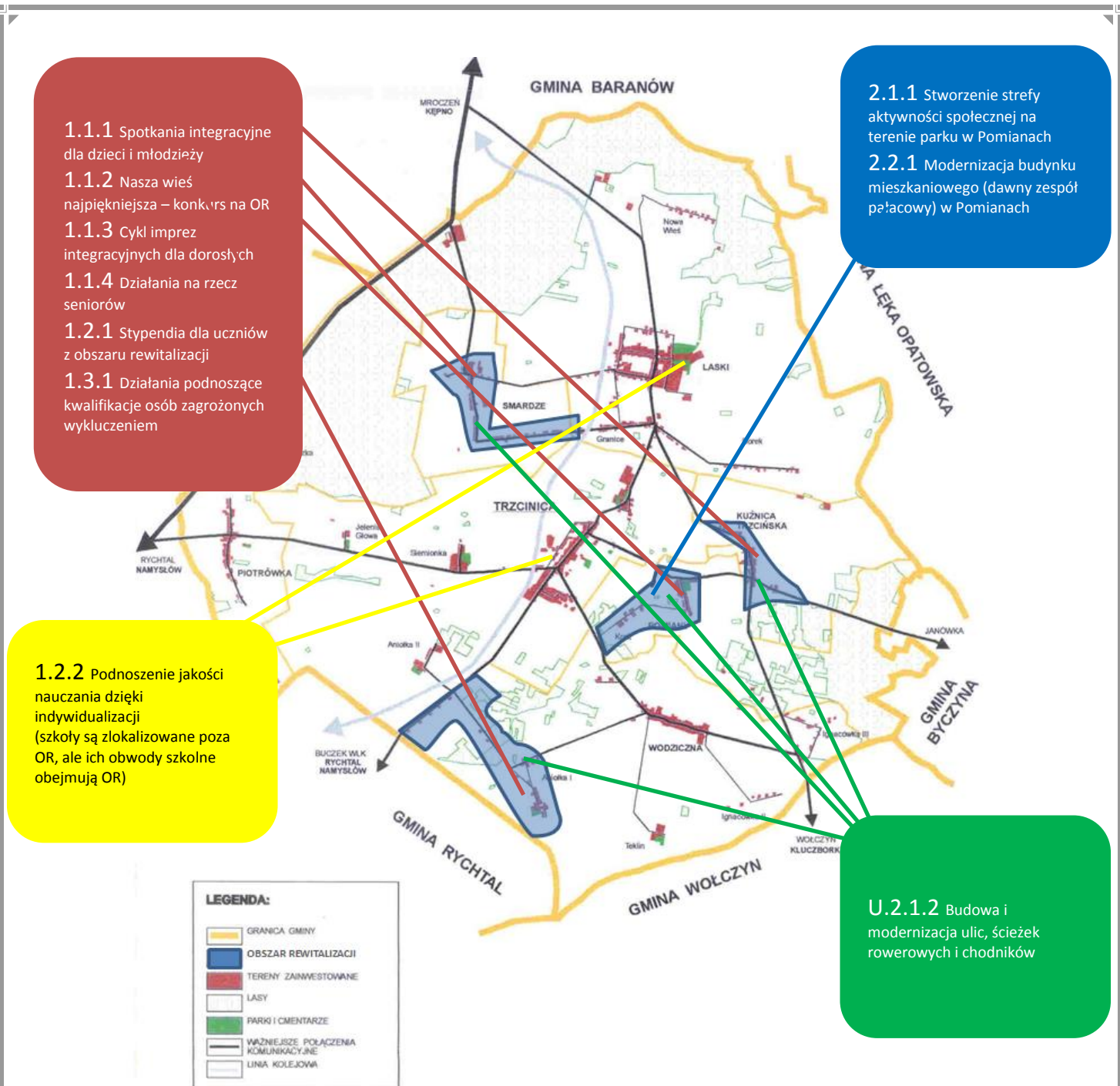
Komplementarność przestrzenną w Programie Rewitalizacji dla gminy Trzcinica na lata 2017-2023 zapewniają projekty wyznaczone do realizacji na obszarze rewitalizacji pozwalające na wyprowadzenie go ze stanu kryzysowego. Są to projekty wzajemnie ze sobą powiązane, synergiczne i wzajemnie się dopełniające, a ich realizacja wpłynie na poprawę sytuacji całego obszaru rewitalizacji. O delimitacji obszaru rewitalizacji decydowała, zarówno sytuacja społeczno-gospodarcza (wartości wskaźników), jak i wola mieszkańców gminy. Planowana interwencja nie spowoduje przesunięcia problemów na inny obszar a także nie doprowadzi do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie

Wszystkie zidentyfikowane projekty rewitalizacyjne skupiają się na obszarze rewitalizacji i są z nim ściśle powiązane. Stanowią odpowiedź na główne problemy obszaru rewitalizacji, natomiast zasięg ich oddziaływania będzie dużo większy niż wyznaczony obszar rewitalizacji, gdyż z efektów rewitalizacji przestrzennej (ze zmodernizowanych ulic, ścieżek rowerowych i chodników) będą korzystać nie tylko mieszkańcy obszaru rewitalizacji, ale również mieszkańcy innych miejscowości, a także przedsiębiorcy. Dzięki tak dużemu promieniowaniu zaplanowanych projektów zapewnione zostanie, że Lokalny Program Rewitalizacji będzie efektywnie oddziaływał na całą gminę. Projekty te będą mieć pozytywny wpływ na obszar i mieszkańców, przyczynią się do zwiększenia integracji i aktywizacji społeczności lokalnej.

Na terenie rewitalizowanym zaplanowano przede wszystkim działania nastawione na ożywienie właśnie tego obszaru. Zaplanowano także modernizację obiektów i terenów zielonych (Pomiany) w celach stworzenia miejsc spotkań. Atrakcyjne tereny publiczne zaplanowane w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji będą przede wszystkim służyć mieszkańcom z terenów rewitalizowanych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, ale infrastruktura powstała w wyniku realizacji projektów będzie dostępna również dla mieszkańców tych obszarów gminy, które nie zostały wyznaczone do rewitalizacji. Dzięki temu nastąpi rzeczywista integracja lokalnej społeczności.

Projekty społeczne skierowane do grup wykluczonych społecznie, przyczynią się do ożywienia społecznego mieszkańców terenów rewitalizacji oraz spadku liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Przeprowadzone szkolenia, kursy i zajęcia edukacyjne mogą pośrednio przyczynić się do znalezienia pracy przez osoby bezrobotne. W konsekwencji spowoduje to ograniczenie bezrobocia w wyznaczonym obszarze. Powyższe zjawisko będzie oddziaływać na obszar całej Gminy, ponieważ poprawa sytuacji materialnej osób z grup wykluczonych społecznie spowoduje ograniczenie liczby beneficjentów pomocy społecznej i występowania negatywnych zjawisk społecznych.

Poniżej na mapce z zaznaczonymi obszarami rewitalizacji zaznaczono miejsca realizacji poszczególnych przedsięwzięć określonych w LPR.

Rysunek 6 Miejsca realizacji poszczególnych programów rewitalizacji
(źródło: opracowanie własne)

6.1.2 KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA

W Programie Rewitalizacji Gminy Trzcinica na lata 2017-2023 zapewniona została także komplementarność problemowa. Zidentyfikowane projekty rewitalizacyjne wzajemnie dopełniają się tematycznie, sprawiając że realizowany Lokalny Program Rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcyjnym, technicznym, środowiskowym). Projekty polegające na poprawie dostępu do infrastruktury publicznej przełożą się na wzrost poczucia tożsamości lokalnej i budowanie silnego kapitału społecznego. Podczas podejmowania

strategicznych decyzji przez samorząd lokalny na innych polach, pod uwagę brane będą zaplanowane działania rewitalizacyjne, aby zapewnić lepszą koordynację tematyczną i organizacyjną działań administracji. Należy wskazać, że Lokalny Program Rewitalizacji wykazuje zgodność z dokumentami strategicznymi m. in. na poziomie lokalnym, tak więc już na poziomie programowania rewitalizacji została zapewniona komplementarność problemowa

Tabela 45 Macierz korelacji projektów z poszczególnymi sferami – projekty podstawowe

PRZEDSIĘWZIĘCIE/ PROJEKT	SFERA SPOŁECZNA	SFERA GOSPODARCZA	SFERA ŚRODOWISKOWA	SFERA PRZESTRZENNO- FUNKCJONALNA	SFERA TECHNICZNA
SPOTKANIA INTEGRACYJNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY					
NASZA WIEŚ NAJPIĘKNIJSZA – KONKURS NA OR					
CYKL IMPREZ INTEGRACYJNYCH DLA DOROSŁYCH					
DZIAŁANIA NA RZECZ SENIORÓW					
STYPENDIA DLA UCZNIÓW Z OBSZARU REWITALIZACJI					
PODNOSZENIE JAKOŚCI NAUCZANIA DZIĘKI INDYWIDUALIZACJI					
DZIAŁANIA PODNOSZĄCE KWALIFIKACJE OSÓB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM					
STWORZENIE STREFY AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ NA TERENIE PARKU W POMIANACH					
MODERNIZACJA BUDYNKU MIESZKANIOWEGO (DAWNY ZESPÓŁ PAŁACOWY) W POMIANACH					

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 46 Macierz korelacji projektów z poszczególnymi sferami – projekt uzupełniający

PRZEDSIĘWZIĘCIE/ PROJEKT	SFERA SPOŁECZNA	SFERA GOSPODARCZA	SFERA ŚRODOWISKOWA	SFERA PRZESTRZENNO- FUNKCJONALNA	SFERA TECHNICZNA
BUDOWA I MODERNIZACJA ULIC, ŚCIEŻEK ROWEROWYCH I CHODNIKÓW					

Źródło: Opracowanie własne

Projekty służące poprawie infrastruktury i atrakcyjności przestrzeni publicznych gminy Trzcinica, jak również projekty społeczne służące pobudzeniu rynku pracy i aktywizacji zawodowej mieszkańców, przełożą się na wzmocnienie sfery gospodarczej w dynamicznie rozwijającym się otoczeniu gminy. Oddziaływanie wszystkich przedsięwzięć podstawowych zostanie wzmocnione na skutek projektów uzupełniających.

6.1.3 KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTYTUCJONALNA

Program Rewitalizacji Gminy Trzcinica na lata 2017-2023 charakteryzuje się komplementarnością proceduralno-instytucjonalną gdyż obejmuje system zarządzania procesem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie interesariuszy, w tym niezależnych od siebie instytucji i podmiotów. Szczegółowy system zarządzania procesem rewitalizacji został przedstawiony w kolejnych rozdziałach niniejszego dokumentu, jest on spójny i przejrzysty. Instytucją bezpośrednio zaangażowaną w proces rewitalizacji na obszarze gminy oraz koordynującą wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji jest Wójt Gminy Trzcinica oraz osoba wyznaczona – Koordynator Rewitalizacji.

Wśród struktur organizacyjnych biorących udział w realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji wymienić należy dwa typy podmiotów:

- podmiot zarządzający, czyli jednostka nadzorująca oraz koordynująca wdrożenie LPR, jako całości, a przy tym prowadząca monitoring i ocenę LPR,
- podmioty wykonawcze, czyli jednostki realizujące poszczególne zadania.

Kompleksowa rewitalizacja obszaru zdegradowanego wymaga współpracy wszystkich rodzajów jednostek funkcjonujących na obszarze rewitalizowanym, dlatego korzystnym modelem jest współpraca podmiotów publicznych, prywatnych i społecznych. System zarządzania LPR został osadzony w systemie działania i zarządzania gminy Trzcinica w związku z czym zapewniona jest komplementarność proceduralna i instytucjonalna.

Szczegółowy zakres kompetencji poszczególnych jednostek został określony w rozdziale 9 SYSTEM REALIZACJI, W TYM MONITORING I OCENA SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ ORAZ SPOSOBY

MODYFIKACJI LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI. Dodatkowo, tak wypracowana struktura umożliwi zaangażowanie w proces rewitalizacji szerokiego grona interesariuszy, którzy aktywnie uczestniczyli w pracach nad LPR już na etapie jego programowania, w tym poprzez aktywne uczestnictwo w organizowanych konsultacjach społecznych. Komórki organizacyjne Urzędu Gminy w Trzcinicy będą miały również za zadanie współpracować z jednostkami odpowiedzialnymi za wdrażanie przedsięwzięć, wsparcie w uzyskiwaniu dotacji, dokumentacji projektowej. W system zarządzania zaangażowani będą również lokalni partnerzy z sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego. Oprócz wskazanych jednostek zaangażowanych w realizację Lokalnego Programu Rewitalizacji, włączone zostaną stowarzyszenia, organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne, podmioty gospodarczego NGO-sy, które funkcjonują na terenie gminy Trzcinica.

6.1.4 KOMPLEMENTARTNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

Program Rewitalizacji Gminy Trzcinica na lata 2017-2023 mimo nowych uregulowań dotyczących rewitalizacji jest kontynuacją wcześniejszych działań realizowanych na terenie Gminy. Wcześniejsze działania były realizowane nie tylko przez Gminę, ale także inne podmioty, zarówno samorządowe jak i prywatne.

Poniżej zaprezentowano przykłady niektórych działań zrealizowanych z wsparciem środków Unijnych w perspektywie 2007-2013 wraz z ich odniesieniami do Celów Strategicznych i Kierunków niniejszego Lokalnego Programu Rewitalizacji.

CEL STRATEGICZNY 1: Rozwój aktywności społecznej oraz włączenia społecznego:

KIERUNEK 1.1: Działania sprzyjające włączeniu społecznemu,

KIERUNEK 1.2: Podniesienie jakości nauczania na OR,

KIERUNEK 1.3: Zwiększanie szans mieszkańców na rynku pracy.

INDYWIDUALIZACJA Z GMINĄ TRZCINICA

Nazwa beneficjenta: Gmina Trzcinica

Fundusz: Europejski Fundusz Społeczny/Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Okres realizacji: 2012-2013

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ DLA UCZNIÓW SZKÓŁ

Nazwa beneficjenta: Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu; powiaty: dolnośląskie, milicki, kępiński, nowotomyski,

Fundusz: Europejski Fundusz Społeczny/Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Okres realizacji: 2008-2013

PROGRAM AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ W GMINIE TRZCINICA

Nazwa beneficjenta: Gmina Trzcinica/Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Fundusz: Europejski Fundusz Społeczny/Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Okres realizacji: 2013

PRZEDSZKOLE MARZEŃ

Nazwa beneficjenta: Gmina Trzcinica

Fundusz: Europejski Fundusz Społeczny/Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Okres realizacji: 2013-2015

KROK DO SUKCESU

Nazwa beneficjenta: Powiat Kępiński/ Powiatowy Urząd Pracy w Kępnie

Fundusz: Europejski Fundusz Społeczny/Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Okres realizacji: 2008-2014

SZANSA NA NOWY ZAWÓD

Nazwa beneficjenta: Powiat Kępiński/ Powiatowy Urząd Pracy w Kępnie

Fundusz: Europejski Fundusz Społeczny/Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Okres realizacji: 2013-2014

CEL STRATEGICZNY 2: Poprawa jakości życia na obszarze rewitalizowanym:

KIERUNEK 2.1: Rozwój infrastruktury służącej integracji społecznej,

KIERUNEK 2.2: Poprawa sytuacji mieszkaniowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Przykładowe działania z okresu programowania 2007-2013:

REMONT DOMU LUDOWEGO W WODZICZNEJ, LASKACH , TRZCINICY I PIOTRÓWCE ORAZ REMONT BUDYNKU SOCJALNEGO PRZY BOISKU SPORTOWYM W TRZCINICY

Nazwa beneficjenta: Gmina Trzcinica

Fundusz: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

Okres realizacji: 2010-2013

REMONT DOMU LUDOWEGO ANIOŁKA PIERWSZA, KUŹNICA TRZCIŃSKA I SMARDZE ORAZ REMONT BUDYNKU NR 18 W POMIANACH

Nazwa beneficjenta: Gmina Trzcinica

Fundusz: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

Okres realizacji: 2011-2013

UTWORZENIE MAŁYCH CENTRÓW SPORTOWO - REKREACYJNYCH W GMINIE TRZCINICA

Nazwa beneficjenta: Gmina Trzcinica

Fundusz: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

Okres realizacji: 2014

6.1.5 KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Projekty, które zostały zapisane w Programie Rewitalizacji Gminy Trzcinica na lata 2017-2023 mają możliwość realizacji przy udziale różnych źródeł finansowania w tym środków unijnych. W Lokalnym Programie Rewitalizacji wykorzystano możliwość łączenia wsparcia ze środków EFRR i EFS (dzięki dużej synergii projektów rewitalizacyjnych) w celu realizacji założonych celów i wyprowadzania obszaru ze stanu kryzysowego. Realizacja projektów rewitalizacyjnych z różnych źródeł z wykluczeniem ryzyka podwójnego finansowania pozwala na uzyskanie korzystnych efektów i wpływa na wzrost dynamiki pożądaných zmian. Ponadto projekty zapisane w dokumencie dają także możliwość włączenia środków prywatnych w finansowanie procesów rewitalizacji. Źródła finansowania opisano w fiskach projektowych jak również w indykatywnych ramach finansowych.

7 INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE

7.1 RAMY FINANSOWE

Poniższa tabela przedstawia plan finansowy przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Wskazują one między innymi szacowane środki finansowe związane z realizacją przedsięwzięć z uwzględnieniem źródeł finansowania.

Tabela 47 Indykatywne ramy finansowe projektów/przedsięwzięć głównych

NUMER PRZEDSIĘWZIĘCIA/PROJEKTU	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA/PROJEKTU	SZACUNKOWA WARTOŚĆ PROJEKTU	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA		
			EFŚ/EFRR	BUDŻET GMINY TRZCINICA	INNE
1.1.1	SPOTKANIA INTEGRACYJNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY	100.000,00 zł	80.000,00 zł	15.000,00 zł	Środki prywatne – 5.000,00 zł
1.1.2	NASZA WIEŚ NAJPIĘKNIJSZA – KONKURS NA OR	50.000,00 zł	40.000,00 zł	7.500,00 zł	Środki prywatne – 2.500,00 zł
1.1.3	CYKL IMPREZ INTEGRACYJNYCH DLA DOROSŁYCH	50.000,00 zł	40.000,00 zł	7.500,00 zł	Środki prywatne – 2.500,00 zł
1.1.4	DZIAŁANIA NA RZECZ SENIORÓW	100.000,00 zł	80.000,00 zł	15.000,00 zł	Środki prywatne – 5.000,00 zł
1.2.1	STYPENDIA DLA UCZNIÓW Z OBSZARU REWITALIZACJI	250.000,00 zł	200.000,00 zł	37.500,00 zł	Środki prywatne – 12.500,00 zł
1.2.2	PODNOSZENIE JAKOŚCI NAUCZANIA DZIĘKI INDYWIDUALIZACJI	150.000,00 zł	127.500,00 zł	22.500,00 zł	-
1.3.1	DZIAŁANIA PODNOSZĄCE KWALIFIKACJE OSÓB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM	250.000,00 zł	212.500,00 zł	37.500,00 zł	-
2.1.1	STWORZENIE STREFY AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ NA TERENIE PARKU W POMIANACH	100.000,00 zł	85.000,00 zł	15.000,00 zł	-
2.2.1	MODERNIZACJA BUDYNKU MIESZKANIOWEGO (DAWNY ZESPÓŁ PAŁACOWY) W POMIANACH	1.200.000,00 zł	1.080.000,00 zł	120.000,00 zł	-
	SUMA	2.250.000,00 zł	1.945.000,00 zł	277.500,00 zł	27.500,00 zł

Źródło: Urząd Gminy w Trzcinicy

Tabela 48 Indykatywne ramy finansowe projektu/przedsięwzięcia uzupełniającego

NUMER PRZEDSIĘWZIĘCIA/PROJEKTU	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA/PROJEKTU	SZACUNKOWA WARTOŚĆ PROJEKTU	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA		
			EFŚ/EFRR	BUDŻET GMINY TRZCINICA	INNE
U.2.1.2	BUDOWA I MODERNIZACJA ULIC, ŚCIEŻEK ROWEROWYCH I CHODNIKÓW	10.000.000,00 zł	8.000.000,00 zł	1.000.000,00 zł	środki krajowe w formie dotacji – 1.000.000,00 zł

Źródło: Urząd Gminy w Trzcinicy

8 MECHANIZMY WŁĄCZENIA INTERESARIUSZY W PROCES REWITALIZACJI

8.1 MECHANIZMY WŁĄCZENIA INTERESARIUSZY W PROCES REWITALIZACJI

Partycypacja społeczna jest nieodłącznym elementem procesu rewitalizacji i stanowi fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Partycypacja powinna być ukierunkowana na możliwie dojrzałe formy uczestnictwa społeczności w podejmowaniu decyzji, które jej dotyczą. Prace nad przygotowaniem Programu Rewitalizacji Gminy Trzcinica na lata 2017-2023 oparte były na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy w tym szczególnie z mieszkańcami Gminy, innymi ich użytkownikami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi. Partycypacja społeczna polega na realizacji wśród interesariuszy następujących działań:

- prowadzeniu działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, skierowanych do interesariuszy (o zasadach, celach, istotnie prowadzenia rewitalizacji oraz jej przebiegu),
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji,
- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowywaniu i realizacji LPR,
- zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy,
- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążenia do spójności planowanych z nimi działań.

W przygotowaniu Lokalnego Programu Rewitalizacji wykorzystano formy konsultacji społecznych:

- zbieranie uwag w postaci papierowej i elektronicznej, w tym linków do formularzy zamieszczonych na stronie Gminy Trzcinica,
- spotkania i debaty z interesariuszami,
- zbieranie uwag i opinii w formie ankiet skierowanych do wszystkich interesariuszy,
- wizje lokalne.

Dla zapewnienia efektywnej współpracy z partnerami procesu rewitalizacji wykorzystano na każdym etapie prac następujące narzędzia komunikacji i informowania interesariuszy:

- szkolenie dla zespołu pracowników UG dedykowanych do współpracy przy tworzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- dedykowana zakładka na stronie internetowej Gminy Trzcinica,
- plakaty i ulotki rozprowadzane na terenie całej Gminy zapraszające na spotkania informacyjno-konsultacyjne z mieszkańcami oraz z partnerami z sektora społecznego i gospodarczego,
- wizytowanie wybranych obszarów Gminy (kryterium była informacja z UG o największych potencjałach).

Szczegółowy opis podejmowanych działań zamieszczono w kolejnych podrozdziałach, wzory używanych w czasie konsultacji materiałów umieszczono w załącznikach 1-4.

8.1.1 PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA ETAPIE DIAGNOZOWANIA I WYZNACZANIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI ORAZ WYZNACZANIA CELÓW REWITALIZACJI

Spotkanie 25 kwietnia 2017 r.:

W zespole pracowników dedykowanych do współpracy wraz z konsultantem zewnętrznym omówiono wstępnie stan, możliwości i potrzeby poszczególnych sołectw Gminy Trzcinica. Omówiono zasady współpracy, poinformowano o danych potrzebnych do analizy wskaźnikowej. Uzgodniono termin szkolenia niezbędnego dla uwspólnienia pojęć i przygotowania dedykowanych dla gminy Trzcinica materiałów do konsultacji.

Spotkanie 17 maja 2017 r.

Odbyło się szkolenie dla grupy 6 pracowników dedykowanych do współpracy wraz z konsultantem zewnętrznym. Ramowy program:

- Omówienie pojęcia rewitalizacji -30'
- Podstawy prawne w RP („wytyczne” i „ustawa o rewitalizacji”) omówienie definicji i wymogów – 60'
- Prezentacja pilotażowego programu – Gorzów Wielkopolski – 60'
- Omówienie wymagań Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego – 60'
- Zawartość dokumentu – 30'

- Największe wyzwania (warsztaty) – 90’
 - narzędzia komunikacji z interesariuszami, przygotowanie ankiet formularzy itp.,
 - podział terenu na jednostki analityczne,
 - dobór wskaźników i źródeł danych,
 - deficyty i potencjały a programy (działania),
- Prezentacja i dyskusja najczęstszych problemów w przygotowaniu programów rewitalizacji na podstawie opracowań REMEDIS SA – 90’

20 czerwca 2017 Odbyły się spotkania z mieszkańcami, w tym radnymi, sołtysami itp. Lista obecności umieszczona jest w załączniku nr 5. Ramowy Program:

- Krótkie omówienie pojęcia rewitalizacji -30’;
- Deficyty i potencjały poszczególnych sołectw/wsi – dyskusja moderowana;
- Informacja o dalszym sposobie konsultowania: osoba do kontaktów w urzędzie,

Spotkanie zaczęło się od krótkiej prezentacji wymogów stawianych programom rewitalizacji. Jednocześnie budynek sąsiaduje z wyremontowaną świetlicą wiejską oraz zaniedbanym terenem parkowym o dużych możliwościach rozwoju. Mówiono także o potrzebach związanych ze stanem infrastruktury komunikacyjnej, a także brakami w połączeniach komunikacyjnych.

W dyskusji najczęściej wymienianymi deficytami był brak komunikacji zbiorowej do wielu wsi, niestety nie mieszczącej się w możliwościach Lokalnego Programu Rewitalizacji na poziomie gminy. Kolejną uwagą były niedostatki w infrastrukturze drogowej, zarówno jezdni jak i chodników, bezpiecznych dróg rowerowych i oświetlenia ulicznego.

Wśród zagadnień społecznych mówiono o zaniku integracji społecznej (zwłaszcza w porównaniu do przeszłości, gdzie mieszkańcy wsi byli bardzo życzliwi). Ponadto wskazywano na to, że wiele osób „ucieka” ze wsi, bowiem większe ośrodki oferują wyższy poziom nauczania. Zwracano uwagę na starzenie się społeczeństwa, wynikające zarówno z ogólnych trendów krajowych, ale wzmocnionych jeszcze przez wspomnianą „ucieczkę” młodych do większych ośrodków. Opisano szczególne miejsce w gminie, dawny zespół pałacowy w Pomianach, będący obecnie gminnym budynkiem mieszkalnym. Jest w bardzo złym stanie, a mógłby być perełką. Budynek leży w starym parku, który jest bardzo zaniedbany, a mógłby służyć mieszkańcom, nie tylko wspomnianego budynku. Jednocześnie w bezpośredniej bliskości (graniczy z parkiem) budynek remizy strażackiej połączonej z wyremontowaną świetlicą wiejską, co podnosi łączny potencjał terenu.

Uwagi ze spotkań zostały wykorzystane w dalszych pracach w przygotowywaniu celów i kierunków Lokalnego Programu Rewitalizacji jak i zaplanowania konkretnych przedsięwzięć. Teren w Pomianach wraz ze wspomnianym budynkiem był w ramach prac wizytowany. Poniżej zamieszczono fotografie prezentujące stan obecny:

Rysunek 7 Budynek mieszkalny w Pomianach (dawny pałac) widok frontowy
(źródło: Remedis SA)

Rysunek 8 Budynek mieszkalny w Pomianach (dawny pałac) widok podwórza
(źródło: Remedis SA)

Rysunek 9 Ruiny wieży widokowej na terenie parku pałacowego w Pomianach
(źródło: Remedis SA)

Mimo szerokiej informacji odzew na ankiety elektroniczne był bardzo niewielki (N=19, przy czym część wpisów wskazywała na niepoważne potraktowanie ankiety). Niemniej informacje pokrywały się z wypowiedziami mieszkańców podczas spotkań bezpośrednich. Nie do końca jasnym elementem w ankietach jest powtarzające się oczekiwanie rozbudowy bazy sportowej, zwłaszcza w świetle osiągnięć Gminy w tym zakresie.¹⁴

8.1.2 PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA ETAPIE KONSULTACJI PROJEKTU LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

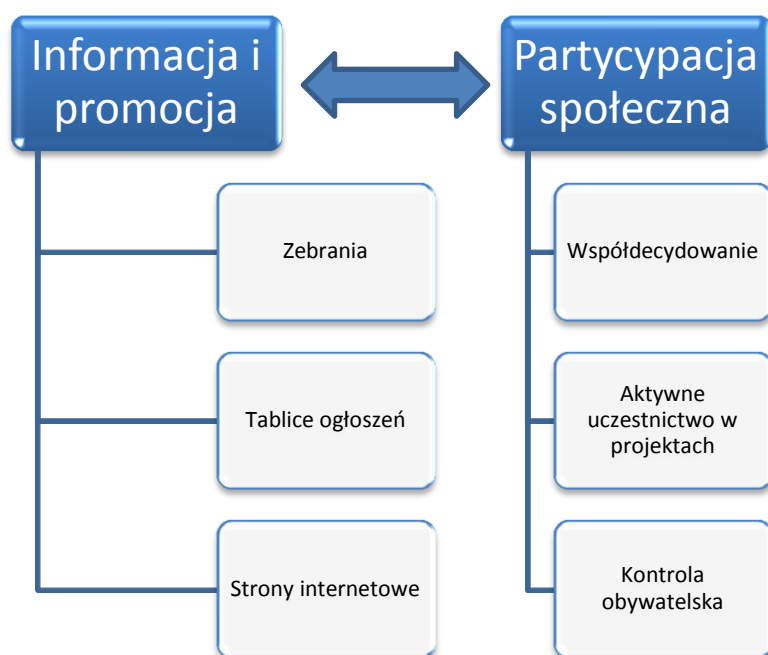
Rozdział zostanie uzupełniony po zakończeniu konsultacji projektu dokumentu.

8.1.3 PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA ETAPIE WDRAŻANIA I MONITOROWANIA

Nieodzowną częścią realizacji procesu rewitalizacji jest informacja i promocja działań przewidzianych w Lokalnym Programie Rewitalizacji. Obowiązek ten spoczywa przede wszystkim na Gminie Trzcinica. Rolę inicjującą pełni Wójt Gminy, bądź wyznaczona przez niego osoba. Celem informowania Interesariuszy jest przede wszystkim zapewnienie pełnego przepływu informacji, stworzenie uwarunkowań do zapoznania się interesariuszy z kształtem

¹⁴ <http://www.trzcinica.com.pl/index.php/news/display/2016/7/14/gmina-trzcinica-w-programie-budujemy-sportow-polsk/> dostęp IX 2017 r.

i postępnami procesu rewitalizacji oraz promocja działań, pozyskiwanie nowych przedsięwzięć oraz podmiotów i osób skłonnych do zaangażowania w proces rewitalizacji. Zaangażowanie na każdym etapie interesariuszy zainteresowanych udziałem w programie (m.in. organizacji pożytku publicznego, stowarzyszeń, przedsiębiorców, mieszkańców obszaru rewitalizacji) umożliwi im aktywny udział w planowaniu i wdrażaniu zmian społecznych, gospodarczych i infrastrukturalnych zgodnie z ich potrzebami i interesami. Dlatego też niezbędne jest umożliwienie wymiany informacji i dyskusji o kształcie, jaki powinna przybrać rewitalizacja za pomocą różnorodnych instrumentów promocyjnych i informacyjnych. Poniższy schemat przedstawia instrumenty systemu informacji i promocji w powiązaniu z mechanizmami włączenia mieszkańców i partnerów w proces rewitalizacji.

Rysunek 10 Schemat przedstawiający instrumenty systemu informacji i promocji w połączeniu z mechanizmami włączenia interesariuszy

Jak wynika z powyższego schematu działania informacyjne i promocyjne są związane z mechanizmami włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji. Aby udział lokalnej społeczności w tworzeniu i wdrażaniu LPR przyniósł spodziewane efekty, konieczne jest prowadzenie szeregu działań, skupiających się przede wszystkim na:

- Organizacji zebrań z mieszkańcami zwłaszcza obszarów rewitalizowanych oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi, które stanowią forum wymiany informacji i pomysłów na działania rewitalizacyjne,
- Publikowaniu ogłoszeń zamieszczanych na tablicach ogłoszeń,

- Wykorzystaniu możliwości kontaktu elektronicznego poprzez stronę internetową gminy,
- Biuletyn Informacji Publicznej,
- Promocja działań rewitalizacyjnych podczas lokalnych imprez,
- Rozmowy z przedstawicielami mieszkańców – radnymi i działaczami organizacji pozarządowych.

Działania promocyjne będą zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006. W związku z tymi wytycznymi działania promocyjne będą polegały także na:

- umieszczeniu na wszystkich materiałach i dokumentach związanych z realizacją projektów w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji, które uzyskają wsparcie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego logotypów Unii Europejskiej oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Wielkopolskiego lub innego właściwego projektowi programu,
- umieszczaniu tablic informacyjnych o współfinansowaniu projektu ze środków Unii Europejskiej w miejscu prowadzenia inwestycji,
- podaniu aktualnych informacji na temat LPR w mediach lokalnych,
- umieszczenie informacji na oficjalnych stronach internetowych Gminy.

9 SYSTEM REALIZACJI, W TYM MONITORING I OCENA SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ ORAZ SPOSOBY MODYFIKACJI LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

9.1 SYSTEM ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

9.1.1 STRUKTURA ZARZĄDZANIA

Za wdrażanie, monitoring i ewaluację Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie odpowiadać Wójt Gminy Trzcinica. Jako organ wykonawczy jest odpowiedzialny za realizację wszystkich działań rewitalizacyjnych określonych w niniejszym LPR. W zakresie zadań, które będą realizowane przez lub przy współudziale podmiotów prywatnych Wójt będzie sprawował kontrolę nad zgodnością ich realizacji z celami rewitalizacyjnymi.

Zarządzeniem Wójta Gminy Trzcinica wyznaczony zostanie zespół ds. rewitalizacji. Będzie on odpowiadał bezpośrednio za realizację LPR, a przede wszystkim za zarządzanie LPR, w tym koordynację współpracy pomiędzy różnymi, publicznymi i prywatnymi interesariuszami rewitalizacji. Do jego zadań będzie należeć także organizowanie spotkań podmiotów, archiwizowanie dokumentacji związanej z Lokalnym Programem Rewitalizacji oraz monitorowanie postępów w realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

W toku prowadzenia procesów rewitalizacyjnych przewiduje się ścisłą, zadaniową współpracę pomiędzy osobą odpowiedzialną za realizację Lokalnego Programu Rewitalizacji, a podmiotami publicznymi i prywatnymi, które będą wykonawcami zadań i projektów rewitalizacyjnych. Wójt Gminy Trzcinica i zespół ds. rewitalizacji będą na bieżąco korzystali z pomocy wszystkich struktur, komórek Urzędu Gminy i jednostek organizacyjnych gminy. Ponadto istotną rolę w niniejszych procesach odegrają również pracownicy zatrudnieni w strukturze Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, którzy będą zaangażowani w projekty dotyczące aktywizacji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i włączenia tych osób. W ramach kompetencji i struktury urzędu realizacja przedsięwzięć/projektów zlecana będzie tym jednostkom i podmiotom, które posiadają najlepsze kompetencje wykonawcze, np. zadania społeczne będą realizowane przy współpracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej lub organizacji pozarządowych na podstawie umów. Koordynator Rewitalizacji jest także odpowiedzialny za promocję i współpracę w zakresie swoich kompetencji z radnymi gminy oraz mieszkańcami gminy. Rada Gminy również będzie zaangażowana w proces realizacji Programu Rewitalizacji Gminy Trzcinica na lata 2017-2023.

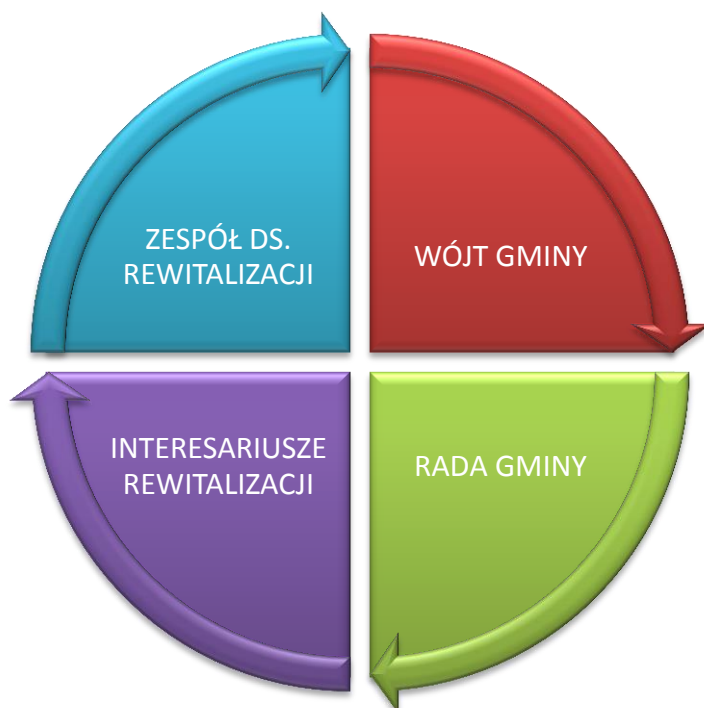
Najważniejsze zadania podmiotów uczestniczących w procesie przygotowania i wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji:

- Wójt Gminy Trzcinica:
 - Koordynowanie całego procesu rewitalizacji;
 - Prowadzenie analiz służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, sporządzeniu lub zmianie Lokalnego Programu Rewitalizacji, ocenie aktualności i stopnia jego realizacji;
 - Prowadzenie konsultacji społecznych;
 - Ogłaszanie informacji o podjęciu uchwały w sprawie uchwalenia Lokalnego Programu Rewitalizacji;
- Rada Gminy:
 - Zatwierdzenie i uchwalenie Lokalnego Programu Rewitalizacji;
 - Wprowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w Lokalnym Programie Rewitalizacji, służących realizacji zadań własnych gminy, do załącznika do uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej gminy;
 - Uchwalanie zmian Lokalnego Programu Rewitalizacji;
 - Podjęcie uchwały o uchyleniu Lokalnego Programu Rewitalizacji w całości lub w części w przypadku stwierdzenia osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych.
- Zespół ds. rewitalizacji:
 - Współpraca ze wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w realizację LPR,
 - Koordynowanie działań projektowych wymagających jednoczesnego zaangażowania jednostek gminy oraz strony społecznej,
 - Składanie wniosków i pozyskiwanie środków zewnętrznych na ich realizację,
 - Ocena projektów zgłoszonych do realizacji na obszarze objętym rewitalizacją pod kątem osiągnięcia celów LPR,
 - Przygotowywanie projektów aktualizacji LPR, w tym w szczególności wykazu projektów,
 - Promocja LPR,
 - Organizacja i wdrażanie systemu monitorowania rzeczowego i finansowego dla LPR,
 - Dokonywanie okresowych przeglądów realizacji projektów,
 - Sporządzanie raportów okresowych oraz raportu końcowego z realizacji LPR,

- Współpraca z wydziałami/pracownikami UG w zakresie realizacji LPR.

Istotą procesu rewitalizacji jest prowadzenie przez interesariuszy skoordynowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Charakterystyka interesariuszy i mechanizmy partycypacyjne opisane zostały w rozdziale 8.

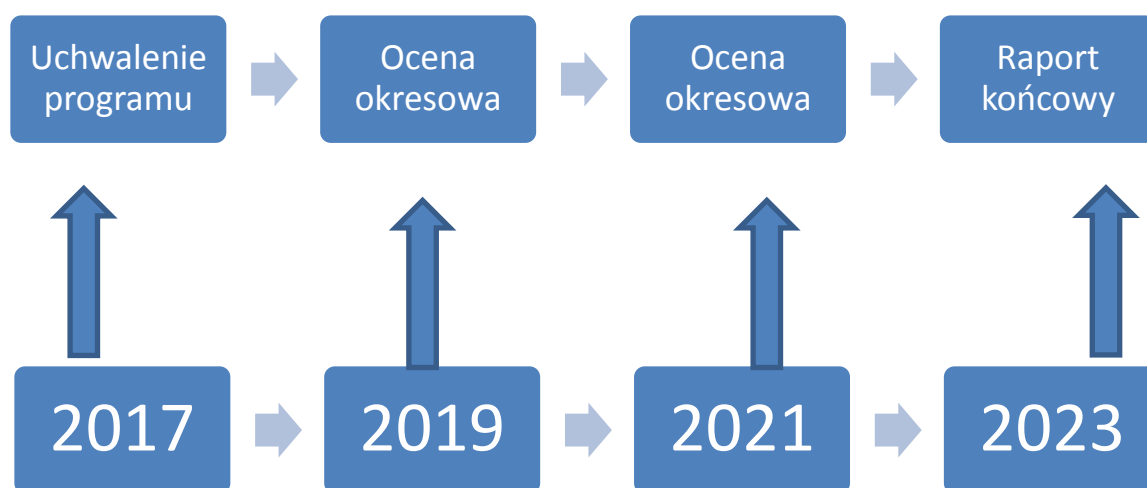
Z powyższego wynika, że podmiotami zaangażowanymi w proces przygotowania i wdrożenia programu są: Wójt Gminy Trzcinica, zespół ds. rewitalizacji, Rada Gminy i Interesariusze rewitalizacji

Rysunek 11 Schemat zarządzania Lokalnym Programem Rewitalizacji

9.1.2 HARMONOGRAM REALIZACJI LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Ramowy harmonogram realizacji Programu Rewitalizacji Gminy Trzcinica na lata 2017-2023 obejmuje okres od 2017 r. kiedy zostały rozpoczęte prace nad LPR do końca 2023 r., czyli do planowanego zakończenia realizacji projektów wynikających z LPR.

Rysunek 12 Schemat przedstawiający ramowy harmonogram rewitalizacji

Szczegółowe informacje na temat realizacji LPR wynikają z rozdziałów 5,6,7.

9.2 SYSTEM MONITORINGU I OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ

Monitoring i ewaluacja Lokalnego Programu Rewitalizacji polega na dokonywaniu okresowej oceny stopnia realizacji działań zapisanych w dokumencie i wprowadzaniu modyfikacji zgodnie ze zmieniającymi się warunkami zewnętrznymi i wewnętrznymi wpływającymi na rozwój społeczny i gospodarczy. Zasady monitorowania opisane są w dokumencie pt. „załącznik nr 4 Formularz efektów monitorowania do Zasad programowania i prowadzenia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+”, niemniej ze względu na szczególne wymagania dla prezentacji stanu realizacji interesariuszom procesu rewitalizacji można zastosować tabelę zawierającą tylko część informacji ze wspomnianego załącznika.

Do monitoringu i ewaluacji Lokalnego Programu Rewitalizacji zobowiązuje się samorząd gminy, zatwierdzając Lokalny Program Rewitalizacji. Zadaniem powołanego zespołu ds. rewitalizacji będzie przeprowadzanie monitoringu, ewaluacji oraz aktualizacji LPR przy współpracy z instytucjami, organizacjami, a także podmiotami prywatnymi mogącymi uczestniczyć w realizacji LPR. Monitoring i ewaluacja odbywać się może w trakcie posiedzeń Rady Gminy, która będzie wносить zmiany w postaci uchwał. Dzięki wprowadzeniu systemu monitoringu i ewaluacji zostaje rozwiązany problem dezaktualizacji założeń LPR Rewitalizacji wynikający ze zmieniających się warunków funkcjonowania samorządu, prawodawstwa i innych czynników mogących deformować zasadność podejmowanych działań w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji. Prócz modyfikacji działań w trakcie ich realizacji istnieje

możliwość tworzenia dodatkowych fiszek projektów, które będą wpisywać się w wyznaczone cele. W ten sposób Lokalny Program Rewitalizacji może się rozwijać wraz z rozwojem społecznym i gospodarczym gminy. Ocena realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji odbywa się będzie na poziomie oceny realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych. Każdy projekt powinien posiadać kartę oceny realizacji, zawierającą planowane efekty realizacji w postaci wskaźników ilościowych. Bieżąca ocena powinna pozwolić na natychmiastowe dostosowywanie działań lub ich elementów do zmieniających się warunków zewnętrznych.

System monitoringu Lokalnego Programu Rewitalizacji obejmuje 4 płaszczyzny:

- Monitorowanie podstawowych parametrów LPR na etapie przyjęcia programu oraz późniejszych jego aktualizacji. Pod uwagę zostaną wzięte następujące wskaźniki monitoringowe:
 - Liczba ludności obszaru zdegradowanego,
 - Liczba ludności obszaru rewitalizacji,
 - Udział liczby ludności obszaru rewitalizacji w liczbie ludności gminy ogółem (w %),
 - Powierzchnia obszaru zdegradowanego,
 - Powierzchnia obszaru rewitalizacji,
 - Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni gminy ogółem (w %).

W przypadku podjętej decyzji o aktualizacji LPR należy uwzględnić, czy nie zostały przekroczone wskaźniki liczby ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz powierzchni obszaru rewitalizacji.

- Monitorowanie stopnia realizacji celów określonych w Lokalnym Programie Rewitalizacji (z częstotliwością 2-letnią).

Lista wskaźników monitorowania realizacji celów została zamieszczona w tabeli poniżej. Zmiana wskaźników będzie określana wyłącznie dla obszaru rewitalizacji:

Tabela 49 Wskaźniki monitorowania celów

CEL REWITALIZACJI	WSKAŹNIK PRODUKTU	WSKAŹNIK REZULTATU
Rozwój aktywności społecznej oraz włączenia społecznego	Liczba zorganizowanych imprez integracyjnych – 12 rocznie Liczba zorganizowanych konkursów – 6 rocznie Liczba zorganizowanych imprez integracyjnych – 4 rocznie Liczba zorganizowanych imprez na rzecz seniorów – 10 rocznie Liczba stypendystów – 100 rocznie (w tym 40 z obszaru rewitalizacji)	Wzrost liczby uczestników imprez integracyjnych z OR – 15% Wzrost liczby uczestników konkursów z OR – 25% Wzrost liczby uczestników imprez integracyjnych z OR – 15% Wzrost tożsamości i integracji społecznej na OR – badanie ankietowe Poprawa wyników nauczania na OR – powyżej średniej dla powiatu Spadek liczby osób bezrobotnych na OR – 10%

	Liczba uczniów objętych programem indywidualizacji – 100 rocznie w tym 40 z obszaru rewitalizacji Liczba szkoleń aktywizujących – 15 rocznie Liczba warsztatów – 15 rocznie	Spadek liczby osób objętych pomocą społeczną na OR – 10% Liczba przeszkolonych osób rocznie na OR – 150 Liczba uczestników warsztatów rocznie na OR – 150 Liczba seniorów uczestniczących w imprezach na ich rzecz z OR - 200
Poprawa jakości życia na obszarze rewitalizowanym	Uporządkowany park – 1 Wybudowany amfiteatr – 1 Zmodernizowany budynek – 1 Liczba kilometrów zmodernizowanych ulic – 10 Liczba nowych miejsc parkingowych – 20 Liczba zmodernizowanych obwodów oświetleniowych - 80	Spadek liczby rejestrowanych interwencji i przestępstw na OR – 10% Zmniejszenie kosztów oświetlenia na OR – 20% Liczba nowych mieszkań socjalnych/komunalnych na OR – 10 (w tym 20% dla mieszkańców OR) Liczba imprez w parku i amfiteatrze – 9 rocznie

Źródło: Opracowanie własne

- Monitorowanie skutków realizacji LPR poprzez analizę aktualnego poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszarów rewitalizacji (z częstotliwością 2-letnią)

Tabela 50 Wskaźniki monitorowania celów

WSKAŹNIK DELIMITACYJNY (LICZONE DLA OBSZARU REWITALIZACJI) – PIERWSZE BADANIE W 2019 R.	OCZEKIWANA ZMIANA
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.	SPADEK
Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.	WZROST
Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.	SPADEK
Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.	SPADEK
Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.	SPADEK
Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.	SPADEK
Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.	SPADEK
Liczba imprez/inicjatyw/wydarzeń lokalnych w 2016 roku	WZROST
Liczba organizacji pozarządowych w poszczególnych sołectwach	WZROST
Liczba popełnionych przestępstw na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.	SPADEK
Średnie wyniki sprawdzianów szóstoklasisty na tle wyników w powiecie w roku szkolnym 2015/2016	WZROST
Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.	WZROST
Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w latach 2017-2019, 2019-2021, 2021-2023	SPADEK
Ilość zinwentaryzowanego azbestu na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w m ²	SPADEK
Liczba osób bez kanalizacji na 100 osób wyznaczonych obszarów	SPADEK
Liczba placówek oświatowych, gminnych obiektów kulturalnych i sportowych w jednostkach urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym w przeliczeniu na 100	WZROST

Monitorowane będą także zmiany w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej obszaru rewitalizacji dotyczące zagadnień przedstawionych w analizie wskaźnikowej w formie opisowej.

- Bieżące monitorowanie poziomu wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji, jak również informacje niezbędne w zakresie monitorowania programów rewitalizacji na potrzeby sprawozdawczości WRPO 2014+ (załącznik nr 4 Formularz efektów monitorowania do Zasad programowania i prowadzenia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+). Raz na pół roku do Departamentu Polityki Regionalnej UMWW (do 15 stycznia i do 15 lipca) Gmina Trzcinica będzie przekazywała wypełniony „Formularz efektów monitorowania programów rewitalizacji”. Jest to zadanie obligatoryjne.

Lista przyjętych w LPR przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających będzie aktualizowana w trybie bieżącym w zależności od aktualnego postępu rzeczowego, wraz z podaniem poniesionych kosztów, źródeł finansowania oraz rezultatów ich wdrożenia (efekty rzeczowe). Monitorowanie osiągniętych wskaźników będzie się odbywało na podstawie danych, udostępnianych przez:

- Urząd Gminy w Trzcinicy,
- jednostki organizacyjne Urzędu Gminy,
- Powiatowy Urząd Pracy w Kępnie,
- Komendę Powiatową Policji w Kępnie,
- innych interesariuszy, którzy byli zaangażowani w realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Procedura sporządzania oceny została określona tak, aby zapewnić partycypacyjny charakter tego procesu. Po opracowaniu raportu z podjętych działań i jego akceptacji przez Wójta Trzcinicy, zostanie on upubliczniony poprzez jego zamieszczenie na stronie internetowej gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Zasadniczym celem polityki promocji, jest rozwój zaangażowania społeczności lokalnej w proces rewitalizacji, jej udziału w decyzjach oraz odpowiedzialności za powodzenie realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji. W założeniach polityka promocji LPR powinna przybliżyć mieszkańcom korzyści, jakie mogą być osiągnięte dzięki procesowi rewitalizacji, udostępniać wszystkim zainteresowanym stronom rewitalizacji i partnerom informacje o celach i problemach rewitalizacji, pobudzać partnerów LPR do wyrażania własnych opinii, zachęcać do przedstawiania własnych

projektów. Nowe przedsięwzięcia zgłaszane przez interesariuszy będą uwzględniane w LPR. Włączenie nowych inicjatyw do LPR jest uwarunkowane możliwościami finansowania, uwarunkowaniami formalnymi i faktycznymi, a także stopniem realizacji założenia celów rewitalizacji. Zgłaszanie nowych przedsięwzięć Koordynatorowi ds. Rewitalizacji będzie się odbywało za pośrednictwem dostępnych kanałów komunikacji. Raz na dwa lata przeprowadzona zostanie analiza wskaźników delimitacyjnych wykorzystanych do diagnozy stanu i wyboru obszaru rewitalizacji. Będzie ona stanowiła raport kontrolny z realizacji do aktualizacji zapisów LPR. Uzyskane wyniki umożliwią ocenę skuteczności zaplanowanych działań rewitalizacyjnych w celu porównania aktualnych wartości wskaźników z wartościami bazowymi, opracowanymi przy diagnozowaniu stanu gminy. Ocena realizacji LPR będzie zawierała odniesienie do danych porównawczych z obszaru gminy, pozwalających na ocenę procesu wychodzenia obszaru ze stanu kryzysowego.

Przyjęty system monitorowania jest podstawą do efektywnej ewaluacji i aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji w przypadku gdy stwierdzony zostanie brak osiągnięcia założonych celów. Systematyczna ocena i aktualizacja umożliwi dostosowywanie założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji do bieżących uwarunkowań zewnętrznych wpływających na efektywność realizacji zaplanowanych działań mających na celu poprawę zdiagnozowanej sytuacji kryzysowej. W załączonej tabeli zaprezentowano kartę oceny wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych systematyzującą prezentację stopnia wdrożenia poszczególnych przedsięwzięć Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Tabela 51 Karta wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych - wzór

DATA	Dokumentacja projektowa/kosztorysowa/inne dokumenty wymagane prawem	Przetarg /zapytanie	Wniosek o grant z konkursu, inne źródła finansowania zewnętrznego	Zawarcie umowy o dofinansowanie	Wartość całkowita projektu/kwota dofinansowania	Dotychczas wydatkowano	Opis stanu realizacji
	<i>Stan lub data zakończenia</i>	<i>Data ogłoszenia, termin zgłaszania ofert, uwagi</i>	<i>Data ogłoszenia, termin zgłaszania ofert, termin złożenia wniosku, uwagi</i>	<i>Data, uwagi</i>	<i>PLN</i>	<i>PLN</i>	
Przedsięwzięcie							

Źródło: Opracowanie własne

9.3 SYSTEM WPROWADZANIA ZMIAN

Po dwóch latach od uchwalenia Programu Rewitalizacji Gminy Trzcinica na lata 2017-203 zostanie przeprowadzona ewaluacja LPR, która pozwoli na ocenę stopnia realizacji zakładanych celów rewitalizacji, stopień, zakres oraz trwałość zmian jakie zaszły na obszarze objętym rewitalizacją na skutek wdrażania LPR, a także sprawność i skuteczność zarządzania tym procesem. Zakłada się, że dwa lata to krótki okres, aby oczekiwać znacznych zmian, jednak wystarczający, aby określić, czy LPR wymaga aktualizacji. Raport ewaluacyjny zostanie sporządzony na podstawie zestawień danych i informacji z monitoringu oraz na podstawie dodatkowych analiz. Zauważone zmiany wskaźników oraz obserwowanej sytuacji w sferze społecznej, gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej i środowiskowej pozwolą określić, w jakim ewentualnie zakresie LPR wymaga aktualizacji. Aktualizacja będzie przeprowadzona również w sytuacji zidentyfikowania nowych projektów rewitalizacyjnych mogących mieć wpływ na realizację celów. Przeprowadzona ewaluacja stanowić będzie cenny materiał analityczny umożliwiający wskazanie działań naprawczych w procesie rewitalizacji (o ile taka potrzeba zostanie zdiagnozowana) oraz zaprogramowanie kolejnych działań rewitalizacyjnych, które powinny zostać ujęte w zaktualizowanym LPR lub innym, równoważnym dokumencie, którego przedmiotem będzie polityka rewitalizacyjna gminy. W przypadku stwierdzenia, że Lokalny Program Rewitalizacji wymaga zmiany, Wójt Trzciny występuje do Rady Gminy z prośbą o jego zmianę. Do wniosku załączona zostaje raport z ewaluacji lub uzasadnienie wynikające z konieczności wprowadzenia nowych projektów rewitalizacyjnych. Zmiana LPR następuje w trybie, w jakim on jest uchwalany, tj.:

- Wykonanie projektu aktualizacji dokumentu,
- Przeprowadzenie konsultacji społecznych proponowanych zmian (w zależności od zakresu aktualizacji przewiduje się różne formy konsultacji, minimalna forma to konsultacje pisemne za pośrednictwem strony internetowej, w przypadku szerszego zakresu aktualizacji planuje się przeprowadzenie spotkań konsultacyjnych),
- Wprowadzenie zmian w aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji pochodzących z konsultacji społecznych,
- Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- Przedłożenie Radzie Gminy przez Wójta Trzciny zaktualizowanego projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji,

- Uchwalenie aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- Wpisanie zaktualizowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji na wykaz programów rewitalizacji gmin województwa wielkopolskiego.

10 PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

10.1 OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko programów rewitalizacji wynika z art. 46 oraz 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235, z późn. zm.).

W ramach prowadzenia prac nad opracowaniem projektu LPR Wójt Gminy Trzcinica wystąpił do Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z wnioskiem o odstąpienie od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Pismem nr DN-NS.9012.1411.2017 z 21.09.2017 r. uzyskał zgodę na odstąpienie.

Podobnie Wójt Gminy Trzcinica wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o odstąpienie od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Pismem nr WOO-III.410.742.2017.JM1.1 uzyskał zgodę na odstąpienie od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Pisma te stanowią odpowiednio załącznik nr 6 i nr 7 do niniejszego PR.

11 ZAŁĄCZNIKI

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

**Gmina Trzcinica realizuje projekt
„Przygotowanie programu rewitalizacji Gminy Trzcinica”
współfinansowany w ramach Programu Operacyjnego
Pomoc Techniczna 2014 – 2020.**

Celem projektu jest wzrost estetyki, atrakcyjności i funkcjonalności wybranych obszarów Gminy Trzcinica. Pierwszym etapem prac będzie wyznaczenie obszaru zdegradowanego poprzez analizę opartą o wskaźniki określone przez wielkopolski Urząd Marszałkowski.

Program rewitalizacji ma rozwiązywać problemy społeczne dlatego najważniejszym czynnikiem branym pod uwagę będą te zagadnienia.

Głos mieszkańców jest bardzo ważny. Będziemy pytać o Państwa zdanie poprzez ankiety, spotkania i warsztaty. Bardzo prosimy o śledzenie bieżących informacji zarówno na plakatach w miejscach zwyczajowo przyjętych jak i na stronie internetowej gminy Trzcinica.

Zachęcamy do wzięcia udziału w e-ankiecie pod adresem:

<http://trzcinica.badanie.net/>

GMINA TRZCINICA
ul. Jana Pawła II 47
63-620 Trzcinica

tel./fax 62 7815 001
<http://www.trzcinica.com.pl>

Unia Europejska
Fundusz Spójności

www.mapadotacji.gov.pl

GMINA TRZCINICA

ul. Jana Pawła II 47, 63-620 Trzcinica

tel./fax 62 7815 001 <http://www.trzcinica.com.pl/>

AKCJA REWITALIZACJA

Gmina Trzcinica realizuje projekt
„Przygotowanie programu rewitalizacji Gminy Trzcinica”
współfinansowany w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014 – 2020.

Celem projektu jest wzrost estetyki, atrakcyjności i funkcjonalności wybranych obszarów gminy Trzcinica. Zależy Ci na miejscu, w którym mieszkasz? Dbasz o wizerunek i rozwój gminy Trzcinica? Weź udział w konsultacjach Programu Rewitalizacji Gminy Trzcinica

Spotkania konsultacyjne w Urzędzie Gminy Trzcinica:
- 20.06.2017r. (wtorek) godz. 12:00 dla Sotysów i Radnych
- 20.06.2017r. (wtorek) godz. 14:00 – otwarte spotkanie dla mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji

Przekażemy Państwu informacje o celach Programu Rewitalizacji, będziemy pytać o opinię na temat największych potrzeb Państwa sołectwa.

**Jednocześnie zachęcamy do wzięcia udziału w e-ankiecie pod adresem:
<http://trzcinica.badanie.net/>**

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

www.mapadotacji.gov.pl

Załącznik nr 3 Wzór ankiety

Szanowni Państwo,

Celem badania jest poznanie Państwa opinii na temat potrzeb związanych z rewitalizacją. Prosimy o podzielenie się z nami Państwa opinią największych brakach. Ankieta jest anonimowa.

Proszę ocenić własne sołectwo i Gminę wystawiając ocenę w skali od 1 (beznadziejnie) do 5 (bardzo dobrze):

1. **MOJE SOŁECTWO TRZEBA OCENIĆ WSZYSTKIE**

- Miejsca do spędzania wolnego czasu (zarówno dla dorosłych, jak i dla dzieci)
- Miejsca pracy
- Stosunki sąsiedzkie
- Stan chodników
- Oświetlenia w miejscach publicznych
- Bezpieczne ścieżki rowerowe
- Ogólne poczucie bezpieczeństwa
- Stan budynków należących do Gminy
- Dostęp do apteki
- Dostęp do lekarza
- Dostęp do sklepu z podstawowymi artykułami
- Połączenia drogowe z innymi wsiami
- Komunikacja publiczna
- Stan infrastruktury wodno-kanalizacyjnej
- Zasilanie w energię elektryczną
- Hałas z dróg, inny („5” oznacza brak, „1” jest bardzo głośno)
- Problemy środowiskowe takie jak np. dzikie wysypiska śmieci , wylewanie ścieków do rowów, palenie śmieci („5” oznacza brak, „1” jest bardzo źle)

2. **CAŁA GMINA TRZEBA OCENIĆ WSZYSTKIE**

- Miejsca do spędzania wolnego czasu (zarówno dla dorosłych, jak i dla dzieci)
- Miejsca pracy
- Stosunki sąsiedzkie
- Stan chodników
- Oświetlenia w miejscach publicznych
- Bezpieczne ścieżki rowerowe
- Ogólne poczucie bezpieczeństwa
- Stan budynków należących do Gminy
- Dostęp do apteki
- Dostęp do lekarza
- Dostęp do sklepu z podstawowymi artykułami
- Połączenia drogowe z innymi wsiami
- Komunikacja publiczna
- Stan infrastruktury wodno-kanalizacyjnej
- Zasilanie w energię elektryczną
- Hałas z dróg, inny („5” oznacza brak, „1” jest bardzo głośno)
- Problemy środowiskowe takie jak np. dzikie wysypiska śmieci , wylewanie ścieków do rowów, palenie śmieci („5” oznacza brak, „1” jest bardzo źle)

Teraz prosimy odpowiedzieć na parę pytań dotyczących informacji statystycznych:

1. Czy wyjeżdża Pani/Pan na wakacje? **MOŻNA NIE UDZIELIĆ ODPOWIEDZI**

- TAK/NIE
2. Mogąc podjąć decyzję na jakie priorytetowe działania na terenie Swojego sołectwa wydałaby/wydałby Pani/Pan kwotę 500.000,00 zł wolnych środków budżetu? (do 80 znaków)
-
3. Proszę zaznaczyć sołectwo, w jakim Pani/Pan mieszka: **TRZEBA WYBRAĆ JEDNO**
- Aniołka Pierwsza,
 - Kuźnica Trzcieńska,
 - Laski,
 - Piotrówka,
 - Pomiany,
 - Smardze,
 - Trzcienica,
 - Wodziczna.
4. Proszę podać płeć **MOŻNA POMINAĆ**
- K/M
5. W jakim przedziale wiekowym się Pan(i) znajduje? **MOŻNA POMINAĆ**
- do 24 lat
 - 25-35 lat
 - 36-50 lat
 - 51-70 lat
 - co najmniej 71 lat
 - odmowa odpowiedzi
6. Moja sytuacja życiowa: **TRZEBA WYBRAĆ JEDNO**
- Uczę się
 - Pracuję
 - Szukam pracy
 - Jestem na rencie/emeryturze
 - Jestem na utrzymaniu rodziny
 - Inna (Jaka?).....(20znaków)

Dziękujemy za wypełnienie ankiety.

Załącznik nr 4 Skrócony raport z badań CAWI

Szanowni Państwo, Celem badania jest poznanie Państwa opinii na temat potrzeb związanych z rewitalizacją. Ankieta jest anonimowa.

Proszę ocenić własne sołectwo i Gminę wystawiając ocenę w skali od 1 (bardzo źle) do 5 (bardzo dobrze):

1. MOJE SOŁĘCTWO

Miejsca do spędzania wolnego czasu zarówno dla dorosłych, jak i dla dzieci	%	Liczba
1	15,79%	3
2	10,53%	2
3	36,84%	7
4	21,05%	4
5	15,79%	3

Wypełnienia: 19

Miejsca pracy	%	Liczba
1	26,32%	5
2	10,53%	2
3	21,05%	4
4	31,58%	6
5	10,53%	2

Wypełnienia: 19

Stosunki sąsiedzkie	%	Liczba
1	5,26%	1
2	15,79%	3
3	21,05%	4
4	47,37%	9
5	10,53%	2

Wypełnienia: 19

Stan chodników	%	Liczba
1	21,05%	4
2	26,32%	5
3	10,53%	2
4	21,05%	4
5	21,05%	4

Wypełnienia: 19

Oświetlenia w miejscach publicznych	%	Liczba
1	10,53%	2
2	21,05%	4
3	10,53%	2
4	31,58%	6
5	26,32%	5

Wypełnienia: 19

Bezpieczne ścieżki rowerowe	%	Liczba
1	26,32%	5
2	26,32%	5
3	36,84%	7
4	5,26%	1
5	5,26%	1

Wypełnienia: 19

Ogólne poczucie bezpieczeństwa	%	Liczba
1	5,26%	1
2	5,26%	1
3	26,32%	5
4	36,84%	7
5	26,32%	5

Wypełnienia: 19

Stan budynków należących do Gminy	%	Liczba
1	10,53%	2
2	15,79%	3
3	36,84%	7
4	31,58%	6
5	5,26%	1

Wypełnienia: 19

Dostęp do apteki	%	Liczba
1	26,32%	5
2	10,53%	2
3	15,79%	3
4	36,84%	7
5	10,53%	2

Wypełnienia: 19

Dostęp do lekarza	%	Liczba
1	21,05%	4
2	10,53%	2
3	15,79%	3
4	31,58%	6
5	21,05%	4

Wypełnienia: 19

Dostęp do sklepu z podstawowymi artykułami	%	Liczba
1	0,00%	0
2	10,53%	2
3	10,53%	2
4	26,32%	5
5	52,63%	10

Wypełnienia: 19

Połączenia drogowe z innymi wsiami	%	Liczba
1	5,26%	1
2	5,26%	1
3	26,32%	5
4	42,11%	8
5	21,05%	4

Wypełnienia: 19

Komunikacja publiczna	%	Liczba
1	15,79%	3
2	15,79%	3
3	31,58%	6
4	26,32%	5
5	10,53%	2

Wypełnienia: 19

Stan infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	%	Liczba
1	10,53%	2
2	5,26%	1
3	52,63%	10
4	21,05%	4
5	10,53%	2

Wypełnienia: 19

Zasilanie w energię elektryczną	%	Liczba
1	5,26%	1
2	5,26%	1
3	31,58%	6
4	47,37%	9
5	10,53%	2

Wypełnienia: 19

Hałas z dróg, inny 5 oznacza brak, 1 jest bardzo głośno	%	Liczba
1	5,26%	1
2	5,26%	1
3	10,53%	2
4	47,37%	9
5	31,58%	6

Wypełnienia: 19

Problemy środowiskowe takie jak np. dzikie wysypiska śmieci , wylewanie ścieków do rowów, palenie śmieci 5 oznacza brak, 1 jest bardzo źle	%	Liczba
1	15,79%	3
2	10,53%	2
3	36,84%	7
4	26,32%	5
5	10,53%	2

Wypełnienia: 19

Proszę ocenić własne sołectwo i Gminę wystawiając ocenę w skali od 1 (bardzo źle) do 5 (bardzo dobrze):

2. CAŁA GMINA

Miejsca do spędzania wolnego czasu zarówno dla dorosłych, jak i dla dzieci	%	Liczba
1	10,53%	2
2	5,26%	1
3	31,58%	6
4	36,84%	7
5	15,79%	3

Wypełnienia: 19

Miejsca pracy	%	Liczba
1	0,00%	0
2	0,00%	0
3	47,37%	9
4	36,84%	7
5	15,79%	3

Wypełnienia: 19

Stosunki sąsiedzkie	%	Liczba
1	0,00%	0
2	15,79%	3
3	42,11%	8
4	36,84%	7
5	5,26%	1

Wypełnienia: 19

Stan chodników	%	Liczba
----------------	---	--------

1	5,26%	1
2	36,84%	7
3	15,79%	3
4	36,84%	7
5	5,26%	1

Wypełnienia: 19

Oświetlenia w miejscach publicznych	%	Liczba
1	0,00%	0
2	10,53%	2
3	36,84%	7
4	36,84%	7
5	15,79%	3

Wypełnienia: 19

Bezpieczne ścieżki rowerowe	%	Liczba
1	26,32%	5
2	15,79%	3
3	42,11%	8
4	15,79%	3
5	0,00%	0

Wypełnienia: 19

Ogólne poczucie bezpieczeństwa	%	Liczba
1	0,00%	0
2	5,26%	1
3	31,58%	6
4	42,11%	8
5	21,05%	4

Wypełnienia: 19

Stan budynków należących do Gminy	%	Liczba
1	0,00%	0
2	10,53%	2
3	36,84%	7
4	42,11%	8
5	10,53%	2

Wypełnienia: 19

Dostęp do apteki	%	Liczba
1	5,26%	1
2	5,26%	1
3	36,84%	7
4	42,11%	8
5	10,53%	2

Wypełnienia: 19

Dostęp do lekarza	%	Liczba
1	0,00%	0
2	15,79%	3
3	42,11%	8
4	26,32%	5
5	15,79%	3

Wypełnienia: 19

Dostęp do sklepu z podstawowymi artykułami	%	Liczba
1	0,00%	0
2	5,26%	1
3	0,00%	0
4	42,11%	8
5	52,63%	10

Wypełnienia: 19

Połączenia drogowe z innymi wsiami	%	Liczba
1	0,00%	0
2	10,53%	2
3	10,53%	2
4	63,16%	12
5	15,79%	3

Wypełnienia: 19

Komunikacja publiczna	%	Liczba
1	10,53%	2
2	15,79%	3
3	21,05%	4
4	47,37%	9
5	5,26%	1

Wypełnienia: 19

Stan infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	%	Liczba
1	5,26%	1
2	5,26%	1
3	31,58%	6
4	42,11%	8
5	15,79%	3

Wypełnienia: 19

Zasilanie w energię elektryczną	%	Liczba
1	0,00%	0
2	0,00%	0
3	21,05%	4
4	68,42%	13
5	10,53%	2

Wypełnienia: 19

Hałas z dróg, inny 5 oznacza brak, 1 jest bardzo głośno	%	Liczba
1	5,26%	1
2	5,26%	1
3	31,58%	6
4	42,11%	8
5	15,79%	3

Wypełnienia: 19

Problemy środowiskowe takie jak np. dzikie wysypiska śmieci , wylwanie ścieków do rowów, palenie śmieci 5 oznacza brak, 1 jest bardzo źle	%	Liczba
1	10,53%	2
2	15,79%	3
3	26,32%	5
4	21,05%	4
5	26,32%	5

Wypełnienia: 19

Teraz prosimy odpowiedzieć na parę pytań dotyczących informacji statystycznych:

Czy wyjeżdża Pani/Pan na wakacje corocznie?

Odpowiedź	%	Liczba
Tak	57,89%	11
Nie	42,11%	8

Wypełnienia: 19

Mogąc podjąć decyzję na jakie priorytetowe działania na terenie Swojego sołectwa wydałaby/wydałby Pani/Pan kwotę 500.000,00 zł wolnych środków budżetu?

Odpowiedź	%	Liczba
ggg	6,25%	1
drogi	6,25%	1
Budowa miejsca spotkań w naszej wsi tj plac zabaw, miejsce np. Na grilla lub założenie chodników i większej ilości lamp w miejscowości Smardze bo obecnie nasza miejscowość jest jedną z najuboższych w te "rarity" w gminie	6,25%	1
otwarty i nowoczesny plac zabaw dla dzieci, świetłowody na wszystkich ulicach, sieć gazowa	6,25%	1
budowa skateparku	6,25%	1
basen	12,50%	2
tak	6,25%	1
niewiem	12,50%	2
oświetlenie, miejsca spotkań, czyszczenie zbiorników wodnych, chodniki,	6,25%	1
oświetlenie , miejsca spotkań, chodniki	6,25%	1
odnowa kolei	6,25%	1
siłownie	6,25%	1
basen, bieżnia wokół LZS	6,25%	1
siłownie, nowe oświetlenie, chodnik, boisko do siatkówki, oświetlenie na boisko do piłki nożnej i siatkówki.	6,25%	1

Wypełnienia: 16

Proszę zaznaczyć sołectwo, w jakim Pani/Pan mieszka

Odpowiedź	%	Liczba
Aniołka Pierwsza,	5,26%	1
Kuźnica Trzcńska,	5,26%	1
Laski,	0,00%	0
Piotrówka,	21,05%	4
Pomiany,	10,53%	2
Smardze,	5,26%	1
Trzcina,	47,37%	9
Wodziczna.	5,26%	1

Wypełnienia: 19

Proszę podać płeć

Odpowiedź	%	Liczba
K	63,16%	12
M	36,84%	7

Wypełnienia: 19

W jakim przedziale wiekowym się Pan(i) znajduje

Odpowiedź	%	Liczba
do 24 lat	66,67%	12
25-35 lat	5,56%	1
36-50 lat	5,56%	1
51-70 lat	0,00%	0
co najmniej 71 lat	5,56%	1
odmowa odpowiedzi	16,67%	3

Wypełnienia: 18

Moja sytuacja życiowa:

Odpowiedź	%	Liczba
Uczę się	66,67%	12
Pracuję	16,67%	3
Szukam pracy	0,00%	0
Jestem na rencie/emeryturze	0,00%	0
Jestem na utrzymaniu rodziny	0,00%	0
inna*	16,67%	3

Wypełnienia: 18

LISTA OBECNOŚCI I UDZIAŁU
W SPOTKANIU KONSULTACYJNYM W URZĘDZIE GMINY TRZCINICA
 w dniu 20.06.2017r. godz. ...12:00...

L.p.	Imię i nazwisko	Funkcja	Podpis
1	Przemysław Ostrowski	sołtys, radny	<i>[Signature]</i>
2	Zdzisław Szlachetka	Radny Gminy	<i>[Signature]</i>
3	Grzegorz Hojka	radny gminy	<i>[Signature]</i>
4	SZAR JAN	RADNY GMINY	<i>[Signature]</i>
5	Perlitius Irene	RADNA GMINY	<i>[Signature]</i>
6	DANUTA PARZONKA	RADNA GMINY	<i>[Signature]</i>
7	Zdzisław Mikolajczyk	RADNY GMINY	<i>[Signature]</i>
8	Tomášek Tomasz	Sołtys Wodzisław	<i>[Signature]</i>
9	Gołwinski Leszek	Sołtys Piotrowice	<i>[Signature]</i>
10	Graczy Tomasz	sołtys Smerdzice	<i>[Signature]</i>
11	Piotr Kaczmarski	sołtys Pomiany	<i>[Signature]</i>
12	David Gościński	UG Trzcinka	<i>[Signature]</i>
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			

INSPEKTOR
ds. funduszy pomocowych,
kultury, sportu

mgr inż. David Gościński

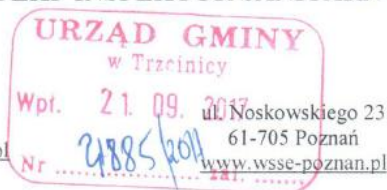
Sekretariat

WIELKOPOLSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY

Telefony:

- informacja o numerach wewnętrznych
- WPWIS
- e-mail WSSE w Poznaniu
- Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego
- e-mail

61 854-48-00
61 852-99-18
sekretariat@wssepoznan.pl
61 227-60-09
61 227-60-04
nadzor.zapobiegawczy@wssepoznan.pl

ul. Noskowskiego 23
61-705 Poznań
www.wsse-poznan.pl

DN-NS.9012.1411.2017

oryginał/kopia

Poznań,

18 09 2017

OPINIA SANITARNA

Na podstawie art. 48 ust. 1, w związku z art. 58 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017r., poz. 1405),

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny po zapoznaniu się z wnioskiem Wójta Gminy Trzcينica nr RO-IV.042.5.2017 z dnia 29.08.2017r.,

uzgadnia pozytywnie możliwość odstąpienia od procedury przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Programu Rewitalizacji Gminy Trzcينica na lata 2017-2023.

UZASADNIENIE:

W dniu 31.08.2017r. do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego wpłynął wniosek Wójta Gminy Trzcينica nr RO-IV.042.5.2017 z dnia 29.08.2017r. w sprawie uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Z zapisów art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017r., poz. 1405) wynika, iż organ opracowujący projekty dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 1 i 2, może, po uzgodnieniu z właściwymi organami odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z zapisami art. 48 ust. 2 ww. ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w przypadku dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 2 wymienionej ustawy może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów

stanowiących niewielkie modyfikacje przyjętych już dokumentów lub projektów dokumentów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy.

Przedmiotowy projekt dotyczy obszaru w granicach jednej gminy – Trzcinica.

Program Rewitalizacji Gminy Trzcinica na lata 2017-2023 jest dokumentem, którego głównym celem jest wyprowadzenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenie warunków jego rozwoju, a ponadto stanowi narzędzie planowania i koordynowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Zgodnie z przedłożoną dokumentacją nie przewiduje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu zapisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016r., poz. 71).

Każda inwestycja, w zależności od charakteru, rodzaju i skali wywołuje określone skutki w środowisku. Założenia projektu dokumentu powinny być realizowane w taki sposób, aby nie zostały przekroczone dopuszczalne normy w środowisku. Przez wpływ na środowisko rozumie się również oddziaływanie na zdrowie ludzi.

Oceniając wpływ na środowisko, w tym zdrowie i życie ludzi, przedmiotowego dokumentu należy wziąć pod uwagę, że program ma charakter ogólny i strategiczny. Brak informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć oraz o parametrach technicznych obiektów i urządzeń z nim związanych sprawia, iż precyzyjne określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w programie jest utrudnione.

W odniesieniu do realizacji projektów inwestycyjnych można spodziewać się zwiększonej lokalnie emisji zanieczyszczeń do powietrza pochodzących ze spalania paliw w silnikach spalinowych pojazdów mechanicznych obsługujących roboty budowlano-remontowe, zwiększonej ilości zapylenia oraz emisji hałasu spowodowanego pracą sprzętu mechanicznego. Należy zaznaczyć fakt, iż powyższe uciążliwości będą miały charakter krótkoterminowy i w dużej mierze odwracalny.

Należy podkreślić, że w przypadku lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu zapisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016r., poz. 71), wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz sporządzenia raportu na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu

informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016r. poz. 353 ze zm.), należy przestrzegać zapisów zawartych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W celu dotrzymania odpowiednich standardów jakości środowiska i zapobiegania występowania negatywnych skutków na zdrowie ludzi należy zastosować wszelkie dostępne rozwiązania techniczne, technologiczne i organizacyjne oraz przestrzegać wymagań określonych w przepisach dotyczących ochrony środowiska oraz zdrowia ludzi.

Mając na uwadze fakt, iż realizacja założeń projektów przedmiotowego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko oraz negatywnego oddziaływania na życie i zdrowie ludzi, Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny postanowił odstąpić od procedury przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Urząd Województwa Wielkopolskiego
Wojewódzki Inspektor Sanitarny

dr Jadwiga Kuczyńska-Napierata
Specjalista epidemiolog

Otrzymuje:

1) Wójt Gminy Trzcinica

Do wiadomości:

1. a/a

B.R.

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Poznaniu**

Poznań, 28-09-2017

WOO-III.410.742.2017.JM1.1

Wójt Gminy Trzcinica
ul. Jana Pawła II 47
63-620 Trzcinica

Dotyczy: uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu „Programu Rewitalizacji Gminy Trzcinica na lata 2017-2023” i ewentualnego uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko ww. projektu dokumentu.

Nawiązując do pisma z 29.08.2017 r. (data wpływu: 31.08.2017 r.), znak: RO-IV.042.5.2017 w sprawie uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu Rewitalizacji Gminy Trzcinica na lata 2017-2023”, informuję, że ww. projekt dokumentu nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405, z późn. zm.), zwanej dalej *ustawą* ooś, organ opracowujący projekty dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 2, może po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58 (w przedmiotowym przypadku regionalnym dyrektorem ochrony środowiska i państwowym wojewódzkim inspektorem sanitarnym), odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 48 ust. 2 ustawy ooś odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w przypadku dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 2, może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje przyjętych już dokumentów lub projektów dokumentów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy. Zgodnie z art. 46 pkt 2 ustawy ooś przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, tj. przedsięwzięć wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 71).

W piśmie z 29.08.2017 r. wskazano zadania „mające charakter inwestycyjny”:

- „Modernizacja budynku mieszkaniowego (dawny zespół pałacowy) w Pomianach”,
- „Budowa i modernizacja ulic, ścieżek rowerowych i chodników”.

W piśmie z 29.08.2017 r. napisano: „Nie stwierdza się, aby Program Rewitalizacji wyznaczał ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko”. Ponadto w odniesieniu do zadania „modernizacja budynku mieszkaniowego (dawny zespół pałacowy) w Pomianach” wskazano, że „nie przewiduje się rozbudowy, a jedynie rewitalizację istniejącego budynku. Powierzchnia zabudowy nie przekracza 350 m²”.

ul. Jana Henryka Dąbrowskiego 79, 60-529 Poznań, tel. 61 639 64 00, faks 61 639 64 47,
sekretariat.poznan@rdos.gov.pl, poznan.rdos.gov.pl

Natomiast w odniesieniu do zadania „budowa i modernizacja ulic, ścieżek rowerowych i chodników” napisano, że „żaden z planowanych odcinków nie przekroczy 1 km długości. Inwestycje drogowe będą dotyczyły remontów istniejących dróg. Nie przewiduje się wyznaczania nowych traktów komunikacyjnych, tylko modernizację dróg i urządzeń towarzyszących. Dzięki poprawie nawierzchni zmniejszą hałas i erozję”.

Na podstawie informacji zawartych w piśmie z 29.08.2017 r., biorąc pod uwagę charakter i skalę zaplanowanych działań, w opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu (na tym etapie opracowania projektu dokumentu) projekt dokumentu nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z powyższym, projekt dokumentu nie kwalifikuje się do projektów dokumentów wymienionych w art. 46 pkt 2 ustawy ooś.

Określając rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko oraz zdrowie ludzi ww. projektów w piśmie z 29.08.2017 r. napisano: „Potencjalne negatywne oddziaływania będą miały charakter przejściowy, krótkotrwały, miejscowy lub lokalny. Ze względu na charakter przekształceń i ich odwracalność będą one w większości odwracalne lub możliwe do rewitalizacji, a w głównej mierze będą dotyczyć etapu realizacji inwestycji. (...) Do ogólnych działań ograniczających potencjalne negatywne oddziaływanie należą: w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych; stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych, dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu zwierząt, maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu. W przypadku gdy całkowite usunięcie danego oddziaływania będzie niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, podjęte zostaną działania kompensacyjne np. odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilenie osłabionych populacji, tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt”.

Obszar objęty projektem Programu znajduje się poza obszarami objętymi ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134, z późn. zm.). W granicach obszaru rewitalizacji znajdują się pomniki przyrody.

Z przedłożonej dokumentacji wynika, że negatywne oddziaływania mogą wystąpić jedynie w fazie realizacji inwestycji. Będą to jednak oddziaływania okresowe o charakterze lokalnym. Biorąc zatem pod uwagę charakter planowanych w ramach projektu Programu działań, ich lokalizację, lokalny zasięg ich oddziaływania, a także fakt, że realizacja ustaleń projektu Programu będzie rozłożona w czasie i przestrzeni, nie przewiduje się wystąpienia znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na zdrowie ludzi, w szczególności oddziaływania o charakterze skumulowanym i transgranicznym.

W związku z powyższym, mając na uwadze uwarunkowania określone w art. 49 ustawy ooś, informuję, że projekt „Programu Rewitalizacji Gminy Trzcinica na lata 2017-2023” nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Poznaniu

Agnieszka Kawicka
Kierownik Oddziału Ocen Strategicznych

12 SPISY TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW

Tabela 1 Liczba ludności w gminie Trzcinica w latach 2010-2016.....	14
Tabela 2 Struktura i bilans bezrobotnych w gminie Trzcinica	17
Tabela 3 Liczba przestępstw na terenie Gminy Trzcinica	20
Tabela 4 Podmioty gospodarcze w gminie Trzcinica w poszczególnych sekcjach polskiej klasyfikacji działalności (PKD) w 2015 i 2016 roku	24
Tabela 5 Porady lekarskie na terenie gminy Trzcinica w latach 2010-2016.....	25
Tabela 6 Charakterystyka sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w gminie Trzcinica	29
Tabela 7 Struktura mieszkań w gminie Trzcinica w latach 2011-2016.....	30
Tabela 8 Podział Gminy Trzcinica na jednostki pomocnicze i przyjęte do Diagnozy obszary (stan na 31.12.2016 r.).....	35
Tabela 9 Zestawienie wykorzystanych wskaźników	36
Tabela 10 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.	39
Tabela 11 Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.	40
Tabela 12 Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.	40
Tabela 13 Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.	41
Tabela 14 Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.....	42
Tabela 15 Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r. ...	43
Tabela 16 Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.	44
Tabela 17 Liczba imprez/inicjatyw/wydarzeń lokalnych w 2016 roku.....	45
Tabela 18 Liczba organizacji pozarządowych w poszczególnych sołectwach	45
Tabela 19 Liczba popełnionych przestępstw na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.....	46
Tabela 20 Średnie wyniki sprawdzianów szóstoklasisty na tle wyników w powiecie w roku szkolnym 2015/2016	46
Tabela 21 Zestawienie wskaźników sfery społecznej.....	48

Tabela 22 Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.	52
Tabela 23 Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w latach 2010-2016 r.	53
Tabela 24 Ilość zinwentaryzowanego azbestu na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w m ²	54
Tabela 25 Liczba osób bez kanalizacji na 100 osób wyznaczonych obszarów	55
Tabela 26 Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia	56
Tabela 27 Liczba placówek oświatowych, gminnych obiektów kulturalnych i sportowych w jednostkach.....	58
Tabela 28 Wskaźniki użyte do oceny sfery środowiskowej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej	60
Tabela 29 Zestawienie wskaźników sfery gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej	61
Tabela 30 Zestawienie zdiagnozowanych negatywnych zjawisk wg wskaźników wszystkich badanych sfer	61
Tabela 31 Liczba mieszkańców i powierzchnia obszarów zdegradowanych.....	62
Tabela 32 Liczba mieszkańców i powierzchnia wyznaczonych obszarów rewitalizacji.....	64
Tabela 33 Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z krajowymi dokumentami strategicznymi.....	72
Tabela 34 Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi powiatu kępińskiego.....	79
Tabele 35 Fiszka projektowa 1 do zadań podstawowych dla celu ROZWÓJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ ORAZ WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO	88
Tabela 36 Fiszka projektowa 2 do zadań podstawowych dla celu ROZWÓJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ ORAZ WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO	89
Tabela 37 Fiszka projektowa 3 do zadań podstawowych dla celu ROZWÓJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ ORAZ WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO	90
Tabela 38 Fiszka projektowa 4 do zadań podstawowych dla celu ROZWÓJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ ORAZ WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO	90
Tabela 39 Fiszka projektowa 5 do zadań podstawowych dla celu ROZWÓJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ ORAZ WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO	91

Tabela 40 Fiszka projektowa 6 do zadań podstawowych dla celu ROZWÓJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ ORAZ WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO	91
Tabela 41 Fiszka projektowa 7 do zadań podstawowych dla celu: ROZWÓJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ ORAZ WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO	92
Tabela 42 Fiszka projektowa 1 do zadań podstawowych dla celu: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM	93
Tabele 43 Fiszka projektowa 2 do zadań podstawowych dla celu: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM	94
Tabela 44 Fiszka projektowa 1 - zadania uzupełniające	95
Tabela 45 Macierz korelacji projektów z poszczególnymi sferami – projekty podstawowe ...	100
Tabela 46 Macierz korelacji projektów z poszczególnymi sferami – projekt uzupełniający....	101
Tabela 47 Indykatywne ramy finansowe projektów/przedsięwzięć głównych.....	106
Tabela 48 Indykatywne ramy finansowe projektu/przedsięwzięcia uzupełniającego.....	107
Tabela 49 Wskaźniki monitorowania celów	121
Tabela 50 Wskaźniki monitorowania celów	122
Tabela 51 Karta wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych - wzór	125
Wykres 1 Urodzenia i zgony na terenie Gminy Trzcinica w latach 2010-2016	14
Wykres 2 Przyrost naturalny w gminie Trzcinica	15
Wykres 3 Migracje mieszkańców gminy Trzcinica.....	15
Wykres 4 Ludność gminy Trzcinica wg ekonomicznych grup wieku w latach 2010-2016	17
Wykres 5 Bezrobotni w gminie Trzcinica w latach 2010-2016.....	18
Wykres 6 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Trzcinica w latach 2010-2016	19
Wykres 7 Liczba rodzin korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Trzcinica w latach 2010-2016	19
Wykres 8 Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w gminie Trzcinica w latach 2010-2015	22
Wykres 9 Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w gminie Trzcinica w latach 2010-2015	23
Wykres 10 Dochody i wydatki gminy Trzcinica w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2010-2015	23

Wykres 11 Długość czynnej sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w gminie Trzcinica w latach 2010-2016 Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd czerwiec 2017 r.)	29
Rysunek 1 Gmina Trzcinica na tle powiatu kępińskiego.....	13
Rysunek 2 Podział gminy Trzcinica na jednostki analityczne	36
Rysunek 3 Obszary w stanie kryzysowym na mapie gminy Trzcinica.....	49
Rysunek 4 Obszary zdegradowane na terenie Gminy Trzcinica	62
Rysunek 5 Obszar rewitalizacji w Gminie Trzcinica	64
Rysunek 6 Miejsca realizacji poszczególnych programów rewitalizacji	99
Rysunek 7 Budynek mieszkalny w Pomianach (dawny pałac) widok frontowy	112
Rysunek 8 Budynek mieszkalny w Pomianach (dawny pałac) widok podwórza	112
Rysunek 9 Ruiny wieży widokowej na terenie parku pałacowego w Pomianach	113
Rysunek 10 Schemat przedstawiający instrumenty systemu informacji i promocji w połączeniu z mechanizmami włączenia interesariuszy.....	114
Rysunek 11 Schemat zarządzania Lokalnym Programem Rewitalizacji	119
Rysunek 12 Schemat przedstawiający ramowy harmonogram rewitalizacji	120